

311364

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14

చెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ జూలై నెల 13-వ తేది మంగళవారము

No 88

సంపుటము ౧౪

శ్రీ అక్షయనామనవత్సర ఆషాఢమాస శుద్ధ చవతి ౪.

సంచిక ౮౮

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకువేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది సంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును
బెఱుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును

దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

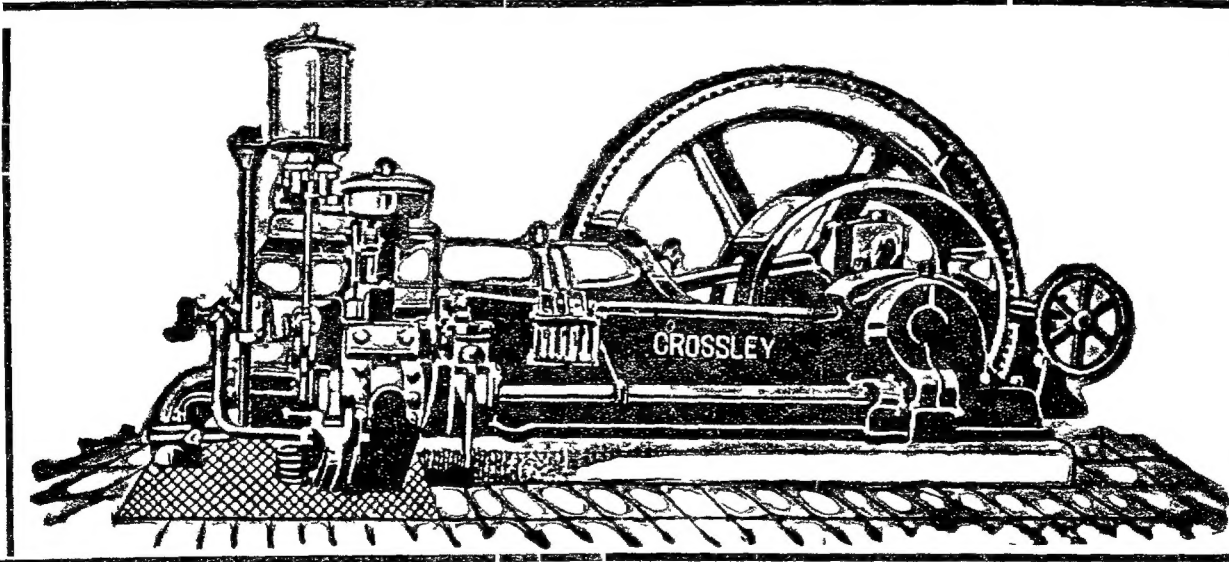
చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0, డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

క్రాస్లి గాను అండ్ ఆయిలు ఎంజినుల

ప్రపంచమునందు మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనవి, మితవ్యయముగలది.

మిక్కిల శ్రేష్ఠ
మైనరకము ఇం
టర్నల్ కంబస్ట
న్ ఎంజినులు త
యారు చేయుట
యందు 50 సంవ
త్సరముల అను
భవము గలదు

నూతన ఎంజిన్
రింగు శాస్త్రము
నందు తెలుపబడి
న ప్రకారము సరి
యైన ప్రైము
మూవరు మొద
లగు వాటి తొ
గలదు

అనుభవము జాస్తిగానుండనవసరములేదు మిక్కిలి సరసమైననూనెనుపొయ్యికి ఉపయోగించ వచ్చును మిక్కిలి మితవ్యయముగలది

ఎంజినిర్లు, రైసుమిల్లు స్వంతదారులు, వ్యవసాయదారులు, యిజరులు మాకు వ్రాయుకోరెదము.

క్రాస్లి బ్రదర్సు, (లిమిటెడ్) 14, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

Crossley Bros, (Limited) 14, Broadway, Madras.

1546

WANTED.

Candidates for Telegraph and Station Master's Classes Particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas stamp 2876

Imperial Telegraph College, DELHI

భార్యలకుగల వంధ్యత్వము

3 దినములలో కుదర్చబడును - వివరములకు వ్రాయుదు The Tamil Nadu Ayurvedic Pharmacy Post Box No 278, Madras

అమ్మ క ము న కు

లండనులో నున్న లైట్ డిజిట్ అండు సన్స్ గారిచే తయారుచేయబడిన కొలత టాపుగల కాపర్ పాడరు ప్లాస్టు 1 కి ధర రూ 3-12 0. Spencer & Co, Ltd, Madras & Branches

గాంధీ దైవజ్ఞుడు

జాతక నకలు లేక ప్రశ్న వ్రాయు కాలము తెలుపవలె న భవిష్యత్తును గురించిన ప్రశ్నలకు రూ 100 ప్రతి ప్రశ్నకు 0-4-0 ఒక సంవత్సర వాస, వార్తలములు వ్రాయ బడునట్లు 2-0-0 వి పి చార్జీ ప్రత్యేకము ఆంజనేయస్వామి జ్యోతిషాలయము, తిరుత్తణి, 2599 (చిత్తూరుజిల్లా)

వసుమతి

గ్రంథకర్త శ్రీమతి కనుపర్తి వరలక్ష్మమ్మగారు వసుమతి సాంఘిక, సాంసారి కానర్థములను వివరించు చక్కని సాంఘికనవల. ఆంధ్రయువకుల తనూనెనై వత్తి నురాగమును తెల్లజిండులో దీనికి తుల్యమున నవల యాంధ్ర భాషయందులేదు. విద్యాధికులే ప్రశంసించుచు, టెక్స్టు బుక్కు కమిటీవారిచే నప్రభావుడు చేయబడి, యున్నత పాఠశాలలలో పఠ నీయగ్రంథముగా నిర్ణయింపబడుచున్నది. సామాన్య వ్యాసయం లనుపైతము కరగించు వసుమతి కష్టగాథ నాంధ్ర స్త్రీపురుషు లెల్లను తప్పక చదివి సానాథుని జాపుచురుగాక, డిమిట్యువైజా 169 పుటలు వెల రు. 1-0-0

విలాసము, మేనెజా, సరస్వతి ప్రెస్, గుంటూరు.

కౌ ను థి యే టు రు

10-7-26 శనివారమునుండి 18-7-26 మంగళవారము వరకు ప్రదర్శనము 2 ప్రదర్శనములు సా॥ 6 గం 15; రా॥ 9 గం 80 ని ప్రతి శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3 గం-15 ని ప్రత్యేక మా టి ని గం దు

మ ద న్ థి యే టు రు లి మి టె డ్ వారు

“స్కారమాదీ”ని ప్రదర్శింతురు

గొప్ప విలాస్ కర్త, ప్రపంచమునందు సుప్రసిద్ధిచెందిన రాంకన్ నోవెల్స్-అలైన్ టెట్టి-లూయిస్ ట్టోక్ మున్నగుకథా నానుకులు గలరు.

లండను, న్యూయార్కు మొదలగు గొప్పపట్టణములందు విక్రమి గొప్పగా ప్రదర్శింపబడినది. అత్యద్భుతకరమైనది. సంక యమును కలిగించునని మొరబెట్టుకొనుట ఉద్దేశమున గలి గించు 10 రీతుగలది.

వచ్చుచున్నది వచ్చుచున్నది అద్భుతమైనకథ “టూన్సిహూర్” సదిరు లేదీకి కాచియుండును.

హిందువులు-మహమ్మదీయులు

(లండను ప్రము)

అలహాబాదు ఢిల్లీనుండి వచ్చిన వార్తలు హిందు మహమ్మదీయ విభేదముల తీవ్రతను సూచించుచున్నవి బక్రీదు ఉత్సవముల సందర్భమున కొంత అల్లరి జరుగవచ్చునని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు అభిప్రాయపడుచున్నారు ఉత్తర హిందూ స్థానమున హిందువులకును మహమ్మదీయులకును ద్వేషము నా నాటికి పెరిగి పోవుచున్నది బక్రీదు ఉత్సవములందు మహమ్మ దీయులు హిందువుల పవిత్రమైన గోవులను బలిచేయునట్లుచు ఈ ద్వేషము అల్లరిగ పరిణమించవచ్చును బొంబాయి రాష్ట్ర మునందును, డక్షిణ హిందుస్తానమునందును మహమ్మదీయుల పంఖ్య తక్కువగ నుండుటచే మతకలహములు అధికముగ జరు గుట లేదు కాని అష్టనిస్థానపు సరిహద్దులనుండి వంగరాష్ట్రము వరకు మతవిభేదములు పొరులకును ప్రభుత్వమువారికిని ఆనందన కలుగజేయుచున్నవి దాదాపు నెలదినములు ఈ మతకలహ ములవల్ల అల్లరులు హత్యలు జరుగుట చూచియున్నాము. మసీదులయెడల హిందువులు మేళము వాయించుటవల్ల ఈ తిగవు ప్రారంభమయ్యెను మసీదులయెడల వాద్యము వా యించు విషయమై లిట్టను ప్రభుని ప్రభుత్వమువారి కానిర్ణ యము గావించిరి ఈ నిర్ణయమును రెండు సంఘముల నాయ కులు ఆక్షేపించుచుండుటచే నిర్ణయము నివృత్తపాశ్చిమనదని ఊహింపవచ్చును కాని ఇంతటితో ఈ అల్లరులు అంతమొంద గలవని తలచుటకు మీలేదు కడచినవారము రావల్సిండిలో మహమ్మదీయులు సిక్కులు కొట్టుకొనిరి లక్నోలో సంఘర్షణ ము తీవ్రముగ నుండుటచే సంయుక్త రాష్ట్రముల ప్రభుత్వమువారి విషయమై జోక్యము పుచ్చుకొని అల్లరులకు కారకు లగువారు కఠినముగ దండింపబడెదరని ప్రకటింప వెలసిన అవ సర మేర్పడినది బక్రీదు పండుగ ఎట్టి అల్లరులు లేక జరిగిపో యినను బక్రీదు ముగియగనే రాగల మొహర్రం పండుగకూడ అట్లే జరిగిపోవునని నమ్ముటకు మీలేదు. అటపిమ్మట హిందువుల వసరాపండుగలు వచ్చును. ఈపండుగలన్నియు సాంఘికవిభేద ములు ప్రజ్వలించుటకు అవకాశము నొసరుచున్నవి. భారతదేశమునందలి రెండు గొప్పసంఘములయందు వి భేదములు ప్రబలుట చింతన కలుగజేయుచున్నదేగాని ఆత్మ చ్యమును కలుగజేయుట లేదు.

ఈవిభేదము లింకను తీవ్రముగ నుండుట భారతీయుల పట్ల సానాథుని చూపుచున్న అంగీకారములకు విచారము కలుగ జేయుచున్నది. భారతీయాయకులు (గాంధీ గాదితోసహా) ఈ వివాదమును పరిష్కరింప జాలకున్నారు. ఇదంతయుచూడ రాజకీయవిషయములందు భారతీయులకు మంచి అనుభవ మున్న దాయని సంకేహింపవలసియున్నది. మతవిషయములందు సం ఘర్షణలకు సహనమును చూపు పాశ్చాత్యులను భారతీయులందు వ్యాపించియున్న తీవ్రమున సాంఘిక విభేదములు తద్విపరీత భరితములు నిల్చియును కలుగజేయుచున్నవి.

అన్ని మతముల సిద్ధాంతములు ఉత్కృష్టమైనవినియు ఆ సిద్ధాంతముల ననుసరించి జీవించుట ప్రమాదమనియు తలచు భారతీయులు సతాశేషంపై యుండు ఆంక్షేయులకు క్రొత్త అవధివలగ నున్నది కాని సాశ్వాత్యదేశముల మతసమన్వయము భారతదేశమునందలి మతసమన్వయము నామరము తెలిసి లు టుగ ఎవరై ప్రతినిధిగా సురక్షింపబడుదును - అందు లందును భేదము ఎక్కువ హిందువులను మహమ్మదీయులను కున్న విలాస్ కర్త (ప్రభుయందలి) గొప్పమును పోస్టు టును మీలేదు మ విలాస్ కర్త హిందు రాజుయ విషయము లందును హిందువులవలె మహమ్మదీయులవలె వివాదము లేగ దుటకు ఆ హిందువులను బున్నవి కొన్ని ఎందలనుగన్నవల మహమ్మదీయులు ఆధిగణ్యములను హిందువుల ఆధిక్యమునకు లోబడియుండిరి మహమ్మదీయులు లింకు ఆ అవకాశమును మరచకాలరన్నాడు ఆయ్యలకు హిందువులు మహమ్మదీయ మతము సెలవలైదు సహింపపా మహ్మదు ఎహరాష్ట్రము మహమ్మదీయుల నొడవొడిగిని హిందువులు చెప్పుకొనుచున్నా రు. మహమ్మదీయుల ఆధిక్యమును నిక్కులకూడ ఎవరందియుం డిరి. ఈగిధమున ప్రార్థనలకూడ మైత్రి కుసుతుటకు మీ

లేని అవసరము కలుగజేయుచున్నది సంస్కరణములవల్ల ఈ సం ఘర్షణము మరింత అధికమయ్యెను త్వరలో స్వపరిపాలనాధి కారము లభింపగలదని నమ్ముకముతో ఒక్కొక్క సంఘము వారు తమ సంఘమునకు ఎక్కువ హక్కులను సంపాదించుకొన యత్నించుచున్నార హిందువులసంఖ్య అధికముగ నుండుటచే స్వరాజ్యమున తమ ఆధిక్యత ముండుననియునని హిందువులు వాదించుచున్నారు ప్రత్యేక సాంఘిక ప్రాతినిధ్య మున్నగాని ఎక్కువ సంస్కరణములను అంగీకరింపకూడదని మహమ్మదీయు లు పట్టుపట్టియున్నారు ఈ వివాదములను ఆధారముగ నై కొని సంస్కరణములను వృద్ధిచేయు ఆలోచన మానివై చుట ఉచితము కాదు భారతదేశమునందలి ప్రజలందరూ చక్కని రాజ కీయ సాంప్రదాయముల నలవడచేసికొను సంకల్పరతు సంస్కర ణములను వృద్ధిచేయగూడదను సిద్ధాంతము సరసముగ లేదు కాని సంస్కరణములను వృద్ధిచేయునట్లుచు అల్పసంఖ్యాకుల హక్కు లను సంగ్రహింపవలయునని మాత్రము చెప్పవచ్చును కొంతకాల ము జరిగినపిమ్మట ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము అనవసరము కావచ్చు ను కాని ఇంకను అట్టి సమయము రాలేదు సాంఘికవిభేద ముల నణచుటకును విపరీత పరిస్థితుల నెదుర్కొనుటకును రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములందు రిజర్వుడు కాలువారికి ప్రత్యేకాధికా రము లుండుటకూడ అవసరము ఇట్టి మినహాయింపులు జాతీ యతాభివృద్ధికి ప్రతిబంధకముగ నుండునని భారతీయాయకులు ఆక్షేపింపవచ్చును కాని అల్పసంఖ్యాకులు అసంతృప్తితో నుండు చున్న జాతీయైక్యము వృద్ధిచేందునా యని ప్రశ్నించుచున్నా ము భారతదేశమునందు జాతీయైక్యము సంపూర్ణముగ ఏర్పడు నంతవరకు ఎక్కిత్యుటివు ప్రభుత్వమువారి కిట్టి అధికారము లుం డుట అవసరము

మూత్ర సంబంధమైన వ్యాధిచే

(8) అజీర్ణము, అందుచే గలుగు

నరముల బలహీనత మొదలగు

నాటికి అమోఘమైన నివారిణి

ఆయుర్వేద ఔషధమునందు గుణముగలదను విషయము నాస్యవిషయమునందే పరిక్షించబడి కలిగిన జయ ప్రదమైన ఫలితమునుండి నాకు నమ్మిక కలిగినది. కొన్ని కారణములచే నేను అజీర్ణము, అందుచే గలిగిన నరముల బలహీనతచే బాధపడు చుంటిని. ప్రస్తుతము మద్రాసు, శేక్స్ పిర్ ములో, అల్పరైలాడ్డి యందు కాపురమున్న పంకిత స్వామి శ్రీనివాసఅయ్యంగారివద్ద చికిత్సప్రారంభించితిని. స్వల్పకాలమునందే (అనగా 28 దినముల లోనే) వారు నాకు కలిగించిన గుణము అమోఘముగానున్నది.

ఆస్పారన్ గృహము, ఎస్ కె కృష్ణయ్యారచేంద్ర రాయపేట, మద్రాసు } కుమారరాజు ఆస్ వెంకటగిరి, 28-2-21

ప్రాముఖ్య ప్రకటన

“మ్యాథ్స్కోరి పండ్లం ఔషధములు” అను గ్రంథము శ్రీరామకృష్ణ మిషన్ సేవాశ్రమమువారివల్ల మహా ల్కృష్ట మూలాధారములబట్టి సేరింపబడి రెండవ ముద్రణము లో 1120 పుటల వైగా గు రెండవ గుంటగా ముద్రించ బడిన ఇందు, హామీమెటికల్ శాస్త్రీయ, ఓషధ శాస్త్రీయ శాస్త్రముల చెప్పబడియున్నవి గ్రంథ ఎక్రయములలోని లాభ ము అలహాబాద్ సుడిగడ ర కృష్ణ సేవాశ్రమనిధికి చెర్చ బడును వెం ద్పు 5/- 7 పి రాష్ట్రము ప్రత్యేకము ఈక్రింది కనినవారింద దొగ ౪౪

ది రామకృష్ణమిషన్ సేవాశ్రమధర్మ ఔషధశాస్త్ర సుడిగడ అలహాబాద్

కాతాదారుల కొక హెచ్చరిక వారి స్వభావమునకై దీనిని ప్రతియొక్కరు తప్పక గమనింపవలెను (2)

ఆర్యులారా! మేము ఈదిగువ తెలుపబడిన విలాసముతో 19 సంవత్సరములనుండి నగలవ్యాపారము ఒరిపించుచున్నాము ‘ఉమ్మిడి’ అను పదమునుచూచి అనేకులు అది మా బ్రాంచియాయని పడే పడే అడుగుచున్నారు ఈ దిగువ తెలుపబడిన విలాసముగూదియూత్రమే మాచే నిర్వహింపబడుచున్నది మాకు ఇతర బ్రాంచీలు లేవు. కాన మీరు మోసపోకుండుటకై “ఉమ్మిడి” అను పదమును మాత్రము గమనింపక ఈదిగువ తెలుపబడిన మా పూర్తివిలాసమును గమనించి చూడవలెనని యిందుమూలముగా అందరికి తెలియజేయుచున్నాము పూర్తివివరములు తెలియగోరువారు మాపద్ధతులన్ని వివరముగా తెలుపబడును ఉమ్మిడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి కంపెని, నగలవరకులు, 25 చెనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

ప్రపంచములో అందరికంటె
పొడగరియగు పడుచు

తనకంటె పొడగరిని పెండ్లియాడుట

ప్రపంచములో అందరికంటె కాత్ డివాంసు కన్య పొడగట ఆమె 7 అడుగుల 11 అంగుళముల పొడవు, 850 పౌండుల బరువు ఇంతపొడగరిగన, బరువుగనున్నను లావు పొడుగు సరిగానందెను ఆమె చూచుటకు చాలా సుందరమగగన్వించును ఆమె శరీరకాంతి పాఠశాలకు బోవు బాలికల దేహచ్ఛాయను బోలెయ్యించును కిందువర్తమును బోలు ఆమె శిరోజమున కత్తికించుకొనుటగాని ఉంగరములవలె చుట్టుకొనుటగాని లేదు హాలండులో రూడెండలు ఆమె జన్మస్థానము ఆమె వయసు 20 సంవత్సరములు

“నే నింకను పెరుగుచున్నానని” ఆమె వత్సలాటకు ఒకపర్యాయ మనెను నిరుడు చెండు అంగుళములు ఎక్కువ పొడగరి అయినది ఇదంతయు చాల చిత్రముగనున్నది తాను ఆరోగ్యముగనే యుంటినిగాని నాడుకులకు ఖర్చులు తనను బాధించుచున్నవనియు ప్రతిదుస్తులు తనకు ప్రత్యేకముగతయారు చేయవలసియున్నదనియు ఆమె తెలియజేసెను

ఒక కొడుకు 9 గజముల గుడ్డపట్టుపట 12 అంగుళముల బోడు కావలెను ఆమెకు ఏటాపియ సరిపాడు వారమునకు రెండుకోజులవరకే పట్టు ప్లాకింగలను జేసికొనుటకు వీలునట

18 సంవత్సరములవరకు ఆమె ఎదుగుటలేదు 18 వత్సరములు దాటినపిమ్మట ఎడగ నారంభించెను

ఆమె ఆరు బాతుగుడ్డలను 1½ పౌండు పంజిహంసమును తినునది నమ్మగూడదట అతి త్వరగ ఆకలియగునట శిశు 1 కి అయిదుపర్యాయములు భోజనము చేయును ప్రతిపర్యాయము మామూలగ ప్రత్యక్షమైయు తినుదానికంటె కొంచెము ఎక్కువగ తినును

ఆమెకు సంగీతమున్న అత్యంతప్రీతి గ్రామఫోనునే యుకొనగలదని ఆమె స్నేహితులు జెప్పుచుండెడివారు ఫీయన్స్ (హాలోవియం) గూడ వాయిదగలదు ఆమెకు తిత్తి ఉడుటకు ఎక్కువ కత్తూపాలముగ నుండెడిదిగాని అది తన కన్నటికిని రాదని గ్రహించెను ఉడుటకు రాకపోవడము సరే గదా ఆతిథ్యము చెడగొట్టుదునేమోయని భయపడుచుండెడిది. హాలోవియం బజ్జేసినపుడు ఇద్దరికి సరిపావు పరుపులను రెంటిని దీ కొని గ్లగ్ల జేసికొని ఒకమూలగ తలను పెట్టుకొని ఇంకొకమూలగ కళ్ల తెట్టి నిదించెడిదట బిలియర్డు బల్ల మీద గాని చిగ్గాంతి తెండుకు వీలులేదని గట్టిగజెప్పును.

ఆమె చుట్టలను గాల్చును ఒక పెట్టెడు చుట్టలను ఆమె నిచ్చి పెండ్లిజేయుటకు నిశ్చయింపబడిన వ్యక్తి ఇచ్చెనట యట్లును, అంగజబారినండి తప్పించుకొనిజాలదాయెను లాస్టి అనునాతని పెండ్లిచేసికొనుటకు నిశ్చయించుకొనెను ఆతని ఆ సలహాను కాకావాడే అల్పార్థు అమ్మలర్థం ఆతని జన్మస్థానము ఆమెకంటె అతడు పొడగరి బిడ్డలో దీపమును వెలిగించునటలే ఆతడు సిగరెటును గాల్చును

గ్రేట్ బ్రీమలో పెండ్లిజరప నిశ్చయించిరి స్కాట్లండులో కొంతకాలము గడిపి ఆమెరికాలో గర్భాదాన మహోత్సవమును పూర్తిజేసికొనెదరు

హెండియన్ ప్రస్థానము

బొంబాయి ప్రకటనలను ఇవిన్ సాదు ఖండించుట

బొంబాయి, జూలై 10 — ఈ సంవత్సరపు హాజయే ర్వాన్సు బాగుగలేవాయె అల్లరులు జరిగిన వనియు బొంబాయి భిక్షాగ్ని దిగ్ ప్రకటించినవార్తలను శండించుచు సుల్తాన్ ఇబ్రహీం బొంబాయిలో నున్న తన ఏజంటు కిట్లు తంతి చేయును — హెండియన్ ఈజిప్తీయులకును 10 నిమిషములు ప్రతి పోరాటము జరిగెను ఈజిప్తీయును యాత్రికులు 50000 అందిగానున్న ఇతరయాత్రికులతో ధారాళముగా ఆహారమును యాత్రికులకు కష్టము కలిగించు విషయములను బట్టి నిజము జరుగలేదు జాబీదాను నది తోని నీరు ఎప్పుడును నిలువబడి రూడలేదు అది మామూలు ప్రకారము ప్రవహించుచునే యున్నది ఒంటెలరేట్లు అసాధారణముగా పెరిగిన వన్నమాటకూడ కేలము అసత్యము

(ఆంధ్ర)

బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయపు
సెనేటు సభ

రాయల్ ఇన్స్టిట్యూటు ఆఫ్ సైన్సును
విశ్వవిద్యాలయము క్రింద చేర్చుట

బొంబాయి, జూలై 11 — రాయల్ ఇన్స్టిట్యూటు ఆఫ్ సైన్సును విశ్వవిద్యాలయము క్రింద చేర్చుటపైన దని విద్యా శాఖాధికారి తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టినప్పుడు బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయ సెనేటుసభలో నొక చర్చ జరిగెను కాస్త్రు పరిశోధనను ఆర్యముగా పెట్టుకొనియున్న ఆంధ్ర ఆర్యకారకు సడనుకొనుట లేదనియు ఎస్కొప్టా కా లేజి కంటియుండి ఎస్ మెంటరీ సైన్సునుమాత్రము బోధించుచున్నదనియు కొందరు సభ్యులు పటికిరి రెండుసంఖ్యలను వేరువేరుగా నుండవలెననియు, ఇంటర్మీడియటు స్టాండర్డువరకు ఎస్కొప్టా కా లేజి తానే బోధించుచుండవలెననియును చెప్పిరి సంస్థను స్థాపించినప్పు డది కాస్త్రుపరిశోధన కాలముగా నుండునని చెప్పియు ప్రభుత్వమువారు తమ వాగ్దానమును చెల్లించుకొనుట లేదని యొక సభ్యుడు చెప్పెను ఈ యభ్యంతరముల కన్నింటికిని విద్యా శాఖాధికారి ఒక యుపన్యాసములో జగా విచ్చిన పిమ్మట సభవారు సంస్థను విశ్వవిద్యాలయముక్రిందికి చేర్చు తీర్మానము సంగీరించిరి

(ఆంధ్ర)

ప్రీమ ను బిల్లింగు తెరచుట

గవర్నరుగారి ఉపన్యాసము

కోయంబత్తూరు, జూలై 10 — గోమనుప్రభువు నిన్న బిల్లింగుగారి పేరిటబడిన వ్యవసాయ కళాశాలపాఠ్యాయులుండుటకు వసతులను ప్రీమ ను బిల్లింగును తెరచిరి

ప్రభువును స్వాగత మిచ్చి భవనమును తెరువగోరుచు వ్యవసాయశాఖాధికారి అచ్చెనుగాను రాష్ట్రముందలి వ్యవసాయ పరిస్థితులను వెల్లడించిరి విద్యాయులు గాక వ్యవసాయమందు చాల అభివృద్ధి మాపబడినది వ్యవసాయకవిద్య చాల అభివృద్ధి నొందవలసియున్నది. కాని మనము చాల వరకు అభివృద్ధి నొందితిమి మద్రాసు రాజధాని పంటలవిషయమే ఇచ్చట ఎక్కువ క్రేడతో చేర్చబడుచున్నది దీనికి సంబంధించిన ఫారమునందు తన శిక్షణ విద్యార్థుల కింజుబుచున్నది అని మనవి చేసిరి.

గవర్నరుగా మనస్ఫూర్తియై నిల్లనిరి “నాకొకటి నిశ్చయముగా తోచినది 50 ఏండ్లక్రింద వాటిని విస్తరము పెరిగి పూజాపూచి కాయలు కాయుచున్నది ఈభవనము భావియందు పరిశోధనకును వ్యవసాయకవిద్యకును తా వోసగు నని తలచుచున్నాను వ్యవసాయమును వృద్ధిపొందింపవలె నను మా యభిప్రాయమును రక్షణమున గర్వముకాదు మీదికప్పు, మాదియే సరియైన మార్గమునను కాని మా యభిప్రాయ మే మనన ఈ పారిశ్రామిక లండరకును సాయపడుటయే, మాకు అనుభవము మన దలిగిన జ్ఞానమును పంచెదము ఈదేశము 100 కి 71 రు వ్యవసాయములే ఈదేశాధిస్థితి వ్యవసాయముపై నాధాపడి యున్నది వ్యవసాయమును వృద్ధిచేయుటకు ఆర్థికమును వృద్ధి పరచవలెను వ్యవసాయకులకు ఉన్నతీవనమును కల్పించవలెను వ్యవసాయకులే ఎన్నికవర్గ మును విషయమును గుర్తించి వారి స్థితిని అభివృద్ధిచేందింపవలెను (అప్రోచు) 50 ఏండ్లనుండి తమ యభివృద్ధిని మాపడకు ప్రదర్శనమున కళాశాలవారువీరవరచిరి

(ఆంధ్ర)

ఆర్మీరిజర్వ్ పునర్నిర్మాణము

సింధు, జూలై 10 — ఇండియా ఆఫీసరుల ఆర్మీరిజర్వ్ పునర్నిర్మాణమునకు ఇండియామంత్రి కాంక్షను చేయడమైనది కొన్ని వారములలో నూతననిబంధనలు ప్రకటించబడవచ్చును పెద్దపెద్ద అధికార అధికారకేతర యజమానులతో సంప్రదించిన మీదట యానిబంధనల చిత్తుగా వ్రాయబడినవి సర్వీసు మరతులు కవిరానులకారకు ప్రయత్నించు అభ్యర్థులకు ఆర్షి డియముగా నుండును సరియైన సైన్యములోనికి వలెనే గొప్ప యోగ్యతలను కోరవచ్చును ఈ నియమముతో ఇంగ్లండుకుల అవకాశములేని బ్రిటీషు, ఇండియన్ అభ్యర్థులు వీనికి ప్రయత్నింపవచ్చును

(ఆంధ్ర)

నీటి ప్రమాదము

రంగూను, జూలై 10 — కుక్రవారమునాటి రాత్రి రంగూను నదిలో ‘ఏగ్రా’ ఓడపై వచ్చి నాశనమైనది కష్టము అధికారి మారటుగాను నదిలో పడి మృతినొందిరి వారితోపాటు గ మరయుగదగూడ మరణించిరి వారి కేసులు గమనింపలేదు

(ఆంధ్ర)

కాంగ్రెసుసభలపై పోలీసునిషేధము

జస్తిసుపక్షమువారి కల్లంతు

సభ జరుగకుండు ఆగిపోవుట

నిన్నటిసాయంత్రము తిరువళ్ళూరి తెల్వోళ్ళుంగు జరుపబడునని ప్రకటించబడిన బహిరంగసభావేళలు నానింక పరుచుటకు ప్రతిహతమయ్యెనని తుంటులు గావించిన అల్లరి వల్లగాక వాయిదను పోలీసువారి నిషేధపు బుద్ధి పునఃసభ జరగకుండ నిలచెను సాయంత్రము రి గంటలసరికి తెల్లు శోడు మశీనువద్ద జనులు పెక్కుమందిమూరిరి ఎవ్వల స్మెరకు గూర్చుండజేసి కాంగ్రెసుప్రచారకులు కొందరు దేశీయగీతముల బాద మొదటికి క్రమక్రమముగ పుగించుచు రాంగ్రెసునాయకులు రాసాగి కొలదినిమనుషులలో సామి వెంటాడుచుండెట్టి, పి భక్తవల్మీకనాయక, దాక్షరు బి యస్ వల్లయ్య, కొలందై, అబ్దుల్ హమీద్ ఖాన్, ముసీమహమ్మద్, గద్దె రంగయ్యనాయకులు, వి యల్ కాస్త్రీ, ఆదికేశవునాయకర్, టి కె పావల్, యస్ యస్ కుబ్రూర్నాయకులుగారు వచ్చిజేరిరి ఓ కందసామిశెట్టిగారు సభ ప్రారంభమనప్పటి నుండియు అచటనే యుండిరి అప్పటికి పోలీసుజవాను లిరు పురుమాత్రమే యుండిరి దాదాపు ఒకఆరగంట కాంగ్రెసు ప్రచారకులు కొందరు అరవవంతును, తెలుగులోను దేశీయ గీతములను బాడిరి గద్దె రంగయ్యనాయకుగారు దేశీయసంగీతమును గావించుచుండ అల్లరి మొదలయెను కొందరు యువకు లొకచోతేరి హేళనజేయవారంభించిరి చప్పట్లుకొట్టిరి చెట్లకేకలు తెట్టిరి

కాంగ్రెసువారును, సభ్యులును “గాంధీ హేత్తుకు జై” యని కేకలిడిరి రంగయ్యనాయకుగారు పాట చాలించినవెంటనే తుంటరుల అల్లరి పెచ్చుమీరెను “నల్లేశముదలియారుకు జై” అని కేకలుచెచ్చిరి నిందాపదములగు ఏవేమియో అరవ పాటలుబాడిరి “కందసామిశెట్టిగారి కనమాన”మని అరచుచు నింక ఎన్నియో దుర్వాచలాడిరి ఇంత యొనర్చినను కాంగ్రెసు ప్రచారకులుగాని నాయకులుగాని ఏమాత్రము చలించక సభ్యులయం దిలజడి నణచుచు కాంతి నెలకొల్పుచుండిరి కొంతసేపటికి కాదుండగొండు కొన్ని దమ్ముడిలను కందసామిశెట్టిగారికి ముందు వైపున సభ్యులపై విసరిరి ఇంత అల్లరి జరుగుచున్నను పోలీసు జవానులు ఏమాత్రము జోక్యము గలిగించుకొనక పోకచూచుచుండిరి అల్లరియొనర్చిన గుంపులో దాదాపు అందరు యువకులే అధికభాగము మహమ్మదీయులు, ముదలియారులు వీరిలో ఘనమును కుటుంబీకు లెవ్వరు నున్నటుల గాన్పించలేదు ఇట్లు 6-30 మొదలు 8-45 వరకు అల్లరిజేసి, ప్రజల నటునిటు నెట్టుచు, తుదకు వారియంతటవారే ఊరికుండిరి

ఏక 7-30 గంటల పోలీసు కమిషనరుగారినింగిన ఉత్తరువును జనువులు కందసామిశెట్టిగారిట్లు మాట్లాడిరి

“ఈతరూ మత్స్యంత ప్రధానమైనది వాక్యాంతర్వైయు సరల సేర్పాటుజేయు స్వాతంత్ర్యము లరికట్టబడుచున్నది ప్రస్తుత దేశపరిస్థితులలో అజ్ఞానమును మునిగియున్న ప్రజలకు నిజస్థితి గతుల దెలుపుట కవకాశము లేకుండ జేయుచున్నారు

కమిషనరుగారి ఉత్తరువు

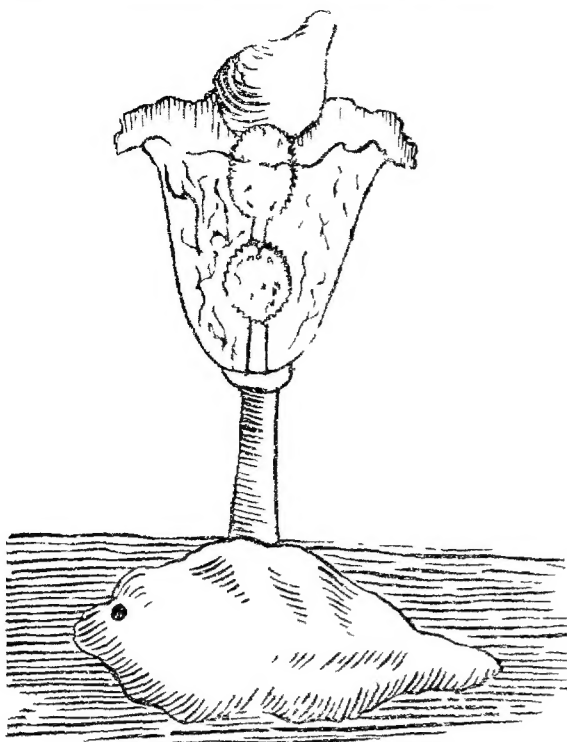
“పట్టణ పోలీసుచట్టము 41 న నెక్కువక్రింద తెల్పుకొడు పై ఈసాయంత్రము సభల జరుపుటకు పోలీసు కమిషనరు గారు నిషేధించినందున గమనింపవలయును” అను ఉత్తరువు సభ ఇన్ స్పెక్టరు హోలుగారి సంతకము గలదు ప్రజలెల్లరుకు చేరగల స్థలములందు ప్రజాసంస్థలు సభల జేయుటకు గల హక్కు సమన్వయ నీహేయము ముందుకు చెచ్చుచున్నది సభలు ఇండ్లయందు జేయవచ్చునుగాని అచట సమావేశమయ్యేడి సభ్యులు నియమిత సంఖ్యావృత్తి యందురు అజ్ఞానాంధకారమున బడియుండిన ప్రజాసామాన్యమున కుద్బోధించెడి భాగ్యము స్వరాజ్యోదయమునకే గలదు ప్రజల నజ్ఞానమును దుముచు కొందిరకు స్వలాభాపేక్షయని వారు తెలియును కాని మేమా పనిని జేయటానము మేము గాంధీమహాత్ముని యనుచరులము (జేతు లేని అల్లరి కనంగి కేలు) సభ్యు లంతట “గాంధీ విహేత్యునకు జై” యని కేకలిడిరి

“నీవు వీరికి గాదవు కూర్చో” అనియు ఇంకను పలు విధ ప్రలాపము లాడుచు గొప్ప అల్లరి ప్రారంభించినందున కందసామిశెట్టిగారింతట మాట్లాడుట ముగించి సభ వంతితితో నిలిచిరి

వంగరాష్ట్ర చికమత్తయ్య

వంగరాష్ట్రములో కాంగ్రెసునాయకులకు సభ్యముయేర్పడుటనుగూర్చితన సంతసము దెల్పుచు పండిత మోతీలాలు నె ప్రభాగారు ఎ రంగస్వామి అయ్యంగారికిరంతివార్త నందిరి

(ఆంధ్ర)

వింతకంద చెట్టు: కోడూరుపాడు

ఈ మధ్య గురియందు పెద్దపన్నులకు మిల్లరాశ్రీ నడింపల్లి ముప్పాసాగారి కంద చెట్లలో వింత కంద మొక్క యొకటి బయటపడినది. ఏనో ఏనెన్నర తూకముగల కంద దుంపైన కందమొక్క యొకటి బయటపడి భూమిమీదనుండి సుమారు కొమ్మిదంబులము మేర కందకూడ బయటపడిరి. అక్కడనుండి గంధపుగిన్నె నాటములలో తామరాకంఠ దళపరిని పసుపురంగులలో నొక కవలను తొమ్మిదంబులను నిడివిగలది బయటపడిరెను. దానిలో మధ్యగా రెండు పసపించెలనాటముగా బహు ద్విత్తముగా నుండు కాయలు చెగవడి ప్రకాయ నైతివైన రామఫలపురంగులలో నాలుగు గంధముల టోపి యొకటి యున్నది. అది కుళుమండినట్లు పడి విడిపియ్యగా టోపిపంటి పదార్థ మంతయు తెల్లనివేరులతో నిండియున్నది. ఇది కంద యొట్టు పరిమితునకు కనిపెట్టి చూడవలె నని తిరిగి నాటితిమి. అదుగుడనపించె నీలవర్ణముగను పైపసపించె పసివివర్ణములను యున్నవి. ప్రకృతి పరిశోధకులు, వ్యవసాయపు డిపార్టుమెంటువారు అనుభవజ్ఞులు యీ వింతవృక్ష స్వప్తిని గూర్చి యొట్టు సమర్థించెదరే యని ప్రతికాముఖున ప్రయోగించితి. ఈ సృష్టిరహస్య మెరిగిన విజ్ఞులు ప్రతికాముఖముననే తమ యభిప్రాయముల చెల్లడితేయగోరెనను

యర్రమల్లి లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రి

కలకత్తా అల్లరులు

కలకత్తా, జూలై 11 - లోపలి ప్రదేశములందు అల్లరులు గాని లూటీలుగాని జరిగినట్లు నేడు వార్త లేమియు రా లేదు. వేరువేరు లూటీకేసుల సంబంధమున అల్లెకుల శ్రీపూరులనుండి అరెస్టుచేయబడిన 125 మంది మహమ్మదీయులు గొని రా బ డి రి మొత్తము మీద లూటీలు చేసినందుకును పోలీసువారి వైబడి కొట్టినందుకును అరెస్టుచేయబడినవారు 800 మంది.

హిందూసహాయ సంఘము

పండిత శ్యామసుందర చక్రవర్తి స్వామి విశ్వానందు గార్లు హిందూసహాయ సంఘ ప్రచారకులతో సహాయపు బనులను చేయుటకై నేడిచ్చటికి వచ్చిరి.

యం యల్ సీయి డాక్టరు దాసుగుప్తా డాక్టరు కిరణ్కంకరు రాయగార్లుకూడ నేటి యుదయముననే వచ్చిరి. ఆ ప్రా

బొంబాయి బేక్సేపుర దాకమిటి

తాత్కాలిక కార్యక్రమము తయారు జేయుటకు కమిటీ సమావేశము 19-వ తేదిన జరుగును.

బొంబాయి, జూలై 10 - తాత్కాలిక కార్యక్రమమున దయారుజేయుటకు జే ఎ కె గారి అధ్యక్షత క్రింద నియమించబడిన బొంబాయి బేక్సేమిటి 19-వ తేదిన సమావేశమగును. తనిఖీనిమిత్తము స్త్రీములకు సంబంధించిన ఎస్టి మేట్లు లేనిది విచారణ ప్రారంభముగాను గత నాలుకాసములక్రిము బొంబాయి పోస్టల్ రివ్యూతాలాక ఎస్ విత్ సమ్మగారి అధ్యక్షత క్రింద నియమించబడిన కమిటీ ఎస్టి మేట్లను విచారించుచున్నందున విచారణ మరికొంతకాలము పట్టవచ్చునని చెలియచున్నది. కమిటీ విచారణ రహస్యముగ జరుగనున్నది. (ఆ ప్రె)

నానత్యాన్వేషణము

మహాత్ముని స్వీయచరిత్ర

రెండవభాగము

ఎనిమిదవ ప్రకరణము

ప్రెటోరియా మార్గమునందు

డర్బనులో నివసించుచున్న భారతీయ క్రైస్తవులతో నా కచిరకాలముననే సంబంధ మేర్పడెను. కొద్దిగా ద్విభాషియును (యిటల (ప్రెటరు) నగు రోమను కాలిక్కు క్రైస్తవుడు పాలుగారిలోను క్లి కేలీ సుభాను గాడ్సేగారిలోను నా కపుడు పరిచయము కనిగినది. సుభానుగారి పుత్రుడు ప్రాటెస్టెంటు మిషను సంఘమువారి పాఠశాలలో సుపాధ్యాయుడుగా నుండెను. ఆయన కుమారుడగు కేమ్యు గాడ్సేగారు నిరుడు భారతదేశమునకు వచ్చిన దక్షిణాఫ్రికా ప్రతినిధివర్ణమువారిలో నొకరు. క్లి కేలీ పార్సీ రుసుండి క్లి కేలీ ఆమెకీమియాఖాకా గార్లతో గూడ నా పుడే పరిచయము కలిగినది. అప్పటివరకు ను పీరు వ్యాపారసంబంధమునందుమాత్రమే అభుడవుడు కలుగు కొన యుండిరిగాని గాడ్సేమైత్రిని కలగియుండలేదు. అటుపిమ్మట పీ రందరు నొక్కటిగా చేరి పనిచేయుట తలపించినది. ఆసంగతి ముందు స్పష్టము కాకలదు.

ఈక్రితగా నేను చాలమందితో పరిచయమును కలిగించు కొనుమండగనే ప్రెటోరియాలో నున్న న్యాయవాదివద్ద నుండి అబ్దుల్లా నేటుగారికి కేసునుకురించి లేఖ వచ్చినది. కేసును సిద్ధపరుచుటకు మీరుగారి మిత్రునిధిగాని ప్రెటోరియాకు రావలెనని దానియందు వ్రాయబడినది.

నేటు నా కాపు త్రరమును చూపించి ప్రెటోరియా వెళ్లదరా అని యడిగెను. కేసు సంగతి నా కేమియును తెలియదు. దానిని నాకు మీకు బోధపరచినచో ఆవల తెలిపెద నంటిని. ఆ కేసుకుగూర్చి నా కెరిగించుటకు నేటు గుమాస్తాలతో తెలిపెను.

నేను దానిని గ్రహింప నారంభించగా మొదటినుండియు తెలుసుకొనవలసి వచ్చినది. నేను బాంజిబాదలో నున్న కొద్ది రోజులలోను ప్రతిదినమును కొద్దికు వెళ్లి వినుమండువాడను ఒక పార్సీ న్యాయవాది ఒకసాక్షిని విచారించుచు రెక్కలలో జను మొత్తములను ఖర్చు మొత్తములను గూర్చిన ప్రశ్న లడిగెను. నాకు రెక్కల సంగతి (బుకు-కీసింగు) ఏమియును తెలియదు. నేను దాని నెన్నడును నభ్యసించలేదు.

ఇప్పుడు నేటు కంపెనీవారి కేసుగూడ రెక్కలపైననే ఆధారపడి యున్నది. దానిని తెలుసుకొనుటకు రెక్కల పద్ధతిని బాగుగా తెలుసుకొనుటవరము గుమాస్తా నాకు రెక్కల సంగతిని ప్రామిషనరీనట్ల సంగతిని తెలుపగా నా కేమియును బోధపడలేదు. ఒక బుకుకీసింగు గ్రందమును కొని చదివించి అపుడు నాకు ధైర్యము కలిగినది. కేసు బోధపడినది అబ్దుల్లా నేటుకు రెక్కలసంగతి తెలియకపోయినను అనుభవము హెచ్చుగా నన్నది. గనుక చిక్కు ప్రశ్నలకు గూడ కిడునులభముగా సమాధానములను చెప్పగలడు. నేను ప్రెటోరియాకు వెళ్లెద నని నేటుతో చెప్పితిని.

“ఎక్కడ బస చేసెదరు” అని అతడడిగెను.

“మీరే యేర్పాటు చేయవలెను” అని నే నంటిని.

“నేను న్యాయవాది పేరను; మేమును మిత్రులపేరను వ్రాసెదను. న్యాయవాది బస విషయమున నేర్పాటు చేయును. మెనులచెంత మీరు బస చేయుట నా కేవలములేదు. అచట ప్రతివాదులకు చాల పలుకుబడి కలదు. మన రహస్యపు పుత్తరములను నా రెక్కలైన చూచినచో మనకు చాల నష్టము కలుగును. వారితో మీరు పరిచయమును కలిగించుకొనవలయుటయే ఉత్తమము” అని నేటు చెప్పెను.

“న్యాయవాది యెచటనైన బస నేర్పరచినచో నటనండెదను. లేదా నేనే బస నేర్పాటు చేసుకొందును. రహస్యముల విషయమై మీరు భయపడకుడు. మన రహస్యము తెప్పరికిని తెలియపు. ప్రతివాదులతో గూడ నేను పరిచయమును కలుగజేసుకొందును. మంచివాలులేత రాజీని చేయుటకు ప్రయత్నించెదను. ఇంతకును త్యాజునేటుగారు గూడ మీకు బంధువులే గదా?” అని నే నంటిని.

ప్రతివాది యగు నేటు త్యాజు హాజీఖాన్ మహమ్మదు గారు అబ్దుల్లా నేటుగారికి దగ్గరబంధువే.

నే నేటుల చెప్పగా నేటుకు కొంత మరుకుపుట్టినది. నేను 6-7 దినములనుండి డర్బనులో నుండు మందుటచే నాపై ని కొంతభిక్షాసము గూడ కలిగినది.

“స. రే. రాజీకుడిరిన మిక్కిలి మంచిదే. మేము దగ్గర బంధువులము గాననే వారి స్వభావము నాకు బాగుగా తెలియును. త్యాజు నేటు రాజీకి కులభముగా సంగీకరింపడు. మన

మేము తము సందు కలిగించినను మనలను నొక్కివేయ జూచుచు. కాన మీరు చాల జాగ్రత్తగా నుండవలె నని” నేటు చెప్పెను. “మీరు సంశయింప నవసరము లేదు. కేసును గూర్చి నేను త్యాజునేటుగారిలో గాని మరెవ్వరిలో గాని మాటలాడ నవసరము లేదు. ఎందుకీ దుర్వ్యయము రాజీపడు డని మాత్రమే నూచించెదను” అని నే నంటిని.

నేను డర్బనుకు వచ్చిన ఏడవరోజునవో ఎనిమిదవరోజుననో మరల నటనండి బయలుదేరితిని. రైలులో ఫస్టుక్లాసు తావు నేర్పాటు చేసిరి. ప్రక్క కావలసిన రీ షిల్లింగులు హెచ్చుగా చెల్లింపవలెను. అటుల చెల్లించి ప్రక్కకు ఏర్పాటు చేసికొను డని నేటు నొక్కి చెప్పినను గర్వమువలనను తలతిక్కవలనను నేను నిరాకరించితిని. “ఇది క్రొత్తదేశము. ఇదివర కున్న తంటాలు చాలును. క్రొత్తతంటాలు తెచ్చిపెట్టుకుడు. కృపాత్వమువలన సౌఖ్యములను వదులుకొనకు డని” నేటు చెప్పెను.

నా విషయమున మీద చింతింపకు డని నే నంటిని.

రాత్రి 9 గంటలకు బ్రెయిను నేటాలు ముఖ్యపట్టణము మారిట్టబర్గు చేరినది. అచట పరువులు ఏర్పాటు చేసెదరు. ఒక నాకరు వచ్చి పరువు కావలెనా అని యడిగెను. అక్కరలేదు. నాయొద్ద పరువున్న దంటిని. వాడు చెడలిపోయెను. తరువాత నొక ప్రయాణికుడు వచ్చి నన్ను తేరపార చూచెను. నేను భారతీయుడ నగుటచే నతనికి చిత్తవికారము కలిగినది. ఎచటోబోయి యిద్ద రద్యోగులను వెంటబెట్టుకొని మరల నన్ను వారందరును మిమ్మకుండిరి. అంతలో మరియొక యుద్యోగివచ్చి లేచిరా యింకొక బండిలో కూర్చుండబెట్టెదననెను.

నావద్ద ఫస్టుక్లాసు టిక్కెటు ఉన్న దంటిని.

ఉన్నను పరే నీ విట నుండగూడదు. వాను కంపార్టు మెంటుకు పోవలెను. అని అతడనెను.

డర్బనులో నే నీ కంపార్టు మెంటులో కూర్చుండట కచటి యుద్యోగు లంగీకరించిరి. నేను కదలను అని తెలిపితిని. అటులైనచో పోలీసువానిని పిలిచెదను. అతడు నన్ను గంటలు ననెను.

అటులనే కానిండు. నేను లేచివెళ్ల నంటిని.

కనిస్తేబులు వచ్చి నాచేయి పట్టుకొని అవలకు గంటెను. నా సామానులను గూడ దింపివేసిరి.

నేను వాను కంపార్టు మెంటులోనికి వెళ్ల నంటిని. రైలు కదలిపోయినది. నాచేపించినమాత్రము పట్టుకొని వెంటింగు రూములోనికి వెళ్లి కూర్చుంటిని. తక్కిన సామానులను రైలు వారు భద్రపరచిరి.

అదితీరకాలము అదేశమున మెట్టప్రాంతములలో చలి దుర్భరముగా నుండును. మారిట్టబర్గులో చలి మిక్కిలి హెచ్చుగా నుండెను. నాకెక్కోటు నాసామానులమూటలో నున్నది. దాని నిమ్మని యడిగిన మరల నవమానింతు. రేమో యని నే నడుగలేదు. చలివలన గడగడ కణుకు పుట్టినది. ఆగడిలో దీపములేదు. ఒక ప్రయాణికుడు రాత్రి 12 గంటల కచటిని ఎచ్చి నాతో మాటలాడబోయెను. గాని నా కపుడు మాటలాడుట యిష్టముగా నుండలేదు.

నేను నా కర్తవ్యమును గూర్చి ఆలోచింప సాగితిని. నా హక్కులకొరకు పోరాడనా? లేక భారతదేశమునకు వెడలి పోనా? లేక అనుమానములకు రెక్కచేయకుండ ప్రెటోరియాకు పోయి కేసు పూర్తియైన పిమ్మట స్వదేశమునకు వెళ్లనా? నా విధిని నెరవేర్చుకుండ స్వదేశమునకు పారిపోవుట భీరుత్వమే యగును. నే ననుభవించవలసిన కష్టములు వర్ణ ద్వేష మను పురాణవాధివలన కలుగు మైతలక్షణములే. ఈవాధిని నిర్మూలించుటకు ప్రయత్నింపవలెను. అందువలన ప్రాప్తింపకష్టముల సమభవింపవలెను. వర్ణ ద్వేషమును తొలగించుట కవసరమైనంత మట్టునకే అక్రమములను తొలగింపవలెను.

అని నేను నిశ్చయించి మరుచటి బ్రెయినులో ప్రెటోరియాకు వెళ్ల దలచితిని.

మరునా డుదయమున రైల్వేనరలు మానేజరు కొక పెద్ద తంలివార్త నంపిరిని. అబ్దుల్లా నేటుకుగూడ తెలిపిరిని. నేటు వెంటనే జనరలు మానేజరును చూచి మాటలాడెను. ఉద్యోగుల చర్య సక్రమమే యని మేనేజరుగూడ సమర్థించెను. కాని ముందు నాకుయిబ్బండికలుగకుండచూడవలెనని అదివరకే ఉద్యోగులకు తంలి నిచ్చితి నని మేనేజరు నేటుతో తెలిపెను. మారిట్టబర్గులోను యితరస్థలములలోను గల భారతవర్తకులకు నేటు తంలివార్తల నంపి నా క్షేమమును విచారింపు డని వారిని కొరెను. మారిట్టబర్గు వర్తకులు స్త్రీమనుకు వచ్చి తమకు కలిగిన అవమానములను నా కెరిగించి నన్నురడింప జూచిరి. ప్రతిదినమును భారతీయుల కిట్టి అవమానములు జరుగుచునే యుండునని వారనేకవిషయములను తెలిపిరి. సాయంకాలమువరకును వారితో మాటలాడుచుంటిని. అపుడు రైలు వచ్చినది. నా కొక స్థానము ప్రత్యేకించబడిన అచట వడక టిక్కెటును కొంటిని. అబ్రెయినులో చాన్సెస్ బువునుకు వెళ్లిరిని.

(మొత్త క గాంధీ - యంగ యండియా, 8-7-26)

మహారాష్ట్ర బ్రాహ్మణేతరత్వము

పానుగల్లు పతాక వైఖరి

బ్రాహ్మణేతరులు కాంగ్రెసులో జేర హెచ్చరిక పూనా, జూలై 12:—గోపాలకృష్ణ, మహారాష్ట్ర యువజన సంఘముల యాజమాన్యమున జాతీయ బ్రాహ్మణేతరులనభ జరిగెను. బాబు రావు పూలేగారు అధ్యక్షత వహించిరి. బాంబాయి కాన్ఫరెన్సు యేర్పాటు జేసినవారిలో ముఖ్యులగు బారిష్టరు డాంగరుగారు మాట్లాడుచు పానుగల్లు రాజాగారి పతాకముక్రింద సమావేశమైన వారందరును ఉద్యోగములకాంతతో నుండి రని చెప్పిరి.

బాంబాయి కార్పొరేషను సభ్యులగు సీలంగారు బ్రాహ్మణేతరులు కాంగ్రెసులో జేరవలెనని యుద్దేశించి, మహారాష్ట్ర దేశమున వేలకొలది మంది రాజాగారినుండి వేరగుచు ప్రచురించిన మానిఫెస్టోను గూర్చి తెల్పిరి.

చవనగారు బ్రాహ్మణేతరు లందరతోను, బ్రాహ్మణులతో గూడ గలసి జాతీయస్వాతంత్ర్యమునకై పనిజేయవలెనని విజ్ఞప్తిజేసిరి. (అ. ప్రె.)

నరసింహరాజుగారిని నే నుద్దేశింపలేదు

సత్యమూర్తిగారి ఉపసంహారము

శనివారము హిందూపత్రికలోను నిన్న మాపత్రికలోను ప్రచురింపబడిన సత్యమూర్తిగారి అభిప్రాయములనుగూర్చి మరల స్పష్టకొనుచు తాము చివరకు కొందరు ఈ ద్యోగము ల మీద ఆశచే పక్షముల మార్పుకొందురని దెల్పినపుడు సి. వి. యస్. గారి మాట వశస్సులో లేదని తెలుప గోరుచున్నారు.

కమ్యూనిస్టుపక్ష ప్రకటన

ప్రభుత్వమువారు లాగుకొనుట

నాగపూరు, జూలై 10:—1926 మే 15 వ తేదీ తో బర్గెస్ హోటాము జఫీత్ అహమ్మదులు ప్రకటించినట్టి యు కలకత్తామిర్జాపూరు వీధిలో మజిలీదారుచే అన్వేషింప బడినట్టియు కమ్యూనిస్టు పక్ష ప్రకటనను అందు రాజద్రోహ విషయము లున్నవని మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు చెప్పటచే ప్రభుత్వమువారు లాగుకొనిరి. (అ. ప్రె.)

లాహోరు, జూలై 10:—ఆకాశమందు మేఘములున్నవి ఉదయమునుండియు చలిగాలి మాత్రము వీచుచున్నది. వర్షము వీచుత్రమును లేదు. (అ. ప్రె.)

మదరాసు గవర్నరుకు మామూరుమ్యునిసి

పలు సంఘసన్మానము

మామూరు, జూలై 11:—శుభ్రంబరు 10 తేదీన మునిసిపలు సంఘము వారినుండి సన్మాన పత్రమును పుచ్చుకొనుటకు గవర్నరుగారి రంగీకరించిరి. అనాడే మాంటు ప్లేజెంటుమీద క్రొత్త బాటరువర్క్సును కూడ తెరచెదరు.

బంగమిట్ వాటరువర్క్సును తెరచినట్టి అండిల ప్రథమ కీమ్యునిసిపలు సంఘమువారు 1904 లో సన్మాన పత్ర మొసంగిరి. (అ. ప్రె.)

ఓంటిమిట్టయందు జేంచేయందు కోదండరామస్వామి వారి దేవాలయములో నిత్యనైవేద్యపారాధనవగైరాలనిమి ద్రవ్యసహాయ మాసింది. ఆంధ్రవాల్మీకివీరుదాంకితులగు వా విలికొలను కుప్పారాయ కవిగారు సంచార మొనర్చుచున్నారు. ఇంకటిగిరిసంస్థానపు కుమారరాజుగారు సాలు 1 కి 180 రూపిల ధరకునమును దానపట్టాభ్యుద్యముగా వ్రాసి యిచ్చిరి. సెమిలి పట్టాభిరామాచార్యుగారు, ఈ కుప్పారావుగారు 400 రూపిలు కీమ్యుత్తు సేయు కుమారు 6 ఎకరముల భూమిని దాన ముగా వ్రాసియిచ్చిరి.

ఇల్లు కూలి 6గురు చనిపోవుట

వర్ష మే కారణము

బాంబాయి, జూలై 12:—క్రిందటి వార్షముకోజుల ఉండియు వర్ష మెక్కునగా నుండుటవలన ఉదయము 4/30 గంటలకు కేధాక్రాను సందులో ఒక ఇల్లు కూలి 6 గురు చనిపోయిరి. 9 గురుకు బలమును గాయములు తగిలెను లోగున్నవారు బహుబీదవారు. నాకరుల జాతివారు ఇల్లు అకస్మాత్తుగా కూలు టవలన 25, 30 మంది నిద్రపోవుచు దానిలో నుండిరి. ఇరుగు పొరుగువారు గోలచేయగా పోలీసువారు పైరుబ్రిగేడులు వచ్చిరి. 6 గురు మృతిచొందిరి. 9 గురుకు గాయములు తగిలెను. వారిలో 4 గురుకు చాల అపాయకరమును గాయములు తగిలెను. ఈ జరిగినది బీదవారి మట్టియిండ్లలోనే!

గాయములు తగిలినవారిని వైద్యులయములను గొనిపోగా, ఇరువురు ప్రాణముల విడిచిరి. వారిలో ఒకడు 9 నెలల కనుగందు. ఈవిడ్డ దొరకినపుడు మృతిచెందిన తల్లిదండ్రులమగ్య నుండెను.

ఈ పడిన ఇల్లు ఒక చిన్న 5 అంతస్తులమేద. ముందు భాగము ఇదివరలో బీటవారినిది. చనిపోయిన 7 గురిలోను 2 రు స్త్రీలు గలరు.

పోలీసుస్టేషనులో 2 హత్యలు

వర్తకుడు ఇరువుర మహమ్మదీయుల పొడుచుట

బాంబాయి, జూలై 12:—బాంబాయి పోలీసుస్టేషను లో నిన్న సాయంకాలము రెండు హత్యలు జరిగెను. మహా తాక్కిమిగోర్ధనుగారు తా నిరువురకు మర్దీలు బల్లులు వగైరా య మ్మెనినియు వారు ఖరీదీయకనే వెల్లిరని పితూరిచేసెను. ఇరువుర మహమ్మదీయుల పిలువనంపగా వారు వచ్చి తాము సామ్మిచ్చితిమని చెప్పిరి. ఈ విషయమై సబుఇన్స్పెక్టరుతోడియధికారులతో సంప్రతింపబోగా ఒక నిమిషములోగా ఈ మహమ్మదీయుల ఏడ్పులు విసనయ్యెను. తిరిగివచ్చి పబ్లిస్పెక్టరు ఇరువురు మహమ్మదీయులు రక్తములో మునిగి లేలుచుండుట చూచెను. కిమ్మి తన ఉళిని వారికి దిగబోసివెను. దానిని కిమ్మిచేతులనుండి లాగివారి గాయపడినవారిని ఆసుపత్రికి గొంపోగా ఆక్కడ వారు వెంటనే మృతినొందిరి కారొనర్లు పంచాయితీ చేసి ఉళి దింపబడుటచే ఇద్దరుకు ప్రాణముల బాసిరని తీర్మానించిరి. (అ. ప్రె.)

అలహాబాదు, జూలై 12:—అలహాబాదు ప్రధాన న్యాయమూర్తి సర్ గ్రెగొర్డు వియర్నుగారు సీన్లుకు నిన్న వెల్లిరి. (అ. ప్రె.)

జాన్సి మతవైషమ్యముల కేసు

31 రు హిందువులు సెషన్సు కంఠబడుట

అలహాబాదు, జూలై 12:—అలహాబాదు న్యాయాధికారి జాన్సి అల్లగలసందర్భపు కేసులో 31 ర హిందువులను దొమ్మి హత్య బందిపోటుముచలగు శేరములపై విచారింపటకు కేసునుకు పంపిరి. ముద్దాయిలో ఒకరిని విడుదలజేసిరి. పారిపోయినవారిలో ఆర్థుల లొంగిరి. వ రివికూడ విచారించెదరు (అ. ప్రె.)

ఖిలాఫతు కార్యదర్శికి ఆరు నెలల శిక్ష

తప్పుడుసాక్ష్య మిచ్చినందలకు విధింపబడెను

రంగూను, జూలై 12:—బట్టలనర్డుడును ఖిలాఫతు సంఘ గౌరవకార్యదర్శియు నగు ఉస్మాను ఖాతీబుగారిని 193 నెక్సుక్రింద తప్పుసాక్ష్యము నిచ్చిరను నెలకను ఆరునెలల కిరివరకము విధించిరి. (అ. ప్రె.)

24 గంటలలో రెండు బందిపోట్లు

ఇరువురకు చావుగాయములు

లాహోరు, జూలై 12:—లాహోరు నివిలులై నలలో 24 గంటలలో రెండు బందిపోట్లు జరిగెను. ప్రధానకళాకాల రిచీగారి బంగారాలో నిన్న ఉదయమునను శేడు మేయో లోటలలో బందిపోట్లు జరిగినవి. రెండువోట్ల ఇరువురు అపాయకరముగా గాయపరుపబడిరి. రిచీగారి యింట రెండు పోనీలు పోయినవి. పోలీసువారు విచారించుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

సిక్కులమత గ్రంథమును

తగుల బెట్టుట

(శివ్విమో తరవాప్ర)ము

నగెయగాల్, జూలై 12:—ఈ విషయితి అధికార ప్రకటన గావింపబడెను:— శివ్విమో తర వప్ర)ముందు సాజా రాజ్లాలో పిప్పతో గురుద్వారా యొక్క గ్రంథసాహెబు అను మన్నగం.ము 1926 జూలై 8 తేదీ ఉదయమున అగ్ని హోత్రముచేసి మండుచుండెను. ఈ గురుద్వారము పట్టాణునకు బయట నిర్వహ్యదేశమున నుండెను. పూజారి దులీప్సింగు మాత్రము అనుదినమును నుత్తరంధములోనుండి కొంత భాగమును వదిలి ప్రార్థనలు చల్లుటకై ఉదయమున వచ్చుచుండును. కాని ఆతడు పట్టాణుననే నినిసింపుచుండుటచే వ తేదీన ఉదయమున, టికి నయ్యవరి కిసంగతి యొగకపోయెను. అనాటి రాత్రి చాక్దాగు ఆమీరుసింగు కూడ లేచిపోయెను. పూజారి ఆనాడు వచ్చు నప్పటికి తిలుపుల గొలుకు తెగియుండెను. లోపలికి ప్రవేశింపగా గ్రంథసాహెబు ఉండలసిన చోట లేక జేరొక చోట తగలబడుచుండెను. కొన్నిపుటలను మాత్రమే ఆతడు రక్షింపగలిగెను. జూలై 8 తేదీన కాలిబొయిన గ్రంథ సాహెబును సిక్కులు కొందరు హరిపురానుండి ఆటక్కుకు గొనిపోయి సింధు నది కర్వూము జేసిరి. ఎవరి భూరకృత్యమును చేసినదియు ఎందుకు చేసినదియు తెలియదు. పోలీసువారు విచారించుచున్నారు. స్థానికదివాను ప్రతినిధులు గూడ పాల్గొనుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

జూలై 20 తేదీ ఉదయం 9 గంటలకు రాజుప్రతినిధి చకారాకువచ్చి ఆరాత్రియే 10-30 నిమిషములకు నాగపూరు వెళ్లెను.

చెన్నైయనుటలో ససాయకాస్త్రుపరిశోధన మంగు మండుటచే మరెనగురు చనిపోయిరి. ఇప్పటికి చనిపోయినవారి మొత్తము 10 మంది.

కాకినాడ సబుకోర్టులో

స్కూలుకాజు నెం 909 ఆఫ్ 1925

వాదులు:—1 తటకర్తి సత్తిరాజు 2 యీ కాసు రాజు.

ప్రతివాదులు:—1 ఆరెట్టి గురుమూర్తి 2 యీ చినగురుమూర్తి.

నాదులపేర ప్రతివాదులు 19-12-22 తేదీని వ్రాయించి యిచ్చిన ప్రోగోటు తాలూకు వసూలు పోను బాక్కి వాదులు ప్రతివాదులపైన పై నంబరున దావా దాఖలుజేసారు. సదరు దావా జూలై 27 వ తేదీకి వాయిదా పడివున్నది. గనుక అందుకు ఆక్షేపణవున్నవారలు సదరు తేదీని 11 గంటలకు కోర్టు వారియెంటు హాజరయి తెలియపర్చుకొనవచ్చును.

వేములకొండ రామారావు బి. ఎ. బి. ఎల్.

వాకీలరవున వకీలు, కాకినాడ.

తెనాలి డి. ము. కోర్టులో

O. S. 832/1925

వాది:—కంఠేపి కోభనాద్రి సా. అనంతవరం.

ప్రతివాది:—చీబల్ల యల్లనుండ.

తెలియపర్చేది ఏనుగా

దావులూరు గ్రామ కావరమ్మకు ఆలపాటి వీరయ్యగారి పేర ప్రతివాది 8-12-1922 తేదీన వ్రాయించియిచ్చిన ప్రామి సరినోటు తాలూకు ఆసలు ఛాయిదాలు ప్రతివాదికల్ల రాబట్టు కొనుటకు సదరు వీరయ్యకల్ల యీ వాది బ్రాక్స్సగు పొంది సదరు బాక్కిగాను తెనాలి డి. ము. కోర్టులో దావాచేయబడి ప్రతివాదికి యెన్నిసార్లు సమనలు చేయించినను ప్రతివాది దా నాసంగతి యెరిగియుండిన్ని సమనలు పుచ్చుకొనక తప్పింపు కొనుచున్నందున సదరుసంగతి వార్తాప్రతికలో ప్రచురణచేయుటకు కోర్టువారు పుత్తియ్య యిస్తూ యాదావాను ది 29-7-26 తేదీకి వాయిదాజేసినారు గనుక సదరు వాయిదాకు ప్రతివాది హాజరై తనరు గల ఆక్షేపణలు తెలియపర్చుకొనవలెను. లేని యడల ప్రతివాదిని ఎక్సాన్సరీ చేసి డిక్రి యివ్వబడును.

ఇట్టికాలు సూర్యనారాయణ

వా ది న కీలు

చెన్న పురి శాసనసభ

యాకూబ్ హుస్సేనుగారిపై నిషేధమును తొలగింపకుండుట

జస్తిసుపక్షమువారు తొలగింపగూడదనుట

సత్వమూర్తిగారి ప్రతిపాదన మీటిపోవుట-27 అనుకూలురు, 16 ప్రతికూలురు

గానన కళా కళ్యాణ నిలయము యాకూబ్ హుస్సేను గారిపై గల నిషేధమును తొలగింప నిరంకరించుందులకు ప్రభుత్వ చర్యను నిర్దేశించుటకు ప్రభుత్వ ముత్తమంత్రిగారు చివ్వుటికాడ సభ్యులను పూర్తిచేసి అట్టి కార్యము ప్రతిపాదనపై చాల తీవ్రమున చర్య జరిగెను.

జస్తిసు పక్షమువారు ప్రభుత్వమువారిచేయు సమర్థిం చుచు యాకూబ్ హుస్సేనుగారిపై నిషేధమును తొలగింపరాదని తీవ్రముగ నెదిరిరి.

యాకూబ్ హుస్సేనుగారు 1921 సం॥న అసహాయాద్య మునుపలను, భిక్షాభతు ఉద్యమములందు రెండేండ్ల కఠిన శిక్ష బింపబడినది. యాకూబ్ హుస్సేను గారు రెండేండ్లును కారాగారమునందుండి వచ్చిరి. భారత ప్రభుత్వమువారు 1 సం॥ కంటే ఎక్కువ కాలము కారాగారమునందు నివసించినవారు స్థానిక ప్రభుత్వమువారు ఆశించి తొలగించినట్లు. కానన సభ్యులందఱు నిషేధము గాని నిషేధమును నివారించునట్టిది. యాకూబ్ హుస్సేనుగారిపై ఆంక్షను తొలగించుటకు ప్రభు త్వమువారు నిరంకరించిరి. అందుపై నీ తీర్మానము వచ్చెను.

జస్తిసు పక్షమువారు సత్వమూర్తి గారి అడ్డరకేమెంటు ప్రతిపాదన మొనర్చుచు ప్రభుత్వచర్యను తీవ్రముగ ఖండించిరి. వారి యుపాధ్యక్షుని నున్నటి ప్రతిపాదనకు ప్రకటింపబడినది.

ప్రతిపాదనమునందు సభ్యుల యభిప్రాయములు కేరళకు లక్షాక్షుల అనాగరకస్థితియందున్నవి. అట్టి వానిని సరకుజేయు పనిలేదు. (నవ్వు) నాయభిప్రాయ మద సయోజకము. మనల నిరంతరము పరిశీలనగలదు. నావాద నలు పరిహాసాత్మకములగునొక ప్రజలను సమీక్షించుదు. వారే మనల నిరంతర చక్రగ నిర్ణయంపగలగుదురు.

సర్ కె. వి. రెడ్డిగారు:—వేరొక నియోజకవర్గమును చూచు కొంటు. అదట మీరు కనుగొందురు

సత్వమూర్తిగారు:—చెన్నరాష్ట్రమునందు వివేకవంతు లగు ఈ నియోజకవర్గము లేవు వేరొంటు నా కవసరములేదు. (నవ్వు)

గత వివాదవర్తనలను సుంకియు, సహాయనిరాకర చోర్య పారభయ మొనలు నేటివర కనేకులు పూతచరిత్రలు ప్రస్తావించుట జైన్ కనుపబడిరి. గాంధీ మహాత్ముడు, మోతీ లాలం కృపాలా, పండితుడు, ఆసియాదహు, మొదలగునూ సీదలగు సభ్యులందఱి రానిక అలంకరకురా? మరల నీయభి ప్రాయమును జూచి పరిహరింపవచ్చును. కాని ఇట్టివారిని పార్లమెంటు దాని గౌరవమును సంతరించుకొనజాలదు. కావున స్యక్తియగును రాజకీయాభిప్రాయముల వెల్లడించినంతమాత్ర మున అట్టిగ్గి నిలుచుట కనర్హునికేయరాదు.

ప్రభుత్వమునకు హెచ్చరిక

యాకూబ్ హుస్సేనుగారి పలుకుబడిని వాటి గల ప్రజా మోదమునైన గమనింపవలెనని ప్రభుత్వమువారిని కోరు చున్నాము. వచ్చితిగితులు గల యాకూబ్ హుస్సేను వంటి నాయకుల నిట్లు నిర్బంధముల పాటేయ రాదని కోరు చు న్నాము. ఎన్నటికిని ఎట్టి మా ర్యులు జరుగవనియు నేడున్నవారే సర్వకాలములందు అధికారమున నుండుననియు ఊహించునంతటి బలమున్నట్లులే యున్నారా? యాకూబ్ హుస్సేనుగారి ఉపన్యాసములక, టె మిరొనినందు ఇట్టి కార్యములే ప్రజలలో ప్రభుత్వముపై కెక్కుగ అయిష్టతను వ్యాపింపజేయును. యాకూబ్ హుస్సేను గారు సర్వగ్రహణ, విజ్ఞాపాధికులు. ఈ సభయందును, కార్పొ రేషనలీజును గౌరవముతో పనిజేసినవారు. హిందూ మహమ్మదీయు లెరువురచే ప్రేమింపబడువారు. జస్తిసుపక్షమువారు ఈ తీర్మానమునకు ప్రతిపాదనని సేనూహింపజాలను. మహమ్మదీయ సభ్యులు యాకూబ్ హుస్సేనుగారు భిక్షాభతు ఉద్యమమునకు జేసినవిల మరనకుండురుగాక. బాల్యదశయందున్న ప్రజాపరి పాలనను నిర్మించుబూనియున్నాము. కాన సభ్యులేవ్వరును పాక్షిక కౌభిప్రాయములకు లోనుగాక తీర్మానమునకు వోలుజేయ వలసినవని గోరిరి.

మిరాసాహుగాను అడ్డరకే మెంటు ప్రతిపాదనను బురకచిరి.

లామెంబరు ప్రత్యుత్తర మొనరుచు ప్రతిపాదనకు దెలి పిక వాదనలలో చాల గొంతు ప్రస్తుతవిషయమునకు సంబంధించినదిగానది. తొంపించింది, ఎన్నికలకు నిలుచుట కనర్హుని

లని ప్రకటించుటకొక నిబంధనచేయవచ్చునా రావా? యనువిషయమును చర్చించుచున్నయెడల వానికి సందర్భమున్నది యుండేది. కాని ప్రస్తుతము ప్రభుత్వమువారు, భారత ప్రభుత్వము వారిని నిబంధనల నమలులో పెట్టిరేగాని, వేరొకటిగాదు. రెండు వర్తనలకాలము శిక్షింపబడినవారు సభ్యులకు నిలబడు లు కనర్హులని మాత్రమే ఆనిబంధన చెంపుమండెనుగాని, ఆ తరు శిక్షింపబడిన ప్రవర్తనయందు నీతిబాహ్యత లేనియెడల నీ యనర్హత వర్తింపదని ఆనిబంధనయందు లేదు. అందుచే నీ సందర్భమున ప్రభుత్వమువారి విధానమును గురించిగాని, ప్రధాన సచివాలయము గురించిగాని మనము చర్చించుట వసరము.

ఈ నిబంధననుండి మినకాయించు సభికారము స్థానిక ప్రభుత్వమువారికొనగబడెను. ఈ అధికారము నుపయోగించుట స్థానిక ప్రభుత్వమువారి విధులుగా వర్తించునట్లుగాను. ప్రభుత్వమువారు ముందువెనుకలను బాగుగ విచారించి, యాకూబ్ హుస్సేనుగారి సందర్భమున మాత్రము, వారి యనర్హతను తొలగింపగూడదని నిశ్చయించుకొనిరి. ప్రభుత్వమునా రేయేకారణములచే ఇట్టి నిర్ణయమునకు వచ్చినదియు సభవారియెడల నుండుటకు ప్రభుత్వమునా దుద్దేశంలేదు. వారిపై గల అనర్హతను తొలగించుటకు, బలమగుకారణముల నింతవర కెవ్వరును దెలుపలేదు. యాకూబ్ హుస్సేనుగారి వ్యక్తియెడల నెట్టి ద్వేషభావమును లేకుండ; విచారించి, ప్రభుత్వమువారు తమ విధులు నుపయోగించిరి.

చాల అన్యాయము

లామెంబరుగారు ప్రభుత్వము తరపున గావించిన వాదన హాస్యాస్పదముగనున్నదని సాక్షాదాగారు నుడిచిరి. ఈ విషయమున ప్రభుత్వము వారు ప్రతిపక్షుల నణగ ద్రొక్కవలెనను నుద్దేశముతో ప్రవర్తించినటుల దోచుచున్నది. ప్రభుత్వమువారి సందర్భమున గావించిన యా తరపునందు నిర్బంధవిధానమునే సాగించుచున్నారు. భారతదేశమందు, దాదాపు అన్ని ప్రాంతముల వార్తాపత్రికలును, ఈవిషయమున ప్రభుత్వవర్తనను ఖండించినవి. ఇతర స్వతంత్ర దేశములందెగాక, భారతదేశమందుగూడ, యాకూబ్ హుస్సేనుగారికంటే ఎక్కువనీరముల నొనర్చినవారుగూడ కాననసభలందు ప్రవేశింపనీయబడిరి. అట్టివారిలో లాలా హరికిషను లాలావంటివారు, ప్రభుత్వములకుగూడ నియమింపబడిరి. మరికొందరు ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహక సభ్యులుగ నియమింపబడిరి. అట్టివారి ఎట్టి నీరమును నొనర్చని యాకూబ్ హుస్సేనుగారి సందర్భమున నీయనర్హతను తొలగింపకపోవుట చాల అన్యాయము.

సర్ కె. వి. రెడ్డిగారు

సర్ కె. వి. రెడ్డిగారు, దీర్ఘముగ నుపన్యసించుచు ప్రభుత్వచర్యను సమర్థించుచు, ఇదివర కీ ప్రతిపాదనమును బలపరుచుట కుద్దేశించినవారుగూడ, ప్రతిపాదనకు ఉపన్యాసము వినినతరువాత తమయభిప్రాయమును మార్చుకొనెదనని నుడిచిరి. ప్రభుత్వమువారు తమ విధులును సక్రమముగ వినియోగింపలేదని జాపుటకు ప్రతిపాదకు డొక్క-విషయమైనను దెలుపగలగు లేదు. అంతయుగాదు. అత నిప్రతిపాదనను చెప్పుటలో, ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకవర్గమువారిలో మంత్రివర్గమువారిలో దూషించుటయే యుద్దేశముగ కనుపడుచున్నది. ప్రభుత్వమువారినిగాని మంత్రివర్గమువారినిగాని బెదిరించి తమపక్షమున వోలుజేయ బ్రయత్నించుట నేనిదివర కెక్కడనుజూచియుండలేదు. జస్తిసు పక్షికనుండి కొన్ని వాక్యములు చదువుటయందలియుద్దేశ మదియో యుండును.

సత్వమూర్తిగారు:—ఇతరులకు బెదిరించుట వాయభిప్రాయ మెంతమాత్రముగాదు. జస్తిసుపక్షముగూడ, యాకూబు హుస్సేనుగారిపై యనర్హతను తొలగింపకుండజేయు ప్రయత్నములు దూన్యములుగ వర్తించెనని చెంపుట కాపత్రిక జడివితని. అది ప్రశంసగాని బెదిరించుటగాదు.

సర్ కె. వి. రెడ్డిగారింకను మాటలాడుచు యాకూబ్ హుస్సేనుగారి యెడల కనికర మెందును జూపవలెనని ప్రశ్నించిరి.

ప్రభుత్వముపై అసంతృప్తిని వ్యాపింపజేయుట ఒక సద్దుమని ఒకనాయకుడు నుడిచిన వాక్యమును ప్రతిపాదకుడు దుడవారింపెను. మీరు దేశమునం దెట్టి అసంతృప్తిని వ్యాపింపజేయుచున్నారో మాకు తెలియును. స్వరాజ్యవాదు లీదున్నా

ర్థమున దిగి బీకేమునంతులు కొల్లగొట్టుచున్నారు. మా కీ దేశమున ప్రత్యేక సంపదలు ప్రయోజనములుగలవు. (Veste dinterasta) మేము మా హక్కులను రక్షించుటకు పోరాడి తీరెదము. మా ప్రయోజనములకు భంగము కలుగుచున్నపుడు మే మేమాత్రము ను నూరకొనజాలము. ఎవరునుచ్చినను మా ఆస్తులను మాగ్యములును రక్షించుకొనుటకు సిద్ధముగ నున్నాము. అవసరమగుచో మే మిందులకు బిడ్డలను గూడ గ్రహించెదము. అంతిముగాని యూనివర్సిటీ ప్రతినిధిని తేలికటి కరుముగ నీ సభయం దేగంభిరోప న్యాసముల నొనగము.

సత్వమూర్తిగారు:—“పిరికితనము” అనుపదము నాడే పించిరి.

అధ్యక్షుడు:—పదము సభ్యమైనది గాదు. గౌరవనీయ సభ్యు డాపదము నుపయోగించిన యెడల వెంటనే ఉపసంహరించుకొనవలెను.

సర్ కె. వి. రెడ్డిగారు:—సమర్థించుకొనుచు ఏదో మాటలాడ నెత్తించిరి.

సత్వమూర్తిగారు:—సమర్థనల కిది సమయముగాదు. గా॥ సభ్యుడు వెంటనే ఉపసంహరించుకొనవలెను.

అధ్యక్ష:—“పిరికి తనముగా” అనుపద మే యర్థమునం దైనను ఆసభ్యుడే. దాని నుపసంహరించుకొనవలెను.

సర్ కె. వి. రెడ్డిగారు:—అటులనే ఆపదము నుపసంహరించుకొనుచున్నాను. అయినను ఆభావమునే వేరొక విధముగ చెల్లించెను. ఈసభయం దేమిమాటలాడినను శిక్షించుటకు వీలులేదుగాదా యను ధైర్యమున నీసభయం దిట్లు మాటలాడెను. ఈసభాభవనము దాటి వెళ్ళవల నీ విధముగ మాటలాడుట కితనికి ధైర్యము లేదు. (నవ్వు)

సత్వమూర్తిగారు:—ఈసాయంత్రము, మీరెక్కడ నిర్ణయించిన నక్కడనే నీ సభయం దిందాక దెలిపిన అభిప్రాయములనే, ఆవాక్యములనే, నుడిచెదను. గా॥ సభ్యులనుగాని, మంత్రివర్గమునకుగాని, ప్రభుత్వము వారికిగాని, అంత ధైర్యమున్నయెడల, వచ్చి పట్టుకొన నీందుచూచెదను. (హర్షధ్వనులు)

సర్ కె. వి. రెడ్డిగారింకను మాటలాడుచు, ప్రతిపాదనకు, ప్రభుత్వముపై ప్రజలయం దసంతృప్తి కలుగజేసెదనని నుడిచిరి. జానురాజుతలవలె, సార్వభౌమునితలను ఖండింపవలెనని నుడిచెను.

ఎస్. సత్వమూర్తిగారు:—సార్వభౌముని తలను ఖండింపవలెనని అనలేదు.

అధ్యక్ష:—ప్రతిపాదకు డెవరితలను ఖండింపవలెనని చెప్పలేదు.

సర్ కె. వి. రెడ్డిగారు:—కింగుజాను, చార్లస్, మొదలగు రాజులగురించి ప్రతిపాదకు డుడవారింపెను. దానియర్థమేమి?

సత్వమూర్తిగారు:—గా॥ సభ్యునికి అంగచరిత్రను జ్ఞాపక మొనర్పవలసియున్నది. రాజు పార్లమెంటు హక్కులను భంగపరుప యత్నింపగా వానిని రక్షించుట కధ్యక్షుడు గన్పరచిన ధైర్యమును వినిరించుట కది యుపహరింపబడినది.

సర్ కె. వి. రెడ్డిగారు:—గా॥ సభ్యుడు రాసు చెప్పిన దాని నుపసంహరించుకొనుచో నా కధ్యంతరము లేదు.

సత్వమూర్తిగారు:—ఈవిషయమనేది ఉన్నట్లుకల్పించి చెప్పుట కంటేముండవలెను.

సర్ కె. వి. రెడ్డిగారు:—రావిషయమును వదలి ఇంకను మాటలాడుచు, కాననసభయం దేసభ్యుడుగాని ఇట్టిభావముల చెంపుట విచారకరమని నుడిచిరి.

రెడ్డిగారింకను మాటలాడుచు, ఎన్నికల ప్రచారములందు ఎట్టికథలను చెప్పుచున్నదియు, వార్తాపత్రిక లేట్టివిషయముల ప్రదురించుచున్నదియు అందరకును దెలిసిన విషయమేననిరి. ప్రజలు విద్యావిహీనులు. వారిని తమయిష్టమునుచ్చినట్లు త్రిప్పుకొనుచున్నారు. ప్రజాపరిపాలనపేట, అట్టివారికి, మంచిచెడ్డలను విచక్షణలేకుండ ఎట్టివిచక్షణయు లేకుండ ఎవరినిబట్టిన వారి నెన్నుకొనవచ్చునని చెప్పుటలో శుద్ధిబద్ధములేను. మలబారు విప్లవమునకు యాకూబ్ హుస్సేనుగారి భాధ్యులు. ప్రభుత్వమునా రతనిపై గల నిషేధమును తొలగిపోవుటలో న్యాసముగ నే ప్రవర్తించిరి. యాకూబు హుస్సేనుగారి సీసభలోనికి వచ్చినంతమాత్రమున, 150 వర్తనములనుండి నిలచియున్న ఈప్రభుత్వమున కెట్టి ఉపద్రవమును లేదు.

సత్వమూర్తిగారు:—అయితే ఇంతభయ మెందును?

సర్ కె. వి. రెడ్డిగారు:—రింకనుమాటలాడుచు, నిషేధమును తొలగింపవలెనని ప్రభుత్వమువారిని ప్రార్థించువారు, వినయముగ బ్రతిమాలువలెనుగాని ప్రభుత్వమువారికి కండ్లు లేవు అని కలుపుగా విమర్శింపరాదని నుడిచిరి.

సత్వమూర్తిగారు:—నేను ప్రభుత్వమువారిని ప్రార్థించుటలేదు. ప్రభుత్వచర్యను ఖండింపవలసినదని దీ సభవారిని.

సర్ కె. వి. రెడ్డిగారు:—ముగించుచు, ప్రభుత్వమువారిని పరమముగ విమర్శింపగూడదనిరి.

ఎ. ఎస్. కృష్ణరావు:—ప్రతిపాదనమును బురకచెందు, సర్ కె. వి. రెడ్డిగారు నొనర్చిన అసంబద్ధప్రసంగమును నిరసించి

చిరి. యూనివర్సిటీసభ్యుడు (సభ్యులూ రిగారు) కొంచెము తీవ్రముగ విమర్శించినపుడెల్ల, గోదావరిసభ్యులకు (సర్. కె. వి. రెగారు) అంతిమమువచ్చి అప్రమత్త ప్రశంసను దిగుమండుట వాకాశ్యర్యము గలిగించుచున్నది. గోదావరిసభ్యు డింగివేపు ప్రసంగించెనుగాని, తీర్మానమునకు తా సహకూలముగనున్నది (సతి కూలముగనున్నది చెప్పనేలేదు.

ప్రభుత్వమువారు, యాకూబుహాస్సన్ గారిపై నిషేధమును తొలగించ నిరాకరించుటకు లామెంబరు ఎట్టికారణమును చెలువలేదు. ప్రభుత్వమువారి యుత్తర్యులు పునర్విచారణ మొనర్చుకొనుట అవసరమని, యూనివర్సిటీసభ్యుడు చాలబలముగ కారణముల చెలిపెను. ఇది పొడల వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యమునకు సంబంధించినవిషయము. అందులో యాకూబుహాస్సన్ గారు, ఈ సభనుం దెరువత్సరములు సభ్యుడగునన్నప్రముఖును. భారతీయసభ్యులను యాకూబుహాస్సన్ సభ్యులునుగూడ అప్ప, దాత డధికముగ ప్రేమించి గౌరవించిరి. 1921 సం॥ న ప్రభుత్వము వారతనిని, అరెస్టుకేసినపుడు జస్టిసుప్రముఖులలో నొకరగు దివాన్ బహద్దరు ఎం. కృష్ణన్ నాయకుగారే ప్రభుత్వచర్యను నిరసించుచు కాసనసభలో అడ్డరగ్ మెంటు ప్రతిపాదన మొనర్చిరి. అంతియకక, యాకూబుహాస్సన్ గారు కోర్టులో వాదించుకొనలేదు. వాదించుకొనిన నెటుయండెడిది? ప్రభుత్వమువారి సందర్భమున నవలంబించినచర్య రాజ్యసీతిగాని, విశేషమునగాని ప్రకటింపదు. యాకూబుహాస్సన్ గారు, మంచిబుటుకుబడిగల ప్రముఖులు. అట్టిప్రముఖులకు కాసనసభలో ప్రవేశించుటకు అన్ని సదుపాయముల నొకరించ గాని నిషేధింపరాదు.

జి. తణికాండల కృత్రిగారు, ప్రతిపాదన నెదుర్చుచు మలబారు విప్లవమునకు యాకూబుహాస్సన్ గారు బాధ్యులనియు దాని ఫలితములనే ఉత్తరముందాడేశమున హిందూమహమ్మదీయ వివాదములందు గాంచునట్టిమనియు అట్టివానిపై నిషేధమును తొలగింపకపోవుటలో ప్రభుత్వమువారు తమ విచక్షణను సరిగనే ఉపయోగించి రిషయ నుడిచిరి.

సి. వి. ఎస్. నరసింహారాజుగారు

మలబారు విప్లవమునకు యాకూబు హాస్సన్ గారు కారణముగాదని నరసింహారాజుగారు నుడిచిరి. తే 25-8-1921 న మలబారు విప్లవము సంభవించెను. ప్రభుత్వమువారు యాకూబు హాస్సన్ గారిని మలబారునకు వెళ్లకుండ తేసిరి. అతనిని మలబారు వెళ్లించినచో మలబారు విప్లవము గలిగియుండెడిదిగాదు.

ఇట్టి అడ్డరగ్ మెంటు ప్రతిపాదన సభవారియెదుట చర్యకు వచ్చినపుడు ప్రభుత్వమువారు తా మవలంబించిన చర్యకు గల కారణముల దెలుపకపోవుట చాల ఆశ్చర్యకరము. సం గతు లివి సందర్భము లివి అని వివరములను చెలియజేయుట ప్రభుత్వమువారివిధి. యాకూబు హాస్సన్ గారి సభయందు సభ్యుడుగ నున్నపు డిన్ని ప్రక్షుములవారితోను ఎక్కువ గౌరవించబడుచుండెడినారు. మితవాదపక్షమునందు ముఖ్య సభ్యులలో నత డొకడు. అతని యుపన్యాసము నెప్పుడును మితవాదధోరణిలో నుండునుగాని అతివాదధోరణిలో నుండవు. అట్టివానిని గూడ నిషేధించుట అన్యాయము. ప్రభుత్వమువారి చర్యను సవరించుకొనుట కారాధరము లున్నయెడల వాని నెల్లడింపవలెను.

నరసింహారాజుగారు ముగించుచు వారు సభ్యుల కర్తవ్య లాకారాయనవిషయమును ప్రజలకే వదలివేయవలె నని నుడిచిరి. ఈసభకు ప్రభుమాధ్యక్షులను సర్ రాజగోపాలాచారిగారు గ్రామపంచాయితీ బిల్లు నువపాదించుచు పంచాయితీ ఎమ్మెల్యేసభకువారిపై ఎట్టి నిషేధములనే నియమింప వలె నని కొందరు నూచింపగా అవిషయమును ఎన్నికదాల్లకే వదలివేయవలసినవని ముందలించిరి. ప్రభుత్వమువారి ప్రభుగూడ అట్టి విశాలభావముతోనే (ప్రవర్తించెద రని నమ్ముచున్నాను.

టి. ఇ. మాయురుగారు

(అధ్యక్షసభ్యుడు) తీర్మానము నెదుర్చుచు, ప్రభుత్వమువారు, నిబంధనలప్రకారమే వర్తించగలరుగాని ఇట్లమువచ్చినట్లు చేయబలరనుడిచిరి. ఒకానొక అభ్యర్థి తనపైగలనిషేధమును తొలగింపవలసినదని దరఖాస్తు పెట్టినపుడు, స్థానిక ప్రభుత్వమువారు తమవిచక్షణ నుపయోగించి పరిష్కరింపవలెనని మాత్రమే నిబంధనలోగలను. ఏదేనివిధాంతములననుసరించి అట్టి విచక్షణ నుపయోగింపవలసినదనియు అందు చెలుపబడలేదు. యూనివర్సిటీ సభ్యుడు భారతకాసనసభలో సర్ అతె గాండరు మండిముగారి యుపన్యాసము నుదాహరించుట యుక్తియుక్తముగలేదు. ప్రభుత్వమువారు నిబంధనలనుసరించవలెనుగాని, ఏ కాసనసభయందో ఎవరో గావించిన ఉపన్యాసము నుజ్జిగారు. దేశముయొక్క తేజమునే ప్రధానోద్దేశముగ నిడుకొని ప్రభుత్వమువారు యాకూబు హాస్సన్ గారిపై నిషేధమును తొలగింపవలసినదని నిశ్చయించుకొనిరి. ప్రభుత్వమువారు చేసినది తప్పని వార్తాపత్రికలు చెప్పవచ్చును. కాని వాని గూడ భేదాభిప్రాయము గలదు. ఈవిషయమున బాధ్యత ప్రభుత్వమువారిపై గలదు. ఆ బాధ్యత నిర్వహణమునందు ప్రభుత్వమువారి తరఫులను రిటరలను భాగస్వాములుగ జేర్చుకొనబాలరు.

మను తొలగింపవలసినదని నిశ్చయించుకొనిరి. ప్రభుత్వమువారు చేసినది తప్పని వార్తాపత్రికలు చెప్పవచ్చును. కాని వాని గూడ భేదాభిప్రాయము గలదు. ఈవిషయమున బాధ్యత ప్రభుత్వమువారిపై గలదు. ఆ బాధ్యత నిర్వహణమునందు ప్రభుత్వమువారి తరఫులను భాగస్వాములుగ జేర్చుకొనబాలరు.

ఉప్పిసామెయిగారు

తీర్మానమును బలపరుచుచు, మలబారు విప్లవమునకు యాకూబుహాస్సన్ గారు కారణమును ఆరోపణను తీవ్రముగ ఖండించిరి. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు భిలాభము విషయమున, మహమ్మదీయులను మోసపుచ్చిరిని మహమ్మదీయులందరును నమ్మిరి. హోంమెంబరు గూడ భిలాభమువాది.

డా. ఉప్పిసామెయిగారు (హోంమెంబరు):-ఎంత మాత్రమును గాదు.

ఉప్పిసామెయిగారు:-ఒక్క హోంమెంబరు తప్ప మిగిలిన మహమ్మదీయులందరును అట్లే భావించిరి. లక్షలకొలది మహమ్మదీయుల కత డెంతయో యుపకార మొనర్చిరి. మహమ్మదీయులందరి నెంతయో గౌరవముతో జూచుచు నాయకుడుగ భావించుచుండిరి. ఈ విషయమున హోంమెంబరు అభిప్రాయ మేమియో చెలిపిన బాగుండును.

అధ్యక్ష:-వ్యక్తి సభ్యుల అభిప్రాయముల దెలుపవలసినదని సభ్యులెవ్వరను అడుగుగూడరు.

ఉప్పిసామెయిగారు:-నేనట్లుడుగుటలేదు. నాకోరిక ను మాత్రము చెలిబుచ్చితిని. (నవ్వు).

ఎ. రామస్వామిమొదలియారుగారు

తీర్మానమును ఎదుర్చుచు, నిషేధముండవచ్చునా రాదా యను విషయమున తమయభిప్రాయము వేరొకవిధముగ నుండినను యాకూబుహాస్సన్ గారిపై నిషేధమును తొలగింపకపోవుటలో ప్రభుత్వమువారు సరిగనే ప్రవర్తించిరిని నుడిచిరి. యాకూబు హాస్సన్ గారు తన యుపన్యాసములందు కాంచిన బోధించుచున్న సువాసిఫలితముగా మలబారువిప్లవము గలిగెను. అందుచే నాతనినేరము మరింత హెచ్చుకేగాని ఏమాత్రమును తక్కువలేదు. మొదలియారుగారు ముగించుచు తామును సముద్రప్రభుత్వమున సభల ప్రారంభించితిమనియు ప్రతిపక్షమువారి కేమాత్రమును జంకమనియు నుడిచిరి.

సభ్యులూ రిగారు ప్రత్యుత్తర మొనరుచు, తాను విచారముతో మాటలాడుమంటినిగాని, ఆగ్రహముతో మాటలాడుట లేదనినుడిచిరి. జస్టిసుప్రముఖ సవలంబించి సంపచిత, అనాగరికవైఖరితో పోల్చిచూచినయెడల ఈచర్యయందు లామెంబరు ఆర్థికసభ్యులు విహించిన వైఖరి చాల ఉత్సాహముగనున్నది. యాకూబు హాస్సన్ గారి రాజకీయాభిప్రాయములు తమకు సరిపడవుగనుక వారిని నిషేధింపవలసినదని జస్టిసుప్రముఖువారు చెలుపుచుండిరి. వీరికే అధికారమున్నయెడల, ఒక్క రి వత్సరములవరకేగాదు, యావత్తర వర్సంతమును నిషేధించెడివారే. వీరికాయధికారము నొసగవచ్చును భగవంతునికి నందనము లర్పింపవలసియున్నది. అనాగరిక నిరంకుశ రాజకీయాల్లో లగు వీరి సభికారమునుండి త్వరలో తొలగించెదరని నమ్ముచున్నాను. ఎన్నికలు సమీపించుచున్నవి. ప్రజ లీవిషయమును పరిష్కరించెదరు.

సాయంత్రము 5 గం 5 ని॥ లకు ప్రతిపాదనము వోటు సమగ్రిపెట్టగా వీరిపోయెను. అంతటితో నీ దినమునకు సభ ముగిసెను. చాలమంది మహమ్మదీయులుగూడ ప్రతికూలముగ వోటు జేసిరి.

అడ్డరగ్ మెంటు ఉపపాదన ఫలితము

నిన్నటి సాయంత్రము చెన్నపురి కాసనసభయందు గుపపాదించబడి అధికసంఖ్యాకులచే నోడింపబడిన సభ్యులూ రిగారి యుపపాదనకు అనుకూలముగను ప్రతికూలముగను వోటుజేసినవారి పేరు నీక్రింద నుదహరింపబడినవి.

ఆమోదనరులు

ది॥ బి॥ సి. కేశవస్వామి, సి. వి. యస్. నరసింహారాజు, టి. ఏ. రామలింగచెట్టిగూర్, సల్లానా, సి. కిషరావు, ఏ. రంగనాథముమలియారు, అల్లులమో, ఏ. చిదంబరనాదార్, మోతె గంగరాజు, గోపాలమినాక, కే. కోటిరెడ్డి, యస్. ముత్తయ్యముదలియారు, కేసారెడ్డి, యస్. సత్యమూర్తి, టి. ఆదివా రాయణచెట్టి, ఏ. అంజనేయయ్య, మహాదత్ నారాసామెయి, జి. రామేశ్వరరావు, ఏ. యస్. కృష్ణరావు, టి. యస్. నరసింహాచార్యులు, శశిభూషణరథో, శామి వెంకటాచలంపెట్టి, తులసీరామ, ఉప్పిసామెయి, సి. వి. వెంకటరమణయ్యంగారు, నాగన్నపెట్టి, సి. వెంకటరంగనారాయణగూడ, మొత్తము 27.

ప్రతికూలురు 55

ప్రభుత్వసభ్యులు నలుగురును, ముఖ్యులు మువ్వురు, ప్రభుత్వకార్యదర్శును, ఎల్లరు ప్రతికూలులలోగలరు. తదితర

ప్రభుత్వనామినేటెడు సభ్యులలో రంగవేలుపెట్టి, అద్దూరసామెయి ఉడయార్, వెంకటరామస్వామిగూర్, అల్లులమో, సుటూలాసామెయి, మోగడే, కాపెయ్య, నింటిల, వడ్డు, భేంబర్యు, మోకడెవులు, డేవిసు, అరిగొండరుగారయ్య, సర్. కె. వి. రెడ్డినాయుడు ఓ. తణికాండలంకెట్టి, సి. నరేశముచేయగ, యమ్. సి. రాజా, అర్జుననాదార్, నరాలకెట్టి కేశవయ్య, ఏ. రామస్వామిమొదలియారు, పి.సి. ఎతిరాజునారాయణ, గోపాలన్, గురుస్వామి, కల్లికోట జయిందారు. కృష్ణస్వామినాయుడు, ఆర్. మదనగోపాల్ నాయుడు, మల్లేశప్ప, లి. మునిస్వామినాయుడు, పి. ముత్తయ్య ముదలిగూర్, గొన్నసామెయి, రఘుచంద్ర బాబు, పొగరం యమ్. క్రిష్ణన్ నాయుడు, రాజన్, రామన్, శామ్యూల్, శరభాచెట్టి, శ్రీరామన్, శీతారామచెట్టి, కె. వీరయ్యన్, కొ. నూర్జుహారాయణమూర్తి, వెంకటాచల సదానాథి, గౌముయ్యసా, నూరుకు సామెయి, క్యాడెర్ ముహమ్మద్, వామూసామెయిగారలు. తలుగులలో ప్రభాకర రెండవగారు గలరు.

తలుగులలో ప్రభాకర రెండవగారు గలరు.

* * *

కాసనసభ ప్రశ్నోత్తరములు

జన్మినుమంత్రిగారు హిందీ

నివేదించుట

ప్రథమిక పాఠశాలలో హిందీ చెప్పరాదనుట

కాసనసభలో ప్రశ్నలు

శ్రీ శశిభూషణ రథోగారు కాసనసభలో యా దిన్న ప్రశ్నలడిగిరి.

ప్ర:- హిందుస్తానీని బాంకి చేరుకొనకుం భావగాని వాడుక భాషగలేనట్లు పాఠశాలలో హిందీనేర్పరాదని విద్యావంత్రిగారు ఉత్తరువు జేసియుండిరా? హిందీ వాడుకలో లేనట్లు హిందీకెచ్చి పాఠశాలలను రికన్వెజ్ చేయరాదని జిల్లా విద్యాసంఘములకు నెకండరీ బోర్డులకు ఉత్తరువు జేసిరా? ఈరెన్నుమున హిందూస్థానీకి చేరువగుండు భాషలేవి?

కొన్ని స్థానిక సంఘములు హిందీని రెండవ భాషగా పాఠశాలలో నేర్పుటలేదా?

ఉ- తిగతతి, బెజవాడ మునిసిపల్ పాఠశాలలందు హిందీ ఉపాధ్యాయులను నియమించిరి. 1920 ప్రాథమిక విద్యాచట్టము నిబంధనల ప్రకారము ప్రాథమికపాఠశాలలో హిందీ మాతృభాషగాని విద్యాభ్యుప హిందీ వినియోగ మూడ (విచ్చిక్షముగ గాని, సర్వంధముగ గాని) నేర్పరాదు. అనునిపాటిటిలప తెలియజేయబడెను. ప్రభుత్వమువారి తీర్మానములు ఆయాజిల్లా విద్యాసంఘముల కంబబడెను. మరియెమియు ఉత్తరువు లొంగలేదు.

ఏ. రంగనాథం మదలూరుగారు- ఈరెన్నుములలో హిందీపాఠశాల లేకుండున స్థాపించబడినవా?

విద్యావంత్రి:- నాకేమి తెలియరాలేదు.

రామ్మదురాజుగారు:- హిందీ ముఖ్య భాషగనుండు చోట్ల హిందీ నేర్పుట కనబడుచున్నరా?

మంత్రి:- విద్యాధిక్షేప మార్గభాష యగుచో అనుజ్ఞ ఒసంగబడును.

విదేశసారా

జె. ఏ. సాలానాగారు:- అరబ్బి, బేరీజ్ సారా దిగుమతి విక్రయము నిలుపు జేయబడిన రి తాలూకాలలో విదేశపు వికోపియను సారాదిగుమతి విక్రయము నిలుపులేదా?

ఉ:- అరబ్బి దిగుమతి నిలుపుజేసిన విస్తృత విదేశపు సారాదిగుమతికి విక్రయమునకు ప్రశ్నేకముగ తై నెస్సులు ఒసంగలేదు. ఒక్కచోట మాత్రము నివాసులు ముసాబరు పెట్టుకొనుటచే కల్తరుగారును రివెన్యూ బోర్డువారును శిఫార్సుజేయుటచే ఒకనుకాన నుండునెడల.

కావర్తిగారి పోలిసులపై ప్రశ్నలు

కావర్తి, కావర్తి 10-11-1921 యొక్క పోలిసు అన్వేషణ మి-పెళ్లకల్లో శంకరాను మునియ్యం శివరావు పిన్నిగారి పుట్టుకముగతి వెలలవలె అట్లుగను బుటుకలలో దున్నట్లు ప్రకటించబడెను.

ప్రభుత్వం నామినేటె పంపించిన ప్రశ్నలకు మంత్రి ప్రత్యుత్తరము చెప్పెను.

కావర్తిగారి పుట్టుకగతి విశేషము (కావర్తి ప్రభుత్వము హానికలిగినట్లుగా ఎవరైన రిషయ పరిశోధించి నిరూపించుటగా 1921 జూలై 15 నీతరీఖ ప్రకటించెను. ముఖ్యమంత్రి మంత్రి జిల్లా పుట్టుకగతి విశేషము చెప్పెనని వచ్చెను.

అ. ప్ర

చెన్నప్పరి శాసనసభ

ನೆಲೆ ದಿನಚರ್ಮ

నేటి ఉదయము 11 గంటలకు సమావేశమైన చెన్నపు
 ఠావనసభయందు ప్రశ్నోత్తరములు ముగియగానే మలబారు
 టెననీ బిల్లుపై చర్చ జరుపబడెను. ప్రశ్నోత్తరములందు కా
 గ్రెసు సభ్యులెవ్వరును పాల్గొనలేదు. ప్రశ్నోత్తరముల సమయ
 మందు నేడు శ్రీ కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారును సభయ
 దుండిరి. ఎ. రంగనాథ ముదిలియారు, జె. ఏ. నల్లానా
 రామనాడు రాజాగారలు తప్ప ఇతర గౌ|| సభ్యులెవ్వరును
 ఉచితప్రశ్న లడుగలేదు. వందసారాజాగారి నాడు సభ
 భిక్షిప్రమాణమును గావించిరి.

ప్రశ్నోత్తరములు ముగియగ నే రామనాథు రాజాగ
దు కమ జిల్లాయందు స్థానవాహ్యము నాపుటకై గావించిన
ప్రయత్నముల గూర్చి ఫిబ్రవరి మాసములో తామసిగిని ప్రశ్న
కింగవరకు ప్రత్యుత్తర మొసంగబడ లేదనియు కలెక్టరువద్దనుండి
రిపోర్టు వచ్చినపిదప దానిని సభవారి కందితెనెద మని
ప్రభుత్వమువారి పుడు సమాధాన మొసంగి యుండెననియు
చావు బ్రతుకులకు సంబంధించిన సమస్యలపై నింతకాల మువే
క్షించిన నీ ప్రశ్న లడుగుటవలసి ప్రయోజనమే లేదనియు
బహిరి.

ప్రధాన మంత్రిగారు సమాధాన మొసంగుచు కలెక్టరు గారి నుండి వివేక వచ్చినవంగుతి తా మెరుంగవనియు ఉట్టు వచ్చియుండిన దానిని గా" సభ్యుల కదరజేయుటకు ఆభ్యంతర మేమియు లేదని పత్కీరి.

మలబారు పెనస్సీబిలు

పిదప సభ్యులు వలెవారు తనస్సీ బిల్లుపై చర్చ నారంభించిరి. 6 వ క్లాజులోని "అధీనమందున్న కాల" అనపదమునకు బదులు "చరునగ అధీనమందుడుబడిన కాల" అనియు "చట్టము తీర్మానింపబడుటకు ముందుగాని వెనుక గాని ఏర్పడిన కాల" అనుటకు బదులు "చట్టము తీర్మానింపబడిన పిదప వచ్చేందు సంతృప్తములను కనియు" మార్పు జేయవలెనని రా. బి. ఏ. యస్. కమిటీవారు పంతులుగారు సవరణలను ప్రతిపాదించిరి.

జె. ఏ. ఫలానాగారు పరదేశము బయటచిరి. టె నెంటు
యొక్క హక్కులకు భంగము గలుగునను కారణముపై బి. ము.
సామి నాయుడు, యమ్. కృష్ణన్ నాయరుగార్లు సవరణ
నాడేజేరించిరి.

నర్సిపే. రామస్వామి అయ్యగారు మాట్లాడుచు ప్రభుత్వము వారి విషయములలో సేయదగిన ప్రాయము నొసంగవలయుమనిరి.

యమ్, కృష్ణస్వామయగుగారు మట్లాడుచు ప్రభుత్వము
వారిట్లు ఆనవాయోద్యమము నవలంబించుట తమకు విచిత్రము
నున్నదని పల్కిరి.

టి. ఎ. రామలింగ చైర్మిగాను మాట్లాడుచు చిట్టాపూరులోని జమ్మిలను ఇతర ప్రాంతములందలి జహందాగులతో బోల్చుట ప్రమాదకరమనియు అందుచే జమ్మిల కేయిక్కు హక్కుల గోల్పోవునున్నాడనియు అందుచే సవరణ అంగీకరింపవలెననియు బట్టిరి.

ఏ. యస్. కృష్ణారావుగారు సమాధాన మొనంగుచు
 బిల్లు యొక్క యుపపాదకులు బిల్లు మూలము
 త్రమలను నిరసరచు ఈ సవరణ నంగీకరింపజాలకపోవుట
 బిల్లు త్రవ్వని పర్కొరి. ప్రజలను తగిన కంపెనీవేషన్ ఇవ్వ
 12 వ సం॥ ల హక్కు నైన నొసంగకుండుట పొడిగాదనియు
 అందుచే జిరాయిత్తి హక్కులను గాపాడుటకై సవరణ నంగీక
 రింపుట ముఖ్యమని పర్కొరి. వోటు గైకొనగ ఉపపాదక పీ
 షోయెను. పోలు లెక్కింపబడెను. ప్రతిహాలురు28 అనుమారు
 22 అనుటచే ఉపపాదన పీకపోయెను. ప్రభుత్వసభ్యులను మ
 ప్రముల తబట్టులుగ నుడిరి. తబట్టులు 31 రు లెక్కింపబడిరి.

తరువాత భు క్తమూలోనికి వచ్చిన భూములు

6 వ క్షాణము "తేక తరువాతగాని" అను పదముతో లింగింపబడినది సి. వి. వెంకటరమణ అయ్యుండు రుపపాదించిరి. ఈ శాసనము అమలమిడినికొచ్చిన తరువాతి; వృషభాచార్యులు భుక్తపరయకొను ధూముల సర్వధర్మముల నాచరియితి మొదలును ఈ సువర్ణయొక్క అక్షము. వెంకటరమణ అయ్యుండగు, సువర్ణా నుపపాదించుచు, ప్రభుత్వము వరును, జమీన్దార్ ప్రతినిధులు ఈ బిల్లు సందర్భమున అనవచ్చునని సవరించినందుల కార్యక్రమమును జరిపిరి. 6 వ్యాసము తొలిగించుట కీసభివార సి. వి. వెంకటరమణ ప్రతినిధులు తమ సవరింపుల నన్నిటను ఉపసహారమున కొని వచ్చిరి. జమీన్దార్లు కూడ అదేపద్ధతి సవరించుట ఆశ్చర్యమును గలిగించుచున్నది.

ప్ర- తేంపనుగారు:—సహాయ నిరాకరణ భావముతో గాదు నేను నా సవరణల నుపసంహరించుకొనినది. రీ వ క్లాజు సభ్యునిచే నంగీకరింపబడెను. ఇక నాసవరణలను లాభము లేదని మానుకొంటిని.

సి. వి. వెం. గారు:—రి వ క్లాజును తొలగింపవలెనను
ప్రతిపాదన నిరాకరింపబడినగాని
రి వ క్లాజు అంగీకరింపబడినయెడల నీ సవ
రణకు అవకాశమేయుండదు. [వినదువినదు] ఈ బిల్లును అం
దరకును అమోదకరముగనొనర్చి ప్రభుత్వమువారు పీట్రో చేసినను
సేరమును ప్రభుత్వమువారియందే యుంచవలెను. అందుచే
బిల్లు ప్రతిపాదకు లీ సవరణ కంగీకరించెదరని నమ్ముచున్నా
ను— ఈ సవరణ అంగీకరింపబడినయెడల జమ్మిలికమీద తిను
భూములను చీడుగనైననుంచెదరుగాని ఇతరులకు కవులు న
కొంగలరు.

బేసంబరమగయ్యంగారు ముగించుచు ప్రభుత్వము వారిట్టి ప్రతినిధిని అపలంబించు చున్నయెడల ప్రభుత్వసభ్యులు సభిల్లా మన్నన సభనుండి లేచిపోయినట్లే నని నడిచిరి.

జె. ఎ. సాల్వానాగారు సువరణను బలపరచుచు సాంఘిక విషయములందు ఒక్క మారుగా అన్ని ఆచారములను మార్పుల్ని విప్లవ కరముగ నుండుననియు ప్రజలందుకంటే రింపరనియిండు చె సువరణ నంటి రింపవలెననియు నుడివెరి.

టీ. ఇ.నూయిరుగా రీసమయమున మాటలాడుటకులేగిరి.

ఇంతలో దిల్లీ బిల్ కృష్ణమనాయకు గారును మరి ఇద్దరు ముగ్గురును లేచి ఈ చర్య యందు ప్రభుత్వమునా రేమాత్రమును జోక్యము ప్రయోగింపనుచుండెనని అడిగిరి

సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు—ప్రభుత్వమువారు
 వోటింగును పాల్గొనరుగాని ఏ సభ్యునిగాని మాటలాసికండడ
 జేయజాలరు.

టి. డి. మాయుడుగారు, ప్రభుత్వమునై బరిని విడిచిరిం
చుచు, రి వ క్లాజునందర్భమున ప్రభుత్వసవరణను సభవారు నిరా
కరించినపిదప, ప్రభుత్వమువారా క్లాజుపై సవరణలను గావించి
చుట నిరుపయోగము. ఈక్లాజు నిజీవిధముగ నంగీకరించునెడల
కవుట్ల మొదలగు కంప్రూవ్మెంటు భంగముగలుగునని సాల్టానా
గారిస్తుమనుచిరి. ఈ విషయమును, ప్రభుత్వసవరణ చిప్పింప
బడినపుడు జాపకముండియుండిన బాగుండును.

సి. వి. ఎస్. సరసింహరాజుగారు సవరణను బలపరచుచు ప్రభుత్వమువారలంబించిన అసహాయోద్యమమును ఖండించిరి. ఈసభయందు సభ్యుల కెవ్వరి యెడలను పక్షపాతిభావము గాని ద్వేషముగాని లేదు. ఈవిల్లు సందర్భమున జన్మిలకును కాణమిదార్లకును సరిసమానముగ న్యాయమొనర్చుటయే ప్రతివారి యుద్దేశముగాని ఒకరి హక్కుల తీలినందుల యొకరి యుద్దేశమును గాదు. అట్టి తీరిక ప్రభుత్వమువారు ఇక మీద నీసందర్భా పాల్గొన మని సహాయనిరాకరణ మొనర్చుటచాల అతీర్థకరముగ నున్నది.

గా. సర్. సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు:— నావాక్యము లపార్థమెనర్చుకొనబడి నట్లున్నది. ఈబిల్లుపై జరుగుచర్చయందంతిమ పాల్గొనకుండుట ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశముగాదు. ఆరవక్లాజను, ప్రభుత్వమువారి షికరికారయోగ్యముగ నవరింపుట సాధ్యముగాదు. అందుచే నాక్లాజుపై అనవసరచర్చ జరపుట తమ కిష్టములేదు. తరువాత జరుగుచర్చయందు ప్రభుత్వమువారు తప్పక పాల్గొనెదరు.

సి. వి. ఎఫ్ నరసింహ రాజుగారును ఇంకను మాటలాడుచు లా మెంబరు ఈ క్లాజు సందర్భమున వహించిన వైఖరి ప్రతిరోధ విధానము దప్ప మరేయొకటిగాదనిరి. ప్రభుత్వమువారిపరిపదగిన వైఖరి ఇదియేనా? జస్టీల వ్రతనిధి యగు తింపనగారుగూడ తిట్లముగనుండెనేగాని క్లాజునంతను తొలగింపవలెనను ప్రతిపాదన కనుమలముగ వోటులొసగలేదు. ప్రభుత్వమువారికి మీద తనుబాధ్యతను నిర్హాసించుటకుగా నీటిల్లును పీల్చిచేసెదవని ప్రకటించుచురుగాబోలు. పిరు నిర్వహించుబాధ్యత యెవరియోడల? ప్రజలయెడలనా, దేశమునెడలనా? కాదు మరెవరియెడలనో భగవంతుని కెరుక.

నరసింహరాజుగారు ఇకను మాటలాడుచు, ఆర్థికపద్ధతిని ఆప్తమణిగను ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. ఈ క్లాస్సు స్థానికీరియ నెడల కంట్రాక్టుల పట్టితివభంగము గలుగుననిరి. దేశమితము కొరకు ప్రయత్నముకంట్రాక్టుల భంగపరచువిధానమునకు 1928వ సంవత్సరము ప్రభుత్వమువారి పరిశయముచేయుచుండిరి. ఇప్పుడిక క్లాస్సుగా నీభితియందుకో దెలియవచ్చుది.

అ. రామస్వామిమొదటియారుగారు పవరసానెవర్యము, మలబారుప్రజ లెవ్వరును ఇట్టిపవరణగావలెనని యడుగుట లేదని యు, జన్మిల హ మ్మలగా పాడుటకు పద్ధతి ఇదిగాదని యనుచుడివిరి. మొదటియారుగారింకను మాటలాడుదు ప్రభుత్వమువా రీబిల్లును పీటోజేయదురని లనవనముగ భయపడు చున్నందులకు కొందరు సభ్యులను పింఛించిరి. ప్రభుత్వమువా రంతటి అవిశేషలుగారు ఈ బిల్లు నిష్పన్ను పీటోజేసినను ముందు ముందీ మాత్రము అనమాలమున బిల్లు కూడ రాజాలకు. అందుచే వా రీబిల్లును పీటోజేసెదరని భయ ముక్కులేదు.

సభ్యవారందరినీ ఘనహారములకు లేచిరి,

“రౌండుటేబిలు మహాసభవలన
లాభముగలుగగలదు.”

సి. యఫ్. ఆంధ్రాసుగారి అభిప్రాయములు

(ఆంధ్రపత్రికా ప్రత్యేకవిలేఖరి)

శ్రీనివాసాచార్యుల వ్రాసినది. అంధ్రులుగారు డిల్లీనుండి శాంతినికేసినమునకు పోవుచుండి సత్రికావిలేజురితో ముచ్చటించుచు నీట్లు చెప్పిరి." కలరుబారు డిల్లీ ఆమోదింపబడినను దేశస్థులలో దక్షిణాఫ్రికాలో జరుగనున్న రౌండు టేబిలు మహాసభ వలనలాభము గలుగకలదని ఆశకలరు. నల్లమందును గూర్చి ఈమధ్య ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిన రెంటికని పది ఏండ్లలో తగ్గింపు నూచించినందులకు తృప్తి చెప్పిరి. భారతీయులు ఇంతమాత్రము తమ స్వంతపనులయందు తృప్తికరముగా పనిచేయటచాల సంతోషచాముకము. ప్రభుత్వంతరంగిక విధానప్రకటనయందు అంధ్రులుగారు అసంతృప్తి వల్లెండిచిరి. అదిచాల నీరసముగా నునమ్మకము పుట్టింపజాలనిదిగయున్నది. కలతలై ఎంటిచెడుస్థలములను బాగు చేయు విధానమును నూచింపబడినందును రెండునుగూడ అసహ్యకరముగా నున్నవి. వ్యమునకుమాడక మేపులకు కొద్ది కొద్దిగా పంచినయెడల కలకత్తావంటిది గ్లగలవు. ఇది అన్నిములో నెరవేరినది. దానితోబాటు స్త్రీలు నల్లమందు కొనరాదను శాసనముగూడ ఆమోదింపబడవలెను. దొంగతనముగా నల్లమందు తెచ్చుట తగినగాని ఏవిధానమును నెరవేరజాలదు. అంతర్జాతీయ సంఘమువారామోదించిన తీర్మానమును భారత ప్రభుత్వమువారు అనుబంధించవలెను. ఆసంఘమువారు భారతదేశమునకు సంస్థానములకును భారత ప్రభుత్వమునే బాధ్యులుగ చేసిరి. కాని బాధ్యత నెరవేర్చుటను తిరుగుపంపుట అన్నియుగూడ వారి చేతియందున్నగాని లాభములేదు. అంతయు ఒకరిచేతిలో నుండుట చాల యవసరము. ఇప్పుడు పది అన్నిటికంటె యెక్కువ అవసరముగా తోచుచున్నది.

రెంచిపోర్టరు కేసు

డాక్టరు డాక్టరునుండి మానవత్వపరీక్షారముగోరుట
కరాచి, జూలై 12:—మేజరు షార్ప్ గారు డాక్టరు రెంచి
గారిచే వేసినమానవత్వపుదావా నేడు విచారణకువచ్చినది. ఇరు
వురును డాక్టర్. సింధు అజ్ఞవర్షుల పత్రికాసంపాదకులు శి.
పున్నయ్య, అల్లూరిమిరాస, డాక్టరు తీరాచందూర్ అల్లసానిగార్ల
పాక్షములు విచారించబడెను. వాది క్రాసు చేయబడెను.

పున్నయ్యగారు సాత్త్విమిచ్చును నిట్లనిచెప్పిరి. “మేము వాటిని వార్తావలియుని ప్రచురించినందుల కేమియు తీసికొనము. వార్తావలి ముందుచోట ప్రకటనలవేయము. మేనరు పోర్టరు గారొపై వ్రాసిన భాగము వార్తావలిలోనికి వచ్చునుగాని ప్రకటనగాదు.

అట్లుగా మిరాసుగారు సాక్షుమిప్పుడు నిట్లెరి: రెంచి
గారు నాతో పోర్తురుగారినిగూర్చియు తన రాజీనామాను
గూర్చియు ముచ్చటించిరి. దానికి కారణ మడుగగా పోర్తురు
గారు సత్తులగుటయే కారణమనిరి.

డాక్టరు తారాచంద్రు లాల్పానిగారు తరువాతి సాక్షి.
వారు రెంచిగారిని తగియిదాసుర్ని యదుగ పూర్వగుగారి వ్రా
తలే కారణమనిరి, రెంచిగారది ప్రకటనమనిరి.

వాదికోపు న్యాయవాది ప్రతాపరాయణగారు ఈపరిసి
తులలో ఇంకాదు మెడికలు కౌన్సిలునారు తెలిపిన సందర్భ
ములు సరిపోవననుచు ప్రాణివేదమునును కోర్టువారికి చూపక
చెను, ఎలి ఫెంట్స్ నుగారు దానికి అడ్డంకులు చెప్పిరి, పోర్టుగా
రప్పుడు క్రాసుచేయబడిరి. క్రాసు మూడుగంటలుపట్టినది,
కోర్టువారు నాటికి ముగించిరి. (అ. ప్రె.)

షి.కా.చేశ్వరరావు స్నేహకౌన్సిలుకు నిలచుట

కలకత్తా, జూలై 12 :— తూర్పు బెంగాలు మహాశుద్ధి యేతర నియోజకవర్గముమండి ప్లేటుకాన్సిలు ఎన్నికలను నమూనా శాంతి షికాశక్త్యర రాయిగారు (తాహీయ్సు) నిలుచులు స్పరు. (అ. ప్రె.)

కొత్త జడ్జిలు

సీమా, జూలై 12:—బారహుస్థిలోని సాంజ్ జెనంగీర
తేల యార్దనుగారును బొంబాయిలోని తేలరామసుందరరావు
పట్నాగూరును నూతనముగా తాత్కాలిక వ్యాయమూర్తులుగ
బొంబాయి హైకోర్టునందు 1927 జూన్ 10, 8 తేదీలవరకు
నియమింపబడిరి. (అ. పే.)

వేల్పుయువరాజు-సివిలుసర్వీసు

విందు

(అమృతబజారుపత్రిక)

సార్వభౌముడు సార్వభౌముని కుటుంబమునకు జేరినవారు రాజకీయవిషయములందు తోక్యము కలుగజేసికొనకూడదనుట తరతరములనుండి బ్రిటిషు రాజకీయనిర్వాహమునందు గౌరవింపబడుచున్న సాంప్రదాయముగ నున్నది. బ్రిటిషు రాజులు ఈ సాంప్రదాయమును ఇంతవరకు ఆచరించుచునే యున్నారు. రాజకీయములకును సార్వభౌమునకును ఎట్టి సంబంధము లేదని యు రాజు తప్పుచేయుటను లోకోక్తిహాద కలదు. విజ్ఞోరియా మహారాణి ఆదర్శప్రాయముగ ప్రవర్తనము సిద్ధాంతమును మరింత బలపరచెను. ఆమె సుపాదించిన ఆఖండగౌరవమును నిష్కళంకముగ కీర్తిని ఇదియే కారణమని చెప్పవచ్చును. ఎడ్వర్డు చక్రవర్తి తనకొన్ని అనుసరించుచుండెను గాని కొన్ని సమయములందు ఈ సిద్ధాంతములకు కొంతవరకు విరుద్ధముగ ప్రవర్తించుచుండెడివారు. కర్ణాటకపు గారి రాజప్రతినిధి ఉద్యోగకాలము ముగియగనే ఆస్థానమున కిదివీరు ప్రభువుగారిని రాజప్రతినిధిగ నియమింపవలయునని ఎడ్వర్డుచక్రవర్తి కృషి జరిపెను. ప్రస్తుతపరిపాలన మొనర్చుచున్న బార్నిచక్రవర్తి అన్ని విధముల తన పితామహి ననుసరించుచు సామ్రాజ్య ప్రజల గౌరవమునకు విశ్వాసమునకు పాత్రులై యున్నారు. వేల్పు యువరాజు తన పితామహుని అనుసరించునను నూచనలు కనుపడుచున్నవి. భారతదేశమున ఆకాలి ఆధికముగ నున్నప్పుడు వీరు నిరంకుశాధిపత్యమువారి సలహాల వంగిరించి భారత దేశమునకు వచ్చిరి. ప్రభుత్వమువారి చర్యలను వైఖరిని భారతీయులు తీవ్రముగ ఆక్షేపించుచున్న సమయమున ప్రభుత్వము వారికి బలము కలుగజేయుటకై యువరాజుగారు భారతదేశమునకు వచ్చుట సరసముకాదని భారతనాయకు లందరు బహిరంగముగ ప్రకటించిరి. ఈ హెచ్చరికను పాటించక వేల్పు యువరాజు భారతదేశమునకు వచ్చుటచే సార్వభౌముని కుమారునకు జరుగవలసినంత గౌరవము వారికి జరుగలేదు. ఈసందర్భమున వారు ప్రాచీన సాంప్రదాయములకు విరుద్ధముగ ప్రవర్తించిరి.

మొన్న లండనులో జరిగిన వి. సి. యస్ విందునకు యువరాజుగారు ఆహ్వానింపబడిరి. ఈవిందునకు సర్ మైకేలు ఓడ్డయ్యగారు అధ్యక్షులుగనుండిరి. సర్ మైకేలు ఓడ్డయ్యగారు భారతదేశమును ఏవిధమున పరిపాలించినది ఎల్లరకు తెలియును. కాలనీలందు జరిగి సర్ మైకేలు ఓడ్డయ్యగారివంటి భ్యాతిగలపురుషుడు అవిందునకు అధ్యక్షుల వహించునని తెలిసిన సార్వభౌముని కుటుంబమునకు చేరినవా రెవ్వరు అవిందునకు పోయియుండరు. అట్టి ప్రవర్తనమును బ్రిటిషు పౌరులు సహించరు. కాని వేల్పుయువరాజు ఆహ్వానమును అంగీకరించి విందునకు వచ్చి వి. సి. యస్. వారిని స్వగృహిని ప్రతిపాదించుచు వివాదపూరితముగ ఉపన్యాస మొనగిరి.

సాధారణముగ ఇట్టి విందులకు భారతదేశపు రాజప్రతినిధిగనున్న వారొకరు అధ్యక్షుల వహించుట ఆచారముగనుండెను. అట్టి విందులందు ఉద్యోగములు వదలకొనిన భారతదేశపు రాజప్రతినిధి సర్వీసు ఉద్యోగులు తమ కష్టములను దెలుపుకొనుట అవసరమైన భారతీయుల ఆదర్శములను తిరస్కరించుట జరుగుచుండెడిది. భారతీయులు అట్టి ఉపన్యాసములను తిరస్కరింపవచ్చును. కాని భారతదేశమునకు చక్రవర్తి కాగల వేల్పుయువరాజు విందునకు వచ్చి సర్వీసు ఉద్యోగుల ప్రశంసించి వారి హక్కులను ఆదరించుట విపరీతముగనున్నది.

వేల్పు యువరాజు సర్వీసు ఉద్యోగులను ప్రశంసించుటతో నూరకుండక వివాదముతో కూడిన విషయములను గరించి ముచ్చటించిరి. లీ కమిషనువారు వి. సి. యస్. ఉద్యోగుల విషయమై కావించిన నూచన అన్యాయమైనవనియు దేశమును కొల్లగొట్టుటయనియు భారతీయులందరు ప్రకటించియున్నారు. భారతీయులు ఏకగ్రీవముగ గావించిన ఆక్షేపణలను నిరసించి ప్రభుత్వమువారు లీ కమిషను నూచనలను ఆమోదించిరి. వేల్పు యువరాజుకూడ లీ కమిషనువారి నూచనలను అంగీకరించిరి. సార్వభౌముడు కాగలవ్యక్తియే తమ హక్కులను బలపరచునట్లు చేసినందులకు వి. సి. యస్. ఉద్యోగులు సంతసించుచున్నను, కాని సార్వభౌముని కుటుంబమువారు కూడ సివిలుసర్వీసువారి చేతులందు కీలబొమ్మలవలె నాడుచు తమ గౌరవప్రతిష్ఠలకు భంగము కలుగుటను గుర్తెరుగకుండుట శోచనీయును.

బౌద్ధరాయబాగము

జయము గాంచుట

కేవాలిటర్నిగారి యభిప్రాయములు

సిల్స బౌద్ధరాయబాగపు నాయకుడు కేవాలిటర్నిగారు ఆదివారమురాత్రి సరనాధునుండి తిరిగి చెన్నపురివచ్చి ఆరాత్రి యే సింహళము చెల్లిరి. ఆసోసియేటెడు పత్రికా విలేఖరితో నిట్లు నెలవచ్చిరి: సింహళ బౌద్ధులంపిన రాయబారము జయప్రదమైన దనియు, సింహళబౌద్ధులు ఈ ఆందోళనయం దంత పట్టుదలగా నుండుటకు కారణమేమీ దెలియజెప్పిరి. సారానాథునందే బుద్ధదేవుడు మొట్టమొదట తన యువ్యమును ప్రారంభము చేసెను. కావుననే బౌద్ధులు దీని కంత ప్రాముఖ్యము నిచ్చిరి. బౌద్ధజానమును వెదకల్లందు బుద్ధుని ఆశోకుని కాలమునుండి 7 వ శతాబ్దముదాక ముండెను. వైవా యాత్రికుడు వచ్చి నతడును అక్కడ ననేకమతములు సత్రములు పాఠశాల లున్నవట. మహమ్మదీయులకాలమున నాశనమైనది. 19 వ శతాబ్దమున బ్రిటిషువారు దానిని పునరుద్ధరించిరి. 1894 లో అన్తరిక ధర్మపాల ఆందోళనను ప్రారంభించి, బౌద్ధప్రచారమును ప్రారంభించిరి.

తమప్రయత్నములు భారతప్రభుత్వమువారి ప్రాచీనవస్తు శాస్త్రశాఖ డిప్యూటీ డైరెక్టరుకు కలిసికొంటిని మాసంభాషణకాలమున కాశాఖ కమిషనరుగారుగూడ నుండిరి. ఈశాఖ వారు 600 ఆకుల నేల ధార్మికస్థాపనమునకు తూర్పుగా నున్నదాని నిచ్చి బౌద్ధులకునిచ్చి విహారముగా చేయబడును. దాని యందు బౌద్ధులకు పవిత్రముగ చెట్లను నాటుదురు. దక్షిణమున రోడ్డుండును. చారిత్రక స్థాపనమునకును ఈవిహారమునకు రోడ్డుండును. భారతప్రభుత్వమువారు 10000 రూపాయలు నష్టపరిహారముగ నిచ్చియున్నారు. ఈరాజీ కుదురుటకు 40 జానమార్చులగారు చాలా కారణమైరి. ఇది బౌద్ధులందరకును చాల ఇష్టముగ నుండును. బౌద్ధప్రచారము ప్రారంభమైనట్లే ప్రస్తుతావస్థలో ఈదేశమునందు బౌద్ధభాగ లవసరము. జనశామాన్యమున కుద్బోధ కలుగవలెనన్న బౌద్ధమతమే శరణ్యము. బౌద్ధమతము వివిధమతముల మధ్యనుండి భేదముల దగ్గించి సమ్యేకము గావింపగలదు.

ప్రభుత్వమువారు చేసిన ఈతీర్మానములన దేశీయ కాంగ్రెసు సంస్థకూడ బుద్ధుల బుద్ధుల కీయగలదు. ఇప్పుడు సంభవ గతిగను స్వరాజ్యవత్తుమువారికి బుద్ధుల కీయవలెనని యే యున్నది. కాని అదిట్లు చర్యకు వచ్చునట్టికి స్వరాజ్య పక్షము కాసనభయంనుండుటలేదు. కావున దానిగతి ఏమగునో యని భయపడుచున్నాను. కావున భారతదేశహిందువులందరును బౌద్ధులకు సహాయము చేయవలసిన సమయ మేతెంచినది. బౌద్ధమతము దేశమునందుండకుండుటకు విదేశీయుగారు. నవయుగావతారమును గౌరవించుటలు లోననిలుపుకొనవలెను. బౌద్ధమతము ప్రవేశించినయెడల సర్వవైషమ్యములును తగవులు ఆపవలెనవు. సాత్త్వికతేశగులంగున బౌద్ధమతమును ప్రచారముగావింప గౌరవించుచున్నది. పాశ్చాత్యులే అట్టిదాని కంగీకరించు నెడల ఏల హిందూదేశము చేయరాదు?"

క్రొత్తి విహారమునందలి పని నవంబరులో ప్రారంభమగును. లక్ష భిక్షువులనియు లోన బుద్ధవిగ్రహము నెలకొల్పవలెను ననియు చెప్పిరి. ఇది అశోకునిచే నెలకొల్పబడినదియు పరిశోధనశాఖవారికి దొరకినట్టియు విగ్రహము విహారము 8 వ శతాబ్దమునాటి బౌద్ధకళాప్రకారము నిర్మింపబడును. (అ. ప్రె.)

దొంగతనము

దొంగవస్తువుల నమ్ముట

కలకత్తా, జూలై 10:—ఫ్రెడెరిక్సు సతీయు ఆల్ఫ్రెడు బాక్సుగారును కొన్ని వస్తువుల దొంగిలించి దొంగవస్తువుల నమ్మునందులకు ఇరువురకు నెలరోజుల కరినవరకము విధింపబడిరి.

నాభాదినము-సిక్కుదివాను

నిషేధపు టు త్రువుపై నిరసనము

లాహోరు, జూలై 10—నాభాదినమున జరిగిన సిక్కుదివానులో నాభా వహారాజున కింకను న్యాయము చేయలేదని ప్రభుత్వమువారికి జ్ఞప్తికి తెచ్చుచు ప్రభుత్వమువారి పుచ్చుకు ప్రయరించి నిషేధపుటు త్రువును నిరసించుచు అకాలిదళము వారి యజ్ఞను కోరియున్నారు. (అ. ప్రె.)

ఆంతర్జాతీయ మహిళాసభ

పారిసు తీర్మానములు

ఆచంట రుక్మమ్మగారు డా|| లక్ష్మీవతిగారి సలియట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

ఆంతర్జాతీయ మహిళా సాస్యత్వంప్రసభ మే 80 వ తేదీన ప్యారిసులో సాగిని విశ్వవిద్యాలయమునందు జరిగెను. 25 దేశములనుండి వచ్చిన ప్రతినిధులకు ఏర్పాటులు చక్కగ జరిగినవి. ప్రాంతు అధ్యక్షుడు పారిసులుగారు సభ తేరచిరి. కార్యాటకపతి (ఇంగ్లండు) అధ్యక్షుత్వ స్వహించెను. ఈవిగవ ఆంగ్లరా భారతీయ ప్రతినిధులుగ హాజరయిరి. మానెటుసతి, డా|| మద్దులక్ష్మమ్మ సాస్యవివాధానసతి, ఆచంట రుక్మమ్మగారు సేనుసతి, భారీసతి.

ఈవిగవ విషయములు చర్చింపబడెను:—పురుషులకు స్త్రీలకు సరిసమానముగ నైతికచట్టము లుండవలెను. స్త్రీల వ్యాపారము తొలగించుట. స్త్రీలకు పురుషులకు కార్యకనిబంధనలు ఒక్కరీతిగ నుండుట.

కుటుంబధర్మములు. వివాహితలకు స్త్రీల జాతీయత, అవివాహితలకు బిడ్డల తల్లులస్థితి, డిప్లమాటకు సర్వీసులందు స్త్రీలు, స్త్రీలపాలన స్త్రీపటలకు పనినిర్ణయము, స్త్రీలకు ఓటింగు అధికారము లేనిచోట్ల పని యేర్పాటులు. జాతిస్థిమితి-స్త్రీలు.

ఈ విషయములను విదు భాగములుగ విభజించి ప్రతి భాగమునకు ఒక సంఘమును అధ్యక్షుని నియమించిరి. ఈసంఘములవారు వేరువేరుగ ప్రశ్నాపరి ముద్రించి దానికి జవాబు లవ్వారా స్త్రీలకు సంబంధించిన సమాచారముంతయు రాబట్టుటకూడ కార్యనిర్వాహకులు తమ కొప్పగింపబడిన పనియందంత క్రద్ధవహించుచున్నారో తెలియగలదు.

స్త్రీలకు సరిసమాన నైతిక చట్టములగూర్చి స్త్రీలవ్యాపారము తొలగించుటగూర్చి యాదిగవ తీర్మానములు గావింపబడినవి.

1. ప్రజల నైతిక విధానముగూర్చి గావింపబడుచట్టములు కాసనములు అన్నియు స్త్రీపురుషులకు సరిసమానముగ నుండునట్లు వ్రాయవలెను.

2. సుఖశోగముల నివారణగూర్చి జేయు యత్నములు స్త్రీపురుషులకు సరిసమానముగ నుండవలెను. ఉభయులకు వర్తింపునట్లు జేయవలెను.

3. వ్యభిచారిణులకు అని ప్రత్యేకముగ నేమియు కాసనము లుండరాదు.

4. వ్యభిచారిణులను వ్యభిచారిణులుగా గుర్తించుచు, వారికా వృత్తియందు అనుజ్ఞనిచ్చుచు. అప్పుడప్పుడు వైద్యపరీక్ష జేయు పద్ధతులను యాసభవారు నిరసించుచున్నారు. ఇట్టిపద్ధతులు సంఘ వినాశకరములును, యువజనులకు ప్రాణాంతకములని దలంచుచున్నారు.

5. నీతి విషయముగ పోలీసును తీసివేయవలెను.

6. ప్రజలనీతి విషయమున ఆశోగ్యశాఖవారిపనియు పోలీసుశాఖ వారిపనియు సమ్మిళితము కారాదు. ప్రత్యేకముగ నుండవలెను.

7. వ్యభిచారగృహములను స్థాపించువారిని అణచివేయుటకు తేగిన కాసనములను ప్రతిదేశమునందు అమలు జరుపవలెను.

8. స్త్రీల వైవాహిక వయస్సు 18 ఏండ్లగ నిర్ణయించవలెను.

9. న్యాయముగ స్త్రీపురుషులకు సరిసమాన సాఖ్యప్రదముగ నుండునటులు ప్రతిసాస్యత్వదేశములోను సుఖశోగముల నివారణార్థము తన విద్య సాంఘికవైద్య ఏర్పాటులు జేయవలెను. ఈజబ్బులు గలవారిని నిర్బంధముగ వైద్య చికిత్స బడయమని కాసనములు గావించి రచ్చకు లాగుటచే ఆజబ్బులను ప్రారంభమునందే జోగొట్టుకొనుటకు చాలమంది మొగమాటపడి దామకొని పలుయిబ్బందుల పాలగుదురు కాసనములు అందరికి ఒకరీతి లేకున్నచో, వేదవారికి స్త్రీలకు యొక్కవ అపాయముగలదు. ఈలోగములను నివారించుటకు తేగిన సమాచారమును దెల్పు కరపత్రములను ప్రకటించి, రహస్యముగ ఉచితముగ ఆస్పత్రులలో చికిత్స గావించవలెను. అంతేగాని బలవంత పెట్టరాదు. విచ్చికముగ చికిత్స గావించిన ఇంగ్లాండులోను, హాలెండులోను పరిషత్తు లెంతయు బాగున్నవి.

(10) స్త్రీపురుషులు ఉభయులు గల సాంఘిక నైతిక బాధ్యతలను, ప్రకృతి శాస్త్రమును బోధించు విద్యను అన్ని దేశములలోను నేర్పవలెను.

జస్తిసు పక్షము: యాకూబు హుస్సేనుగారి బహిష్కారము

జస్తిసుపక్షనాయకు లగు సర్ పి. త్యాగరాజుశెట్టిగారు రాజకీయ నిర్బంధితులను బహిరంగముగ నిరసించిన నాటినుండి నేటివరకు, తత్పక్ష సభ్యుల యభిప్రాయము లెంతమాత్రము మారలేదని, నిన్నటి శాసనసభలో యాకూబు హుస్సేనుగారి విషయమున జరిగిన చర్చ స్పష్టపరచెను. సర్ పానగల్లు రాజాగారు సిమ్లాకు బోయి నందుకు ఫలముగ, జస్తిసుపక్షమునకు మిగుల రాజభక్తి గల పక్షముని రాజప్రతినిధిగారియొద్ద నుండి సర్దిఫి కెట్టు లభించెను. అందుచే, దేశభక్తులను నిందించుటకు, జస్తిసుపక్ష సభ్యులకు మరింత ప్రోత్సాహము గలుగుచున్నది నిన్నటిదినము వీరు చూపిన ప్రతికూలవైఖరి జూచిన, ఆత్మగౌరవముగలవా రెవ రయినను ఈపక్షమును మరల శాసనసభలకు సంపుట కంగీకరింపజాలరు. యాకూబు హుస్సేనుగారిని శాసనసభకు అభ్యర్థిగ నిలువనిచ్చు విషయము లామెంబరుగారికి సంబంధించిన దనియు, మంత్రులకుగాని జస్తిసుపక్ష సభ్యులకుగాని దీనితో సంబంధము లేదనియు, వీరుశుభలలో జెప్పి తప్పించుకొనుచువచ్చిరి. కాని నిన్నటిదినము జరిగినచర్చ జూచిన, ప్రభుత్వవర్గమునందలి కార్యనిర్వాహకసభ్యులును మంత్రులునుగూడ ఏకీభావము జూపి హాయియగు కుటుంబమువలె ప్రవర్తించినది, స్పష్టమగును. జస్తిసుపక్షప్రార్థన మధికముగ గలదు. ఇట్టిపక్షమువారు ప్రజలజన్మస్వాతంత్ర్యములకు భంగము కలిగించెద రనుట కేమాత్రము సందియము లేదు.

యాకూబు హుస్సేనుగారు చేసిన ప్రసంగమునకు వారిదివరకు శిక్షింపబడిరి. సంవత్సరముపైగ శిక్షింపబడినవారిని శాసనసభలలోనికి బోనిచ్చుటకు రాష్ట్రప్రభుత్వములకు విచక్షణాధికార మియ్యబడినది. ఇట్టి విచక్షణను మద్రాసుప్రభుత్వమువారు సద్వినియోగపరచ లేకబోయిరి. రాజకీయవైఖరికి శాసనసభలోనికి వచ్చునెడల, తమకు నష్టము వాటిల్లు నని ప్రభుత్వమువారును జస్తిసుపక్షమువారును గూడ భయపడుచున్నారు. స్వాతంత్ర్యవక్త లగువారిని శాసనసభలలోనికి తీసుకొని నయినను రాసీయ కుండుటకు జస్తిసుపక్షమువారు ప్రతిపూనుటచే, వారు వేరువిధమున ప్రవర్తించజాలరు. వీరిని బాధించునది బ్రాహ్మణద్వేష మొక్కటియే కాదని, విదితమగును. యాకూబు హుస్సేనుగారు

బ్రాహ్మణులు గాకున్నను, సత్వరస్వరాజ్యపక్షాపకు లందరును వీరి దృష్టిలో త్యాజ్యులే. అధికారవర్గమువారే వీరి యధిమానులు. గవర్నరు, గవర్నరు-జనరలు బోలువారి యనుగ్రహము సంపాదించిన వీరికి జాలును. ప్రజల జన్మస్వత్వముల కెంత భంగపాలు వాటిల్లినను, వీరికి విచారము లేదు. ద్వంద్వప్రభుత్వమును సమర్థతతో నిర్వహించినది, ఇండియాలో కెల్ల వీ రొక్కరేనట. అధికారవర్గము నడచినలోపను నడుచుటకు వీరు పూనుకొనుటచే, పాలకులప్రశంసకు పాత్రు లగుట వీరికి కష్టము గాదు. ఇట్టివారు ప్రజాసేవకు లని తెలుపుటకన్న విచారము వెరుండదు.

అనిహామోద్యమమునకు పూర్వము, యాకూబు హుస్సేనుగారు మితవాదులు. శాసనసభలో వీరి ప్రసంగములు మిక్కిలి సముచితముగ నుండనని, మితవాదనాయకులు ప్రశంసించిరి. వీరు మరల శాసనసభలోనికి వచ్చుట పలువురికు సంతోష కారణమై యుండెను. వీరిపై మోపబడిన కేసులో, వీరు విచారణయందు పాల్గొని యుండలేదు. సత్యమూర్తిగారు తెలిపినట్లు, యాకూబుహుస్సేనుగారిని రెండుమార్లు శిక్షించుట ఎంతగౌరవో యూహించవచ్చును. రాజకీయనేరములకు అభిప్రాయభేదమే ముఖ్య కారణము. ఇట్టిశిక్షల నెదుర్కొనగలవారు సామాన్యముగ ధైర్యవంతు లగు దేశభక్తులుగ నుండురు. వీరి నందరను శాసనసభలలోనికి స్వేచ్ఛగ బోనిచ్చుటవలన, ప్రభుత్వమునకే ఎక్కుడు లాభ ముండును. ఇట్టివారిని రానిచ్చుటకొరకు గాకున్నచో రాష్ట్రప్రభుత్వములకు విచక్షణాధికారము నేల యిచ్చి యుండురు? ఈ యధికారము దుర్వినియోగపరుపబడు నని మొదటనే చాలమంది భయపడిరి. తుద కలులనే జనుగుచున్నది. సత్యమూర్తిగారు యాకూబు హుస్సేనుగారికి సంబంధించిన తీర్మానమును ప్రతిపాదించుచు గావించిన మహాహింసాసము, ఎట్టి కఠినాత్ముల మనముల నయినను కరిగింపజాలినదిగ నుండెను. జస్తిసుసభ్యుల మనములు మాత్రము, అనిమాత్రము చలించలేదు. తోడిభారతీయ నాయకుని జన్మస్వాతంత్ర్యమును రక్షించుటకు, వీరు పూనుకొనక పోయిరి.

పక్షభేదము లుండవచ్చును. అభిప్రాయభేదము లుండవచ్చును. కాని తమకు తాత్కాలికముగ గలిగిన ప్రాబల్యమును జూచుకొని, ప్రతికూల పక్షము వారు ప్రవేశింపకుండ శాసనసభాద్వారములను జస్తిసుపక్షమువారు మూసివైచుట పిరికితన మనిపించుకొనును. పోరాటములోనయినను, న్యాయముండనలయును. ప్రత్యర్థికి సమానావకాశముల నొనగవలయును. ద్వీపాంతరవాసశిక్ష విధింపబడిన లాలాహరికిషకాలాల్ గారికి, పంజాబు ప్రభుత్వమువారు మంత్రపదవి నొనగిరి. లజపతిరాయగారిని సామ్రాజ్య శాసనసభలోనికి రానిచ్చిరి. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు మాత్రము యాకూబు హుస్సేనుగారి బహిష్కారమును తొలగింపకున్నారు. సంస్కరణవిధాన మెంత సంకుచితమయినదో ఇందునుబట్టి గ్రహింపవచ్చును. లామెంబరుగారి సమర్థనము కడునిస్సారముగనున్నది. యాకూబుహుస్సేనుగారిపై గల బహిష్కారమును

తొలగింపకుండుటకు తమ కేవల కారణములు గలవని జెప్పిరి. అవి ఎట్టివో మాత్రము సర్ పి. రామస్వామిఅయ్యరుగారు చెలువకబోయిరి. ప్రజల కారణము లున్నచో, శాసనసభ్యుల కేల తెలుపగూడదు? అంతరహస్య మేల? లామెంబరుగారిని సమర్థింప బూనిన, గౌ. మాయరుగారు గూడ, మద్రాసుప్రభుత్వమువారు తమ బాధ్యతను నిర్వర్తింపచినది చెప్పిరిగాని అంతకన్నను నేమియు జెప్పజాలక బోయిరి. ప్రభుత్వమువారు ఎట్టి సమాధానమును జెప్పవచ్చుడు, వారికి తగినకారణములు లేవనియే ప్రజ లెంచెదరు.

ప్రభుత్వకార్యనిర్వాహక సభ్యులు తగు కారణములను చెప్పజాలక బోయినను, జస్తిసుపక్ష ప్రముఖులగు డి|| బి|| తణికాచేలంశెట్టిగారును, ఎ. రామస్వామిమొదలియారుగారును లోపములను పూర్తిజేసి, ప్రభుత్వగౌరవమును కాపాడిరి. మోపలా తిరుగుబాటుకు యాకూబు హుస్సేనుగారు కారకులని, వీరు జుకులేక తెలిపిరి. యాకూబు హుస్సేనుగారు అహింసాపలంబనమును బోధించి రని, రామస్వామి మొదలియారుగా రంగీకరించెదరు. అటులగుచో వీరు మోపలా అల్లరులకు కారకులనుటకన్న హేత్వాభాసము వేరొండు లేదు. ఇది వట్టి కల్ల యని ఉప్పి సాహేబుగారు చెప్పినసంగతిని గమనింపవచ్చును. గాంధీమహాత్ముడే మోపలా అల్లరులకు కారకులని తెలిపెడివారు, యాకూబు హుస్సేనుగారిని నిందించుటయం దాశ్చర్య మేమియు లేదు. ఎన్నికలముందర జస్తిసుపక్షస్వభావమును మరచిపోవుటకు వీలులేకుండ, నిన్నటిసమావేశము నిజస్థితిని తెలియజేసెను. స్వరాజ్యసిద్ధికి ప్రబలమగు నాటంకపరు లెవ రయిన నున్నయెడల, వారు జస్తిసుపక్షమువారే యని విదితమగుచున్నది. ప్రజల హక్కులను భంగపరచుటలో అధికారవర్గమువారి కన్నను వీ రొకయడుగు ముందుకు వైచెదరు. ఇట్టివారి ప్రాతికూల్యమును లెక్కపెట్టక చెన్నరాజధానివాసు లెల్లరును స్వరాజ్యపథము త్రొక్కుట యవసరము. కష్టము లేదుగొనినపుడే, ప్రజాశక్తి విజృంభించును. జస్తిసుపక్షప్రాతికూల్యమువలనను, ప్రభుత్వప్రాతికూల్యమువలనను, యాకూబు హుస్సేనుగారి కీర్తి మరింత విస్తరించినది. వీరిని రాసీయ కుండుటవలన, ప్రభుత్వగౌరవమునకే భంగము వాటిల్లును. యాకూబు హుస్సేను బోలు నాయకులు, శాసనసభలలో ప్రవేశింప వీలులేకున్నను, వెలుపలనుండి అంతకన్నను ముఖ్యమగు హిందూమహమ్మదీయ సభ్యులు, జాత్యైక్యము, నిర్మాణకార్యక్రమము మున్నగు అంశములను బలపరచి ప్రజాశక్తిని పెంపుజేయుటకు తప్పక పనికివత్తు రనుటకు సందియములేదు. ప్రజాశక్తి బలపడుకొలదియు, ప్రస్తుత దుర్దశ తొలగిపోయి, దేశస్వాతంత్ర్యము దానియంతట యాదియేసిద్ధించుట నిశ్చయము. దేశభక్తులగు యాకూబు హుస్సేనుగారికి జస్తిసుపక్షమువారు గావించిన పరిభవమును ప్రజలు మరవజాలరు. అందువలన ప్రజలస్వాతంత్ర్యసంపాదనదీక్ష బలపడు నేని, జస్తిసుపక్షమువారి ప్రాతికూల్యము దేశమునకు పరోక్షముగ లాభకరమే యగును.

నరసింహరాజుగారి రాజీనామా

కాంగ్రెసు పక్షముతో తమ సంబంధమును వదులకొనినటులు, నరసింహరాజుగారు ప్రకటించుట, దేశమందవ్యవస్థ దప్ప వేరుగాదు. ఈ సమయమున, ఎట్టవారినయినను కోల్పోవుటకు, కాంగ్రెసు సమ్మతిప జాలదు. నరసింహరాజుగారి బోలు పలుకుబడి గల ప్రముఖులు జారిపోయినందులకు చింతింపనివారుండరు. ఇప్పుడయినను నరసింహరాజుగారు తమ రాజీనామా నుపసంహరించుకొన గోరెదము. కాంగ్రెసు సభ్యులెల్లరును కాంగ్రెసును సేవించుటకు బద్ధకంకణులగుట ధర్మము. కాంగ్రెసు తీర్మానములు వారికి పరమప్రమాణములు. వ్యక్తుల ఆంతరంగికాభిప్రాయములతో పీరికి బనిలేదు. అహింసాధర్మమునందు గాంధీమహాత్మునకు పరమవిశ్వాసమున్నను, పలువుర కంతటివిశ్వాసము లేకుండెను. అట్టివారు సయితము కాంగ్రెసు ఆదర్శము నంగీకరించి, పాలిసీ నిమిత్త మయినను అహింసాధర్మము ననుష్ఠింపవలె నని మహాత్ముడు కోరియుండెను. ఇటులనే, కొందరకు లోలోన కాంగ్రెసు తీర్మానమునందలి ఉద్యోగనిరాకరణము రుచింపక బోవచ్చును. అయినను కాంగ్రెసు తీర్మానమునకు బద్ధులమని భావించునంతవరకు, ఎవ్వరయినను ఉద్యోగములను చేట్టజనదు. పరిస్థితులు మారి, ఉద్యోగస్వీకార మవసరమని కాంగ్రెసు సభ నిర్ణయించినపుడు, కర్తవ్యము నాలోచింప వచ్చును. బర్మేశాహ్లాద ప్రభువుగారి ప్రసంగమునుగాని, లండను టైమ్స్ మున్నగు పత్రికల వ్రాతలను గాని పరికించినపుడు, సహకారావశ్యకత ఏమాత్రము గనుపించదు. మితవాదులు సయితము అతివాదులగుట కివి ప్రోద్బలమొసగును. ఆకారణముచేతనే, కలకత్తాలో నిటీవల జరిగిన సభలో, జాతీయపక్ష సభ్యులగు వివినచంద్ర పాలుగారును, మితవాద పక్షమునకు శ్రేయస్కరమగు, స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులగు సేతుగుప్తగారితో పాటు, దాసుగారు, ప్రభుత్వమున కొనగిన సలహా నాధారముగ గైకొని, ఏకీభావముతో మెలగవలయు నని ప్రసంగించిరి. ప్రభుత్వ దృక్పథము, అన్ని పక్షములవారిలోను నిరాశను గలుగజేయుచున్నది. పక్షములను బెంచుటవలన లాభములేదను భావము పెరుగుచున్నది. ఇట్టిస్థితిలో కాంగ్రెసుపక్షములో చీలిక గలుగుటవలన, ఎవరికిని లాభము లేదు. అధికారవర్గమునకును, తదభిమానపాత్రులగు జస్టిసు పక్షమువారికిని మాత్రమే యిట్టిచీలిక లాభము గలిగించును. నరసింహరాజుగారు మొదటినుండియు జస్టిసు పక్షపువలలో జక్కుకొనక స్వతంత్రముగ ధైర్యముతో పాటుబడుచుండిరి. నరసింహరాజుగారి రాజీనామావార్తను విని, జస్టిసుపత్రిక నిన్నటిదినము ఆపరిమితానందము దెలిసి, పోరాటమును పెంచుటకు మరింత ప్రోద్బలము గలుగజేయుచున్నది. న్యాయుండియా పత్రికకు స్వరాజ్యపక్ష మనిన గొట్టకపోయినను, ఉద్యోగస్వీకారము నందరిచే నంగీకరింప జేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నను, యిటీవల జరిగిన పరస్పర నిందారోపణల గూర్చి యిటుల వ్రాసినది:

“శ్రీనివాసయ్యంగారును, సత్యమూర్తిగారును, ఉద్యోగస్వీకారము విషయమై సంయుక్త జాతీయవాదులతో నెట్టి రహస్యపు టాడంబడికల

గావింపలేదని తెలుపుచున్నారు. వారిరువురును, ప్రస్తుత సమయమున వేరొకదారి దొక్కబోరు. కాంగ్రెసుపక్షమునందలియుభయకక్షులవారును పరస్పరదోషారోపణల గావించిరి. ఇటుల మరికొంత కాలమువరకు జరుగునని భయమగుచున్నది. ఒకరి క్రుళ్లు నొక్కరు బయటపెట్టుట ప్రజల కొక విధముగ ఆకర్షణకరముగ నుండును. ప్రస్తుత వివాదము మరింత ఏ హ్యమగు క్రుళ్లుగ గనుపించుచున్నది. దీనిని బహిరంగముగ కడుగుటకు ప్రయత్నించుట కంటే, తగులబెట్టుటయవసరము. హిందూదేశమునందు ప్రజాహితజీవితము, అతిత్వరితముగ క్షీణగతి జెందుచున్నది. లంచము బుచ్చుకొనిరనియు, మోసము జేసిరనియు, అబద్ధము లాడిరనియు ఒకరి నొకరు నిందించుకొనుచున్నారు. ఇట్టి నిందారోపణ లొకవేళ రుజువయినను, ఉభయపక్షములకును గౌరవము నొసగజాలవు. పరస్పరదూషణల నింత స్వేచ్ఛగ గావించుట, ప్రస్తుతపరిస్థితులలో గనుపించెడి విషాదచిహ్నము.”

కలహప్రియులకును, స్వప్రయోజనపరులెవరికోదప్ప, నేడు జరిగెడి వ్యక్తుల వివాదము ప్రాజ్ఞులెల్లరకు విషాదము గలిగింపక మానదు. పేరెన్నికగనిన నాయకులొందారులు పోరాడుచున్నపుడు, ఇతరులు జోక్యము కలుగజేసికొనజాలరు. కాని స్వాభిప్రాయము లెటులున్నను, కాంగ్రెసునందు భక్తిగలవా రెల్లరును కాంగ్రెసు తీర్మానములను సఫలపరచుటకు యావచ్చుకొని వినియోగించుట ధర్మము. శ్రీనివాసయ్యంగారు రొక్కరును కాంగ్రెసు కాజాలరు. వ్యక్తులు రహస్యముగ నెట్టియభిప్రాయముల దెలిపినను, వానితో ప్రజలకు బలలేదు. బహిరంగముగ గావించిన కాంగ్రెసు తీర్మానములే ముఖ్యము లగుటచే, వాని ననుసరించుటయే, ఎల్లరకు పరమధర్మము. ఇటీవల గావించినసవరణలతో గలిపి నరసింహరాజుగారి టైటుమెంటును చదివినచో, సంయుక్తజాతీయవాదులతో శ్రీనివాసయ్యంగారు రెట్టి ఒడంబడిక గావింపలేదని విదితమగును. మౌత్రికపదవులను పుచ్చుకొనుటకు శ్రీనివాసయ్యంగారు రంగీకరించి రనుమాట సరిగాదని సూచింపబడినది. శ్రీనివాసయ్యంగారు నరసింహరాజుగారిని కొంతవరకు ప్రోత్సహించి రని మాత్రము, రాజుగారి సంభాషణలవలన విదిత మగుచున్నది. ఇదంతయు ఫిబ్రవరి మాసములో జరిగెనట. రాజు అయ్యంగార్ల రహస్యసంభాషణలో జరిగెనట. పిమ్మట సబర్బతీనమావేళము జరిగెను. అందు నెహ్రూ ప్రభృతులకును, జయకరు ప్రభృతులకును మధ్య జరిగిన ఒడంబడికయే భగ్నమయ్యెను. నేడు కాన్పూరు కాంగ్రెసు తీర్మానము మాత్రమే నిలిచియున్నది. ఎక్కడ ఫిబ్రవరి? ఎక్కడ జులై? అప్పుడు జరిగిన రహస్యసంభాషణలగూర్చి, ఇప్పుడా వివాదపడుట? పండిత నెహ్రూగారు విశ్రాంతిదీసికొనుటచే, శ్రీనివాసయ్యంగారు రా పనిని ఇటీవల తాత్కాలికముగ జూచుట తటస్థించెను. త్వరలో నెహ్రూగారు తమ విధులను నిర్వర్తించెదరనుటకు సందియములేదు. తమిళరాష్ట్ర నాయకులగు శ్రీనివాసయ్యంగారితో కలసి పనిజేయుట కిష్టములేనిచో, నరసింహరాజుగారు ఆంధ్రదేశమున యభేచ్ఛగ పాటుబడవచ్చును. వారితో సరిపడకున్నచో, కాంగ్రెసు

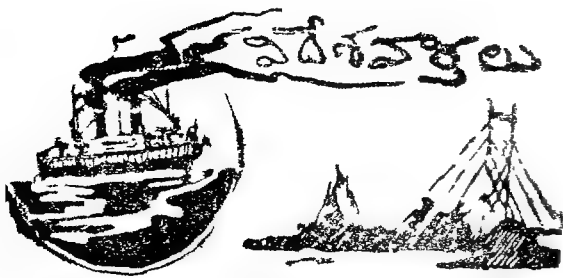
పక్షమునుండి విడిపోవసేల? శ్రీనివాసయ్యంగారు, ఉద్యోగస్వీకారము పనికిరాదని, సబర్బతీ సమావేశమునాటినుండియు వాదించుచున్నారు. ఏకారణముచేత నయినను, వీరొకవేళ అస్సాంలో ఉద్యోగస్వీకారనిషేధమును తీసివైచుటకు ప్రయత్నించినను, దేశ మంగీకరింపబోదు. నెహ్రూగారిప్రయత్నమే విఫలమయ్యెను, శ్రీనివాసయ్యంగారి ప్రయత్నము మాత్రము నెగ్గునా? నేపనల్డిమాండును ప్రభుత్వమువారు సఫలపరచువరకు, కాంగ్రెసు తీర్మానము మారబోదు. వ్యక్తులెటుల ప్రవర్తించినను, ఎల్లరును కాంగ్రెసునిర్ణయములను ప్రమాణముగ గైకొని కృషిపలుపుట కర్తవ్యము. నరసింహరాజుగారు సందిగ్ధసమయమున రాజీనామానిచ్చుటచే, ఆంధ్రదేశమున కాంగ్రెసు ఉద్యమమునకు ప్రబలస్థము గలుగును గాని, ఇతర రాష్ట్రములకుగాదు. అందుచే దూరమాలోచించి, సహనము వహించి, నరసింహరాజుగారు తమరాజీనామా నుపసంహరించుకొని ఆంధ్రులకృతజ్ఞతకు పాత్రులగుట యవసరమని విన్నవించెదము.

కాంగ్రెసు సభలను నిషేధించుట

చెన్నపురిలో దుస్సహస్థితి బయలుదేరినది. స్వరాజ్యపక్షసభలలో జస్టిసుపక్షపు దుండగిండు కొందరు చేరి అల్లరిచేసియు, దౌర్జన్యమునకు పాల్పడియు, సభల జరుగకుండ జేయుచున్నారు. కాంగ్రెసుపక్షమువారు అల్లరులకు పాల్పడ రని వారికి దెలియును. దౌర్జన్యమునకు బూనరనియు, వారికి దెలియును. అందుచే కాంగ్రెసు సభలు జరుగకుండ జేయుట సులభమని వారెరుగుదురు. కాంగ్రెసు పక్షపు సామ్యస్వభావము నాధారముగ జేసికొని, జస్టిసుపక్ష సభ్యులు మరింత చెలరేగు చున్నారు. అయినను, కాంగ్రెసు సభలను సమకూర్చువారును అందుకు విచ్ఛేయువారును ఆత్మనిగ్రహమును కోల్పోవక, అత్యంతసహనము జూపి, మిగుల ప్రశంసార్హముగ మెలగుచున్నారు. తమ కేమాత్రము వాదబలము లేదని జస్టిసు పక్షము వారికి దెలియును. ఇట్టి యల్లరులను పురికొల్పుటవలన నష్టము జస్టిసుపక్షమువారికే గలుగును. ఇది చాలక, పోలీసువారుగూడ కాంగ్రెసు సభలను నిషేధించుట ప్రారంభమయినది. నిన్నటి దినము బెల్గులోడ్డులో కాంగ్రెసు సభ జరుగవలసియుండెను. కందస్వామి శెట్టిగారి అధిధిత్వమును బాహరచుట కీసభసాడెను. సభాప్రారంభమునందు బెల్గురోడ్డునందెక్కడను సభ జరుగసాడదని పోలీసు కమిషనరుగారు పంపిన యుత్తరువును, కందస్వామి శెట్టిగారిపై జారీచేసిరి. స్వరాజ్యపక్షమువారి ముఖ్యోద్దేశ్యము ప్రజాప్రభోధము. అందుకాటంకములు గలుగుచున్నవి. ఇందువలన కాంగ్రెసు పక్షపు టుత్సాహము తగ్గుననుట కల్ల. ఇయ్యది మరింత యతిశయింపకమానదు. నిర్బంధములు ప్రజలనిశ్చయమును బలపరుపగలవు. స్వాతంత్ర్యాన క్రింది రగుల్కొల్పుగలవు. ఇట్టి విప్లవరంపర లన్నియు, కాంగ్రెసుపక్షవిజయమునకే మార్గము జూపు ననుటకు సందియము లేదు.

బందరు-ఆంధ్రజాతీయకళాశాల

బందరులో, ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల విద్యార్థిభావము గూర్చి, దేశోద్ధారక వాగ్దేవరాయ, వల్లూరు మూర్తినారాయణరావు, తెడింటి హనుమంతరావుపంతులు గార్లు జరుపుచున్న విచారణ విన్నవితో ముగిసెను. (మాత్రత్యేకతనిధి.)

రూపాయి విలువ

లండన్, జూలై 9:—ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వ రాయలు కరెన్సీ కమిషనరు రూపాయికి 18 పెన్సీలను సమానము చేసిన మనీరి. కార్మిక పరిస్థితులు అనుకూలమైనవి. ఇకముందు చిక్కులుండవనియు ఉత్సాహకరముగనే యుండుననిరి.

లాయిడ్ ప్రభుత్వ ఇంటి కేసులు

కెయిరో, జూలై 9:—లాయిడ్ ప్రభుత్వ సెలవుమీద కెయిరో నుండి లండనుకు బయలుదేరెను.

జాతీయమిత్ర అసంబ్లి

సెప్టెంబరు సమావేశము

ప్రధానామాత్యుడు ఏగుట

రంగ్లీ, జూలై 9:—అవకాశ మున్నచో బాల్మికుగారు సెప్టెంబరులో సమావేశమగు జాతీయమిత్ర అసంబ్లి సమావేశము నకు వెడలెదరు. అప్పుడు జర్మనీ జాతీయమిత్ర ప్రవేశమునకు అంగీకరించెదరు. సర్ ఆస్టిక్ చాంబర్లను సినిమా ప్రభుత్వ ఆధీన ప్రభుత్వగారుగాడ వెళ్లెదరు.

సర్ బ్యానీలు స్కాట్టుగారి ఆస్తి

లండన్, జూలై 9:—పూర్వము బొంబాయి హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయమూర్తిగనన్న సర్ బ్యానీల్ స్కాట్టుగారు చనిపోయిరి. ఆస్తి 1½ ల పౌనులున్నది.

కోభంగారి పయనము

క్రొత్త మెకానికు కోపే హేగనునుండి

బయలుదేరుట

కోపే హేగ్, జూలై 9:—కోభంగారికి చనిపోయిన ఎలియట్టుగారిపై నే మూరుగారిని సహాయముగ నియమించిరి. నేడు క్రొయిడనుకు విమానముమీద బయలుదేరుచున్నారు.

కోభంగారిని బాగుగ నెరుగుదుననియు మూరుగారు చెప్పిరి. ఎలియట్టుగారు కూడ తనకు చిర పరిచితుడనియు అతిచివాపు వినుటచే మనసు సంతాపబడుచున్నవనిరి.

ఫ్రెంచి ప్రభుత్వము

ప్యారిస్, జూలై 10:—ఫ్రెంచి ప్రభుత్వమున విశ్వాసమున్నదని ప్రకటించుటకుముందు ఫ్రాంసు ఆర్థిక పరిస్థితులను ఏదో ప్రకారము ప్రవేశబెట్టుటకు వాషింగ్టన్ ఒడంబడికలు విడతప్పు ఋణములు అనసరమని కెయిరోగారిని పార్లమెంటు సమ్మతి తేనిచే ప్రభుత్వమువారు పన్నులను వేయరాదనిరి.

న్యూయార్కు రైల్వే సమ్మె

న్యూయార్కు, జూలై 9:—న్యూయార్కు రైల్వే సమ్మెలో భూగర్భమున పనిచేయువారికి పవరుపావును పని వాండు 1/8 పెంతులు తోడ్పడిరి. వీరుగూడ సమ్మెగట్టిరి. కాని ప్రస్తుతము సాగుచున్న బండ్లు నడుచుచున్నవి.

ఆస్ట్రేలియా ప్రతిపరిశ్రమ

సుంకముల సంఘమువారు సహాయమును

సిఫార్సు చేయుట

మెల్బోరన్, జూలై 9:—ఆస్ట్రేలియాలో ప్రతి పరిశ్రమను ప్రోత్సహించుటకు పౌనుకు 6 పెన్సీల చొప్పున ఆర్థిక హోయము చేయవలెనని సుంకముల సంఘమువారు సిఫార్సు చేసిరి.

లూడెడార్పు భార్య

భర్తను విడిచిబెట్టుట

మ్యూనిచ్, జూలై 9:—లూడెడార్పు నేనాని రాజ కీయములందు నిమగ్నులగుటచే తనతో సరిగా వర్తించుటలేదని యు, ఆవరించుట లేదనియు అందుచే విడిచిపెట్టుట కు తరువు నీయవలెననియు ఆతిని భార్య కోరెను. ఉభయులను భార్య భర్త బిడ్డలను నిందితులై యునిరి. భర్తను విడిచిపెట్టుట కు తరువు నిచ్చిరి.

సామ్రాజ్యసభ

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూలై 12:—కామన్వెల్త్ లో, కనడా పరిస్థితులంతే, సామ్రాజ్యసభ ఏర్పాటులో మార్పు నెట్టానినైన తేసిరా యన, దశకేమియు తెలియదని ఆరంభిస్తోరుగా రనిరి.

ఆఫ్ఘనిస్తాను

బోలిషివికు ప్రచారము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూలై 12:—ఆఫ్ఘనిస్తానులో వైమానిక దళమును తియ్యగచేయుచున్నారనియు, ఆదళమున వైమానిక నిపుణులుగ రషియనులు నియమించబడుచున్నారనియు, మెకానికులుగూడ రషియనులేయనియు, క్రొత్త వైమానిక కాలను నెల కొల్పుచున్నారనియు, క్రొత్త సైనికరస్త్రాలను వేయుచున్నారనియు, రైల్వేలను వేయుచున్నారని ఇండియా సైనిక సమచార సంఘాధికారి చెలిపెననియు ఆవిషయమై ఇండియా ప్రభుత్వము వారేమిచర్యను దీసికొనుచున్నారనియు సర్ విలియం డేవిడ్ గార్ డిగిరి.

ఆఫ్ఘనిస్తాను స్వాతంత్ర్యరాజ్యమై యుండియు బ్రిటిషు ప్రభుత్వముతో స్నేహముతో మెలగుచున్నను, ఆఫ్ఘన్ రాయబారి నెంటు జేమ్స్ కోర్ట్లలోనున్న ఇట్టి ప్రశ్ననువేయుటకు వా యని కెన్వర్టీ గార్ డిగిరి. బ్రిటిషు అధికారినివేదికమును గూర్చి తప్పక కనుగొనుట కామన్వెల్త్ సభవారివిధి యని డేవిడ్ గార్డు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చిరి. ఇండియా ప్రభుత్వ రేమి చర్యను దీసికొనిరను ప్రశ్నను ముఖ్యముగ ఆషియనుచున్నాడి ననియు, ఆప్రశ్నను వేయరాదనియు కెన్వర్టీ గార్ రిగిరి తక్కిన ప్రశ్న భాగము సరిగానే యున్నదని వక్త చెలిపెను.

శాశ్వతముమై బర్మన్ హెడ్ ప్రభుత్వ విచారణను సల్పుచున్నారనియు ఆతిని ఉత్తరువు ననుసరించియే ఈ ప్రకటనము చేయబడినదియు ఆఫ్ఘనిస్తానులో పరిస్థితులను ప్రభుత్వము వారు అతిగ్రాతతో పరిశీలించి కనిపెట్టుచున్నారని వింటర్ట్ ను ప్రభుత్వం చెలిపెను.

ఫ్రెంచి యుద్ధబుణము

బ్రిటిషువారి కీయవలసిన మొత్తము

ఒడంబడిక కుదుర నుండుట

రంగ్లీ, జూలై 10:—బుణపరిష్కారమునుగూర్చి ఫ్రెంచి ఆంగ్ల ప్రతినిధులు ఏమిమాట్లాడిరో ఎవరికిని తెలియదు. నిరుడు ప్రతిపాటున 12500000 పౌనులను దీర్చుటకు ఫ్రెంచి ప్రభుత్వము రొప్పుకొనిరి. ఈ ఒడంబడికలోగూడ ఆ మొత్తమునే అంగీకరించిరి తెలియచున్నది. మొదట కొంచెము మొత్తమునిచ్చి పిదప పెద్ద మొత్తముల నిచ్చెదరు. జర్మనీ ఫ్రాంసు కీయవలసిన పరిహారము నీయలేకున్న గ్రేటు బ్రిటను కిచ్చిన అభయములను ఫ్రాంసు నెరవేర్చలేదు. అట్టిచేతనే ఏర్పడిన ఈ ఏర్పాటులలో కొంతసవరణ గలుగును. ఆవిషయమునుగూర్చి ఒడంబడిక కుదురును దనుచున్నారు. ఉభయులకష్టములను తేల్చు ఏర్పాటులు జరుగుట అందరకును ఇష్టమే.

చిక్కులుండవట

రంగ్లీ, జూలై 11:—ఫ్రెంచి బుణపరిష్కారమునిమిత్తము ప్యారిసునుండి రేపు పత్తురట కెయిరో గారు. పర్షియ గారిలో మాట్లాడెదరు. ఒకరోజుకంటే ఎక్కువ కెయిరోగారు ఇంగ్లండులో ఉండరు. కెయిరోగారు మంగళవారమునాటికే ప్యారిసుకు తిరిగివచ్చుటకు వీలగునటుల ఒడంబడికను త్వరలోనే కాలాతీతము గాకుండ సంతకము చేసికొనెద రనుచున్నారు.

అమెరికాకు విజ్ఞప్తి

ప్యారిస్, జూలై 11:—యుద్ధములో పనిచేసిన ఆంధ్రులును, విశ్వతాకారులైనవారు కొందరు పతాకములను చేత ధరించి అమెరికా కీయవలసిన ఋణమును తీర్చుటకు ఫ్రెంచి ప్రభుత్వమునకు అమెరికావారు సౌకర్యమును జూపవలెనని డోరేగిరి. వీధులు జనసంక్లిష్టమై యుండెను. వాషింగ్టన్ శిలా విగ్రహముదగ్గర వీరు ఆగిరి. ఫ్రెంచి అమెరికనురంగులతో గూడిన పూలమాలను ఆవిగ్రహముపై వేసిరి. ఫ్రాంసు నాశన మగునట్టియు స్వాతంత్ర్యమును గోల్పోవలసినదయ్యనట్టి ఒడంబడికను చేసికొనక ఫ్రాంసుకు దరికేర్చునట్టి ఒడంబడికను చేసి కొనుటకు తోడ్పడవలెనని అమెరికనులను గోరుచు ఆవిగ్రహము పై చిత్తరువులతోగూడిన పల్లెము నుంచిరి.

సమాధిని పాడుజేయుట

హంకాంగు, జూలై 9:—ఎవరో చీనావ్యక్తి హంకాంగులోనున్న సమాధియొక్క పాతమును బద్దలగొట్టిరి. అందులో పూవులుండెడివి. బ్రిటిషు పతాకమును తీసికేసెను. ఆతినిని అరెస్టుచేసిరి. కాని ఏలనో ఆతినిని పదవివేసిరి.

పాలీసువారు విచారణను సల్పుచున్నారు.

ఆకస్మికమరణము

బద్దాదు, జూలై 12:—రైల్వే డెప్టు కన్య అశ్వవియా భావయందు గొప్పపాండిత్యము గలది. ఎన్నియోగ్రంథములను రచించెను. హౌకమిషనరుకు ప్రాచ్యకార్యదర్శినిగ నుండెను. ఆకస్మికముగ నిద్రబోవుచు రాత్రి చనిపోయెను.

యునైటెడ్ స్టేట్సు

నాకాదళ ఆయుధాగారము తగులబడుట

2-3 వంతులు అధికారులు కన్పించుటలేదు

మారిస్ బవుక్, జూలై 11:—డెన్మాక్కు సరస్సుదగ్గర నున్న యునైటెడ్ స్టేట్సు నాకాదళ ఆయుధాగారము మందు కొట్టు అంటుకొనుటచే పెక్కుమంది నాకోద్యోగులు చనిపోయిరి. తుతగాత్రులైరి. మందులందు కొట్టుదగ్గరనున్న 80 మంది ఉద్యోగులలో 20 మందే మిగిలిరి. మందుకొట్టు తగులబడుటయేగాక దానికి రెండు మైళ్లదూరములో నున్న 80 ఇండ్లు గూడ నాశనమైనవి.

వివరములు

న్యూయార్కు, జూలై 11:—మందులందు సామాను తగులపడుటచే 25 మైళ్లు ఆమోత వివరమైనది. 50 మంది రైద్యాలయములో చికిత్సనిమిత్తము ప్రవేశించిరి. నాకాధికారులు భార్య పిల్లలుగూడ కన్పించుటలేదు.

డోవరు, జూలై 12:—ఇంతవరకు రి చనిపోయిరి. 50 మంది 100 మంది తుతగాత్రులైరి. ఎంతమంది చనిపోయినది అన్నిటిని తీసినగాని దెబ్బ పుటకు వీలులేదు. ఆప్రాంతములో 250 భవనములు నాశనమైనవి. ఇంకను పరశురావు పీఠియగు చు నేయున్నది. అమెరికను రెడ్ క్రాస్ సంఘమువారు సహాయము చేయుచున్నారు.

కోభంగారి పయనము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

బ్రసా, జూలై 12:—18వ లేదీని కోభంగారు మరల పయనమును ప్రారంభించెదరు. బుష్టెరుకు ఉదయము ఎనిమిది గంటలకు రావలసియున్నది. కరాచీ 15 లేదీని కేరును.

వెరిషియా పార్లమెంటు

ఆరవసమావేశము

ఔకారక్, జూలై 11:—నేడు అతిశ్రద్ధవముతో వెరిషియా చక్రవర్తి పార్లమెంటును తెరచిరి. విడతములతో స్నేహముగ నుంటిమనిరి. తక్కితో ఒడంబడిక కుదురుట ఎంతయు సంతోషకర మనిరి. పోలండుతో ఎర్ర పుటాడంబడికను చేసికొనవచ్చుననిరి. రోడ్లను విస్తారముగ వేసెద మనిరి. రైల్వేలను వేయుటకును, గనులను పనిచేయుటకును వ్యవసాయాభివృద్ధి కిని మ రి త ర - పు రో వృద్ధి కిని పార్లమెంటు బిల్లును ఆమోదించెదరనిరి.

దేశబంధు సంస్కృతి

బీదినగ - సత్యమూర్తిగారి ఉపన్యాసము

మొన్న ఆదివారము దేశబంధు సాంఘికసభకు సంబంధించిన తిరువార్తకొని బీదినగలో సత్యమూర్తిగారి సభించిన ఉపన్యాసము ఈ దిన సంగ్రహముగా ప్రకటించుచున్నాము.

దేశబంధుదాను ప్రజావిశ్వాసములను చూరగొనిన మహా నాయకుడు, దానుజీవితము నేర స్వాధీనము చేశభక్తి సంస్కరించిన ప్రతిమనుజునియందును నూతనోత్సాహ ముదయించగలదు. దాను గొప్పసందేశమును ప్రకటించిరి, ఈసందేశమును ప్రతిభారతీయుడును మనస్సునందుకొనవలయును. తాత్కాలికముతోనింపిన దేశబంధుని జీవితమును బుద్ధిని జీవితముతోను పోల్చుచున్నది జీవితముతోను పోల్చుచున్నది. భారతజాతి నిర్మాణమునకు వారొనర్చిన సేవకు మరచుటకు వీలులేదు. ఈ తాత్కాలిక వివాదములు విభేదములు అంతమొందినవియ్యట్లు కాంతముగ దానుగారికిని పరిశీలించిన భారతదేశమునకు స్వాతంత్ర్యమును కలుగజేసిన ఉత్సాహమునకు వీరొకరని ఎల్లరు అంగీకరింపగలరు. స్వాతంత్ర్యప్రియులకు మాజీని కావొరుగార్ల పరిత్రానానులతో వీరిపేరు చెప్పబడును.

నేడు పరిశీలించును. దానుగారు ప్రారంభించిన పరిశీలన సాగుటకై రావోపు ఎన్నికలయందు కాంగ్రెసు అభ్యర్థికి విజయము గాంచుటకు ప్రయత్నించుటకై మీరు సంకల్పించుకొనవలయునని నేడు కోరుచున్నాను. ప్రస్తుతము అందరు స్వరాజ్యపక్షమువారిని దూషించుచున్నారు. కాని నిరుత్సాహపడుట కిది సమయముకాదు. ఆర్థికముగను రాజకీయముగను భారతదేశము దాదాపునకు మున్నప్పుడు నడైర్వముపడుట ఉచితముకాదు. దానునంటి మహానాయకులు దేశమునకు దుడుయించుచున్నంతవరకు మనము అదైర్వముపడనక్కరలేదు. కావున కీర్తికేషులైన మహానాయకుని ఆత్మకు కాంతికలుగువిధమున వారు ప్రారంభించిన పనిని మనము కొనసాగింపవలయును.

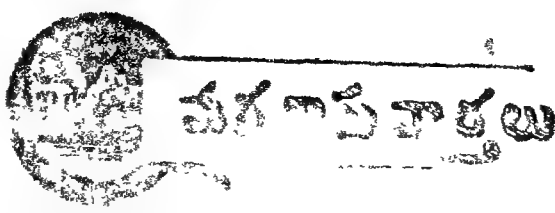
బ్రిటిషుపరిపాలనమువలన ఫలితము

భారతదేశమునందలి సాంఘికవిభేదములను గురించియు అల్లరులగురించియు బర్మిన్ హెడ్ ప్రభువుగారు ముచ్చటించిరి. బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారిదేశమున కొంతిని సక్రమప్రభుత్వమును స్థాపించినట్లు ఉద్ఘాటించుచున్నాడు. కాని బర్మిన్ హెడ్ ప్రభువుగారు చెప్పినట్లు నేడుమాడ దేశమున అల్లరులు జరుగుచున్నవి. అనగా దేశమున కాంతిలేదనియేకదా అగమ్య? దేశమునందు అకాంతి అల్లరులు జరుగుచున్న ఉత్సాహమువారు పరిపాలనమొనర్చు ఎంతమాత్రము అర్హులుకారని చెప్పవలెను. బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు పరిపాలనాభాగ్యతను వదలుకొనుట ఉచితము. సంస్కరణములను వృద్ధిచేయువిషయమై పరిశీలించుటకు రాయలుకమిషను త్వరలో నిర్ణయింపబడును. బర్మిన్ హెడ్ ప్రభువుగారు గావించిన ప్రకటనబట్టి గ్రేటు బ్రిటనునందలి దైహ్యులే కాక డొమినియనులయందలి దైహ్యులూడ ఈకమిషనునందు సభ్యులుగ నియమింపబడెదరని ఉపాంపకమును. కాని స్వరాజ్యసంపాదనమునకై భారతీయులు గావించవలసిన కృషికిని ఈ రాయలుకమిషనుకు ఎట్టి సంబంధము లేదు. సామ్రాజ్యవాదులకు బలముకలుగజేయుటకై ఈకమిషను సహకారిగ నుండును. రావోపు ఎన్నికలయందు ప్రజలు కాంగ్రెసు విజయమునకు తోడ్పడిన, బర్మిన్ హెడ్ ప్రభువుకు తగుప్రత్యుత్తర మిచ్చినట్లును.

పానుగల్లురాజుగారికి ప్రత్యుత్తరము

మొన్న విజ్ఞోరియా పురమండలమున పానుగల్లురాజుగారికి స్వాగతము ఇవ్వగ, వారిచ్చిన ప్రత్యుత్తరమును విమర్శింపవలసియున్నది. నిజాయందు వీరు ప్రతిపక్షుల నెదుర్కొనకయే గొప్పసంగ్రామము పటిపి తిరిగివచ్చిరి. భారతదేశమున జన్మింపవలసిన సక్రమప్రభుత్వము ననుసరించుటకు మన ఇండియా ప్రభుత్వమువారు గుర్తెగిరినది, స్తుతిపాతకులతో కూడిన ఆసభయందు పానుగల్లురాజుగారు ప్రకటించిరి. హిందూధర్మవాయములచట్టము అక్రమమైన దను ఆరోపణను మోకొట్టవారు పరిశీలించుచుండగా, ఈ చట్టము క్రమమైనది రాజప్రతినిధి ప్రకటించవలయునని వీరు కోరిరి. దీనిని పట్టియే సక్రమప్రభుత్వములపై వీరికి ఎంత లభిమాన మున్నదో తెలిసికొనవచ్చును. కొద్దిలయెడల పానుగల్లురాజుగారి ట్టి తిరువార్తకొని మున్నదో ప్రజలు తెలిసికొనవలయును. అందుకు తనవశము సమర్థులైనవారు ననుసరించు పక్షమని గాజుగారు ఇవ్విన ప్రభుత్వము చెప్పిరి.

పానుగల్లురాజుగారికి సాంఘిక విభేదములు తనకు గొప్ప సంగతిగా కలుగజేయుచున్నట్లు పానుగల్లురాజుగారు చెప్పిరి. తెలంగాణందలి రాజకీయనాయకులు ఈసాంఘిక విభేదములను పురికొల్పుచుండునని కూడ తెలిపిరి. ఇది

రాకపోకలు:—సర్ జార్జి పాడింగుగారు, మేజరు జనరలు 10 తేదీగారు, మేజరు జనరలు పానుగల్లుగారు నేడు దయమువచ్చిరి.

సి, ఆర్, రెడ్డిగారు, నేడు విచ్చేసిరి.

పట్ట ప్రదానసభ:—మదరాసు విశ్వవిద్యాలయపు పట్టప్రదానసభ ఆగష్టు 19 తేదీ 4-30 గ. నెలెముందిరమున జరుగును. అభ్యర్థులు ధర్మాస్తులకు (అమృతామలలో) రిజిస్ట్రేషన్ గాగారి ఆగష్టు 31 వ తేదీలోపున చేర్చుటకు పంపవలెను గా 10 ఎ. పి. పాల్గొనగలరు ఉపన్యసింపెదరు.

చెన్నపురి ఆరోగ్యము:—జూలై 10 వ తేదీతో అంతమయ్యే వారమునకు సాల్సుకు 1000 కి 81.5 చొప్పున సంఖ్యయ్యెను. అంతకు ముందువారము 369 చొప్పున యుండెను. స్థూలకమునకు 2 రు, మైథునమునకు 1 రు ఇతరజ్వరములకు 37 గురు చనిపోయిరి. నిరుడిచారమునకు 36.5 చొప్పున యుండెను.

దక్షిణాంధ్రులకు పత్రిక

సాధు వరదరాజం పంతులుగారు యిట్లు వ్రాయుచున్నారు.

తెలుగుభాషలోను తమిళభాషలో తెలుగుభాషయందు వారపత్రికను ప్రకటింపవలెనని నాయుదేశమును మీ కెరుకపరచితిని. దక్షిణాంధ్రులు తెలుగుభాషను స్వేచ్ఛుచున్నారని చదువను ప్రోత్సహించుటకుగాను యీ పత్రిక ఉద్దేశించబడెను. ప్రస్తుతము దక్షిణదేశమున మాట్లాడుతెలుగుభాష హీనముగనన్నది. ఆంధ్రులకెల్లరును సిగ్గుపడేటగు నున్నది. మాతృభాషకు నేపథ్యము నుద్దేశముతో ఆంధ్రసాహిత్య కల్పనకు నైనదెవ్వి పత్రికకు చందాదారులుగ నుండగోరుచున్నాను. ఆంధ్రమాత కోర్కెప్రకారము నే నీకార్యమునకు గడంగితిని. శ్రద్ధావహింపుడు. ప్రోత్సాహముచేయుడు. వివరములు తెలియగోరువారు సాధు వరదరాజంపంతులు, 9, శ్రీనివాసస్ట్రీట్, విధి, ఎన్నూరు అని వ్రాయవలెను.

వైక్యరా దెబ్బలాట

హిందూమహమ్మదీయ సంఘర్షణ

8 గుర్రము అరెస్టుచేయుట

కలకత్తా, జూలై 12:—నిన్నరాత్రి వైక్యరాలో జరిగిన హిందూమహమ్మదీయ సంఘర్షణసందర్భమున 8 గుర్రము అరెస్టుచేసిరి. (అ. ప్రె.)

కోడలకు బుద్ధిచెప్పి ఆత్మ రంకుపోయివచ్చున్నది. దక్షిణ హిందూస్థానమున బ్రాహ్మణులకు బ్రాహ్మణేతరులకును తీవ్రమగువిద్వేషములను పానుగల్లు రాజుగారు ఆశ్రయించుచుండుట పురికొల్పుచున్నాడు. ఇట్టి పానుగల్లు రాజుగారు సాంఘిక విద్వేషములను నిరసించుచు మాట్లాడుట విపరీతముగ నున్నది. దక్షిణ హిందూస్థానమున సాంఘిక విభేదములను పురికొల్పి తద్వారా లాభము పొందవలయునని వీరు వీరిపక్షమువారు ఉద్దేశించుచున్నారు.

జన్మింపవలసిన పక్షమువలననే ఏర్పడిన దురభిప్రాయముల చెప్పి నూరు తాను తొలగించినట్లు పానుగల్లు రాజుగారు అప్పిరి. అనగా ఇండియా ప్రభుత్వమువారు సర్వే పక్షమును శుశీర్షించిచిరని చెప్పవచ్చును. ఎన్నియు జరుగనన్న సత్యమున కల్పకటక గావించబడుట గమనింప గలిగిన విషయము. మనమందఱు స్వరాజ్యము పొంద పోతున్నామనియు. ఈ స్వాతంత్ర్యస్వరాజ్యమున జన్మింపవలసిన పక్షమేదో ఇండియా ప్రభుత్వమువారు స్వరాజ్యమునకు విముఖులై యున్నారు. భారతదేశమున సర్వసామాన్యముల ననుసరించిన పక్షము ఒక్క జన్మింపవలసిన ఇండియా ప్రభుత్వమువారు సర్వోక్తియు నిచ్చియున్నారు. మనము గ్రహించింపగల సాంఘికమున వరే ఇట్లయింపగల పచ్చము.

తిరువార్తకొని హత్యకేసు

ఇంటిలో అద్దెకున్నవారి సాక్ష్యము

ధర్మాంబును కిరసనాయిలుపోసి కాల్చెనని కల్యాణా రామయ్యరుచే తేబడిన కేసు విచారణ నిన్న మరల ఎన్నాయుకోర్టులో జరిగెను.

మదరాసు రైల్వేకంపెనీలో ఇంజనీరింగుకాని సర్వేయరు కృష్ణస్వామిగారు యిట్లుసాక్ష్యముచేలివెను. ముద్దాయి తనకచేరిలో టైపిస్టుగనుండెను. లెంతుకలనుండి తాను ఎరుగును. చావుకు పూర్వము వారముగోజులక్రిందిట ముద్దాయి తనభార్య తనమాట వివకున్నచనియు, తా నెంతకైవేసింపినను తిరిగి ప్రేమించవనియు, పండుకొనుటకు దగ్గరరానియ్యవనియు వచ్చిన చో ఘోరకృత్య మొనరింతునని బెదిరించెననియు, సాక్షిలోచెప్పెను. ఆమెగూర్చి శ్రద్ధవహింపవలెనని సాక్షి ముద్దాయితో ననెను. ముద్దాయి యీవిషయము మామగారితో చెప్పినో లేదో సాక్షికి తెలియదు.

ఆయింటిలోనే అద్దెకున్న టి.ఆర్. నారాయణస్వామి అయ్యరు. అకౌంటెంటుజనరలు కచేరీలో గుమాస్తా యిట్లు సాక్ష్యముచేల్చెను:—

సాక్షి ముద్దాయిని 9 వ తేదీన చూచెను. ఆరనితి భార్యకు మనస్సగ్గులున్నట్లు ఆతనికి తెలియదు. 18 వ తేదీరాత్రి తాను భోజనానంతరము మేడపై పండుకొనుటకు తమ్ములితో సహా పోయెను. 10 గంటలసమయమున ఏడుపుననచ్చెను. మెలు విద్వేషముచే ముద్దాయిగదిలో కిటికీద్వారా చూచెను. మంట్రు అరుపడగా కేలువేసెను. తన తమ్ముడు ముందుగ మేడది. వచ్చెను. ఇద్దరు దిగి అంగళములోనికి వెచ్చునరికి మంట్రు లరుప్ప లేదు. కిరసనాయిలుపోగ వచ్చుచున్నది. లాపెరి తిరుగకున్నది ముద్దాయి తివాసిపై వాచిపండుకొని గదివైపు చూచుచుండెను ముద్దాయిని ఏడ్చితివా అని అడుగ లేచెను. కారణము తెలియక తన తమ్ముడు బయటనుండి గదిలోనికి చొచ్చువెంట నీరు పోసెను. లోనుండి ధర్మాంబ అరవలతో “కాలిపో చున్నానని” కేలువేసెను. ఆమె బయటకువచ్చి నీటిపైపు క్రింద కూర్చొనెను.

ఇంతలో వేరొకరు వాకటితలుపు తీయగ వీధిలోనివారిందరు వచ్చిరి. సాక్షి వైద్యునియింటికిపోయి వచ్చునరికి పిల్ల పికతండ్రి వైద్యనాథయ్యరుచ్చి ముద్దాయిని కోపగించుచుండెను. ముద్దాయి తానే హంతకునిగ నిందించునని నమ్ముచు “మీ రట్టన్నగో నేను ఆర్యహత్య గావించుకొందును”అనెను. ముద్దాయిభార్య ఏడ్చుచుండగా దగ్గరకు పోలేడు. ఉన్నచోటనే నిలచి వైద్యనాథయ్యరుతో మాట్లాడుచుండెను. తా స్యామినాథయ్యరుగారి సహాయమున సాక్షి ధర్మాంబును అప్పత్రి కంపెను. తన తమ్ముడు ఆమెను ఏమిజరిగెనని ప్రశ్నించినను, ఏడ్చుచు తరువాత చెప్పెదననెను.

* * *

పినతండ్రి సాక్ష్యము

నేడు కేసు విచారణయందు చనిపోయిన ధర్మాంబ పిన తండ్రియగు వైద్యనాథయ్యరు హిందూ హైస్కూలు తమిళ పండితుడు యిట్లు సాక్ష్యము చేల్చెను.

ఘోరకృత్యము జరిగిననాడు రాత్రి తన యింటిలో కూర్చుండగా కేలు వినవచ్చెను. వెంటనే ముద్దాయియింటికిపోయి జనము గూడియుంట గాంది లోన ప్రవేశించి ధర్మాంబివైపు క్రింద కూర్చుంట గాంచెను. ముద్దాయి గది కెరుగుగా అరుగుపై కూర్చొనెను. ఆమెను ఏమి జెప్పినదియు తనకు తెలియలేదు ఆ పిల్లతల్లి బండిలో వెళ్లి చూసారైతె అప్పత్రికి గొం పోయెను. తాను అన్న గారిని తెచ్చుటకై మోటారు బసు పైవెరం బూరు బోయెను. అంతవరకు ఎట్లుకాలినదియు ఆతనికి తెలియదు. అన్నగారిని అప్పత్రిలో దిగవెడలి తాను యింటికి బోయెను. పిమ్మట కొంతసేపటికి అప్పత్రికి వెళ్లెను. ధర్మాంబ తనతోనేనియు చెప్పలేదు. పంచాయతీ జరిగినపుడు తాను సాక్ష్యము చెప్పెను. పంచాయతీ విచారణ జరిగిన పిమ్మట ముద్దాయి యింటికి రాలేదు. అప్పటినుండి ఇరవై రెండునెలలు సాక్షికి జైలుము.

క్రాసుపేళ్ల నేయగ ముద్దాయి తనలో లెంతు చూడు న్నట్లు గోజులు ముందు భార్యమోద సేరగూడేవెను గాని ప్రక్కచెరివివకున్నదిని జెప్పలేదు. ముద్దాయి భార్యకు విసుల ప్రేమించునని సాక్షికి తెలియదు. ముద్దాయి లెంతుకలలో కాపురముచేట్ట యెత్తించినట్లు సాక్షికి తెలియదు. ధర్మాంబ స్వయముగ కాల్చుకొనెనని తాను వినలేదు. మరనాడు గూడ తాను ఎట్లు జరిగెనని విచారింపలేదు.

నిరుద్యోగపు సమస్య

విచారణసంఘము ప్రశ్నావళి

నిరుద్యోగపు సమస్య విచారణసంఘాధ్యక్షులు సర్ బార్తి పాడిసనుగారు యిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

ఈ రాష్ట్రములో విద్యార్జన మధ్యస్థ విద్యార్థులలో నిరుద్యోగపు సమస్య గూర్చి విచారణ నియమించబడిన సంఘము వారు యాదీగున ప్రశ్నావళి ప్రకటించుచున్నారు. ఎవరు అట్టి ప్రాయములు తెలుపగోరినను యా ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరమును ఆగస్టు 15 వ తేదీ లోపున నామ ప్రాతిపదికముగ తెలియ జేయవలెను. అన్నిటికైనను లేక కొన్నింటికైనను సర్. ప్రశ్నావళి నకలు లేబరుకుమినరు కార్యాలయమునందు చిహ్నములతో లభించగలవు.

ప్రశ్నావళి

నిరుద్యోగపు సమస్య యున్నదా? ఉన్నచో ఏతరగతి ప్రజలలో?

(1) చదువుకొనిన వాగలలో గ్రామ్యయేటలకా, స్కూలు వైద్యులు, ఇంటరు మీడియలు చదివినవారికా లేక ఏ అర్హతలేనివారికా?

(2) వృత్తులు క్షేత్రము తరగతిలోనా? ఉపాధ్యాయులు న్యాయవాదులు వైద్యులు ఇంజనీరులు వ్యవసాయదారులు, నేతి పనివాండ్లలోనా? ఇందుకు అర్హత గలవారికా? అర్హత లేనివారికా ఉద్యోగము లేక బాధపడుచున్నది?

(3) మేక్రంపైలు వాణిజ్య బ్యాంకులు మున్నగువానిలో ఎవరికి, తరగతి అయినవారికా లేక కానివారికా?

(4) విదేశములలో విద్య నభ్యసించిన భారతీయులకు గూడ ఉద్యోగములేదా? ఎంతమందికి? ఏమి కారణము?

2. కారణములు

ఈ నిరుద్యోగపు స్థితికి కారణమేమి?

(1) ప్రస్తుత విద్యావిధానమునందలి లోపముచేతనా? ఆలోచన ఏది?

(2) చేయుచున్న ఉద్యోగమునందు తగిన ఫలితము లేకనా?

(3) స్వల్పము విడచి కేరొక ఫలమునకు ఉద్యోగముకొరకై పోవాలనుకుంటు చేతనా?

(4) సాంఘికకారణములు గలవా? ఉన్నచో నవియేవి?

(5) తగినసమాచారము తెలియకుండుటచేతనా? విద్యా సంస్థలు ఎచ్చట ఖాళీలున్నవి తెలిసికొనుండుటచేతనా?

(6) మొదటి ప్రశ్నలో దెలిపిన సాహిత్య, వృత్తి, వాణిజ్య విద్యల నభ్యసించుటకు ఎంత ఖర్చునా? ఈ ఖర్చునందలభ్యత్యాయమునకు ఉద్యోగములు లేకుండుటకు సంబంధముగలదా?

3. గిరాకీ

ఎన్ని యుద్యోగములు ఖాళీలు వచ్చుచున్నవి తెలిసికొనుటకు యాదీగున విషయములగూర్చి సంఖ్యలేమయిన తెలుపగలరా?

(1) గవర్నమెంటు ఉద్యోగాలు— గత 5 10 ఏండ్లలో విద్యాసంస్థలనుండి గ్రామ్యయేటలు, ఇంటరు మీడియలు స్కూలు వైద్యులు, అర్హతగలవారు లేనివారు ఎంతమంది బయలుదేరిరి? అందు ఎంతమందికి (నూటికి) చొప్పున) స్థిర ఉద్యోగములు లభించినవి.

ఆ విదేండ్లలోనే ప్రభుత్వోద్యోగములు ఎన్ని ఖాళీలు వచ్చినవి? వాటికితమ ఫగలున ఎంత?

(2) టెలిగ్రాఫులు, వృత్తులు:— గత ఐదులేక పదేండ్లలో ఎంతమంది అభ్యర్థులు గల ఎన్ని ఉద్యోగములు ఖాళీయొందెను?

(3) వాణిజ్యము బ్యాంకింగు— గత 5, 10 ఏండ్లలో ఎంతమంది అర్హత గల అభ్యర్థులందరి ఎన్ని ఉద్యోగములు లందెను?

4. నివారణోపాయములు

ఈవిగవ నివారణోపాయములు నూచింపబడెను. దీని గూర్చి మీరేమయిన దెలిపెదరా?

1. బహులలో వృత్తివిద్యలు నేర్పుట.

2. సాంకేతికవిద్య నేర్పుట.

3. కాలేజీలలోను, ప్రభుత్వ కార్యాలయములందు, ఉద్యోగసమాచారము దెల్పు సంస్థల నేర్పాటుజేయుట లేదా ప్రత్యేకముగ ఉద్యోగముల నిచ్చు ఏజన్సీలు స్థాపించుట.

4. మధ్యతరగతి ప్రజలను వ్యవసాయము, యంత్రముల పని, వర్తకవాణిజ్యములకు మరల్పుట.

5. గ్రామ పునరుద్ధరణములు

6. సహకారపద్ధతులపై వ్యవసాయము.

7. వ్యవసాయనిదర్శక త్రేతములను ఏర్పాటుజేయుట, గొప్ప నిర్మాణము, వ్యవసాయములందు యొక్కవ సామ్య మధువుపై సౌక ఎడ్యుకేషనులకు ప్రోత్సాహమును బ్యాంకింగు అభివృద్ధిపరచువిషయమున బ్యాంకింగు అభివృద్ధిపరచు

10. గృహపరిశ్రమలు చేతిపనులు అభివృద్ధి జేయుటకు పరిశ్రామిక బ్యాంకులు.

11. సహకారపద్ధతులపై నడుపుట తయారుకీసి విక్రయించుట.

12. ఏమిగ్రేవకు. ఇంకియాలాని యంత్రములకు, ఇంకియాలా విడిచి బయటను.

బెంగాలీ పత్రిక నిందారోపణలు

స్వరాజ్యపక్షమువారు—ఉద్యోగ స్వీకరణము

వంగరాష్ట్రపు నాయకుల ప్రకటన

టి. సి. గోస్వామి, శరచ్చంద్రబోసుగార్ల క్రింది ప్రకటనము గావించుచున్నారు:—

బెంగాలీ పత్రిక ఈక్రింది నిందారోపణల గావించినది:

(1) వంగరాష్ట్రమునందలి స్వరాజ్యపక్షమువారు తమ లక్ష్యమును ఉద్దేశములను గూఢముగ నుంచుకొని పరిచేయుచు కార్యమువారిని మోసపుచ్చు చున్నారు.

(2) కాంగ్రెసుపై తిరుగుబాటుకొనినవారు రహస్యముగ అధికారులతో ఉత్తరప్రత్యుత్తరముల గావించుచు కొన్ని సామాన్య మరుతలపై ఉద్యోగముల సంగీకరింప సిద్ధముగ నున్నారు.

(3) ప్రభుత్వమునాటికి పంపినశీఖరు చిప్త్రనాయకులు యందు మేము వ్యాంకిని నుచుకూడ బెంగాలీపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

మేము కాంగ్రెసువారిని మోసపుచ్చుచున్నా మనియు ఉద్యోగస్వీకరణముకై ప్రయత్నించుచు రాయబారములను జరుపుచున్నా మనియు ప్రభుత్వమువారికి పంపినశీఖరుందు మాకు జోక్యమున్నదనియు బెంగాలీపత్రిక నూచించుచున్నది. ఈ నిందారోపణలయందు అణు సాత్తమైన పర్యమలేదు ఇట్టి నిందారోపణలకు కారకులైనవారు శుద్ధము బద్ధములేని అబద్ధిమ. ఈ నిందారోపణలకు నిరసనభావముతో నిర్లక్ష్యము చేయుటకు వీలులేదు. ఈ నిందారోపణలకు గావించిన వ్యక్తి గౌరవముడైనచో మే మెవని ఆసకాశమును గ్రహించి, తన గౌరవమును కాపాడుకొనునది తలచెదము.

నల్లినర్కాచుగారి ప్రకటన

శ్రీయుత నల్లినర్కాచుగారి క్రిందిప్రకటనము గావించుచున్నారు:—

స్వరాజ్యపక్షమువారిపై గావించబడుచున్న ఆసత్య నిందారోపణలకు అంతయు హద్దు కనపడుటలేదు. బెంగాలీ పత్రిక ఇటీవల ఒకప్రకటన గావించినది. బెంగాలు ప్రభుత్వ సభ్యులకు నే నొకలేఖ వ్రాసినట్లు ఆ ప్రకటన యందు నూచింపబడినది. నేను ఏ ఉద్యోగికి బెంగాలీ పత్రిక నూచించింది విధమున వ్రాయులేదు. ఇట్టి నీచము గు నిందారోపణను రుజువుచేయుటకు ఆధారము లేమైయున్న ప్రకటింపవలయునని నేను కోరుచున్నాను. టి. సి. గోస్వామి శరచ్చంద్రబోసుగార్లతో కలసి ఆలోచించి ఈలేఖ వ్రాసినను నూచనయందబహుశాత్రమైనను సత్యములేదు. 'బెంగాలీ' కూటమునకు చేరినవారిలో నొకరు ఈలేఖకు ప్రతిని నేకు గుప్తగారికి పంపిరి. ఈజాబు ఎవరు వ్రాసినది, ఎవరికి వ్రాసినది తెలుపవలయునని నేనుగుప్తగా రెన్నిపర్యాయములు కోరినను ఆవ్యక్తి ఎట్టి సమాధానము ఇవ్వలేదు. (ఫార్వర్డు)

కలకత్తా ప్రాంతముల దేశబంధుసంస్కరణము

కలకత్తా, జూలై 12—మట్టు ప్రక్కలపట్టాములందు సి. ఆర్. దాసుగారి సాచిత్వసేవకు కేంద్రతో జరిపినటుల నివేదికలు వచ్చినవి. కాంగ్రెసునం దైకవత్సముండుట అవసరమనియుదేశ బంధు, దేశమునకు జేసినసేవనుగడించుచు ఉపన్యాసములుగావించబడెను. చాలవొట్ట సుపన్యాసములు వచ్చే యెన్నికలలో కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకు వొటుజేయవలసినదిగ సభ్యులకు గోరెను. ఈరేగింపులు జరుపబడెను. దేశబంధు ఆశ్చర్యకాంక్షిత ప్రార్థనలు జరుపబడెను. దాసుగారికుమారుడు చిన్నతనములో చనిపోయినందులకు విచారము దెల్పుచు దాసుపతి నోదార్చుచును తీర్మానములు గావించబడెను. (ఆ. ప్రె)

నూతనమైనతెలి! నవీనశక్తి! క్రొత్తకల్పనలు!

చక్కని కులభేదముతో పతాభిమానులకును సారస్వతాభిమానులకునుగూడ నింపైన కావ్యము.

శ్రీ మతోద్ధారకుడు (బసవేశ్వరచరిత్ర)

వలయువారు కృతికర్త: విద్యాజి. జి. జోగి సోమయాజి బి. ఏ. ఎల్. టి హైస్కూలు, ఆదోని, ఆదిగాని లేక మేనేజరు ఆంధ్రపత్రికా ఆఫీసునకుగాని వ్రాసి తెప్పించుకొనవలెను.

కెల 0-12-0. పెద్ద అర్థులకు మంచి కవిషను ఇయ్యబడును.

శ్రీ ఓంకారస్వాములవారు ఆమెరికానుండి వచ్చుచుండుట

శ్రీశ్రీశ్రీ ఓంకారస్వాములవారు తూర్పు గోదావరి జిల్లా పెద్దాపురం తా. తోట్లపల్లివద్ద శ్రీ కాంత్యాశ్రమమును స్థాపించి శిష్యులకు యోగాభ్యాసములను నేర్పుచు వారువ్రాసి ప్రచురించిన వేదాంతోపన్యాసములను పాప హిందూదేశముందు నలుదిశల వ్యాపింపజేయుటకైగాక అమెరికాయందు వేదాంత వర్ణనయు కొన్నిసంఖ్యములవారికి పంపగా వారు చదివి ఆనందించి వారు తెలిసికొనదగిన హంతులకారకు వ్రాయగా శ్రీ

స్వాములవారు వెంటవెంటనే సమాధానములనువ్రాసి పంపుమందువారు. అమెరికాదేశ లాసమాధానములకు సంకేతించి కృతజ్ఞతాభివందనము లిప్పించుచు ఆశ్రమాభివృద్ధికి తోడ్పడుచు శ్రీస్వాములవారిని అమెరికా రావలసినదనినీ మీరు వచ్చిన మీతో కొందరు దొరలు దొరసానులు హిందూదేశమునకువచ్చి మీఆశ్రమములో నుండలించుకొంటి మనినీ మజేశమందు కొన్నిరోజులు నివించి కొన్ని ఉపన్యాసములచ్చి మమూనం దింప జేయవలసినదనినీ అనేకసారులు కోరినమీదట శ్రీస్వాములవారు సుమా రొకవర్సముక్రిందట నొకశిష్యునివెంట నిడుకొనిఅమెరికాదేశమరగియున్నారు. వారచ్చట యనేకసభలలో వేదాంతమహోపన్యాసముల నిచ్చి అనేక సన్యాసులను హిందీది. శ్రీస్వాములవారి కేల 12-7-26 తేదీని హిందూయిలో స్టీమరుదిగి 16 తేదీకి రాజమహేంద్రవరం వచ్చి శిష్యులగు మ. రా. శ్రీ. కక్కిరాల రామారావుగారియింట బసచేయుచుమని తంతువార్త ఆశ్రమమునకు పంపియున్నారు.

శ్రీస్వాములవారు అమెరికాదేశ వరుగునవుడు ఆశ్రమ వైసు ప్రశ్నించుటగా శ్రీసత్యానంద స్వాములవారిని యేర్పరచి వారికి సహాయముగా రాజమహేంద్ర వాస్తవ్యులన్నా ఆశ్రమాభివృద్ధికి తోడ్పడువారున్నా అం శ్రీకక్కిరాల రామారావు శ్రీఉప్పల సత్యంగార్లు ఆశ్రమం వప్పగించిదేరి. శ్రీసత్యానందస్వాములవారు, రామారావు, సత్యంగార్లున్నా శ్రీఓంకారస్వాములవారు లేని లోటులేకుంగా జేయుటకైగాక అనేక విధముల అభివృద్ధికి తోడ్పనిచ్చిరి. సంవత్సరమునుంచిన్నీ శ్రీసత్యానంద స్వాములవారు మదరాసు, రాజమహేంద్రవరం, గంటూరు, బందరు మొదలప పట్టములందేగాక పల్లెటూళ్లకుం గూడ జని అనేకోపన్యాసములచ్చి ఆశ్రమాభివృద్ధి కొరకెంచే నేవజేసిరి.

శ్రీసత్యానంద స్వాములవారు మదరాసులో సుపన్యాసము లిచ్చుటకు కొందరు మహానీయులు కోరియుండుటచేత నిన్న 7-7-26 తేదీని శ్రీ కాంత్యాశ్రమమును విడచిరి. రాజమహేంద్రవరములో ఒకరోజు ఆగి మదరాసు దయచేసి 20 వ తేదీకి ఆశ్రమంచేరెవరు.

[ప్రతిపాద, 8-8-26] గంగాధరభట్ల లచ్చారావు.

6 వ గంజాంముండల గ్రంథాలయముహాసభ

సర్ పాత్రోగారు అధ్యక్షత వహించుట
ఈమహాసభ ఛత్రపురమున ఆంధ్రభాషాభివర్ధనీ సమాజమువారి యాదరమున జరుపుటకు హిరమండలమున జరిగిన 6 వ గంజాంముండల గ్రంథాలయసభలో ము. అప్పికట్ల సూర్యనారాయణమూర్తి పంతులుగారిచే నావ్యవస్థపటి అంగీకరింపబడెను. తదనుగుణముగ ఈ 6 వ గంజాంముండల గ్రంథాలయముహాసభ జూలై ఆఖరువారమున ఛత్రపురమున జరుపుటకు ఆహ్వానసంఘ మేర్పడెను. ఆహ్వానసంఘమువారి కోరికపయిన గౌరవనీయులగు విద్యాంగమంత్రి సర్ ఏ. పి. పాత్రోగారు రధ్యక్షతవహింప దయతో సంగీకరించిరి. కాన గంజాంముండలమున గల గ్రంథాలయ కార్యనిర్వాహకులు తమప్రతినిధులచే నివేదికలను బంపుటకు సిద్ధముగ నుండగోరెదము. నిర్ణీతముగ లేదని ముందు తెలియవర్చబడును. ఎన్నుకోబడిన ప్రతినిధులపేర్లను జూలై 20 తేదీలోగా ఛత్రపురం ఆంధ్రభాషాభివర్ధనసమాజ కార్యదర్శిగారికి తెలియపర్చగోరెదము.

వారన } తిత్తి బలరామయ్య,
9-7-1926 } గంజాంముండల ఆంధ్రగ్రంథాలయసంఘకార్యదర్శి

తగ్గింపు ధరలు

శ్రీ కృష్ణ శాలువలు

40 నలువది సంవత్సరములనుండి హిందూదేశములో నెం 322 తో తయారు కాబడుచున్నవి.

శ్రీ కృష్ణ శాలువులు-ఈ రకములలో యితరులచే తయారు కాబడుచున్న శాలువలు కంటే చాలావ్రతమైనవి.

అనేకులు ఈ నెంబరును చూచి, ఈమోస్తే తయారుచేయించుచున్నారు. గనుక జాగ్రత్తగా- శ్రీకృష్ణ శాలువలు కోరువారు ధారివాల్ వర్తకపు గుర్తునున్న క్రిందిమోస్తరు శ్రీకృష్ణ పటముగల వర్తకపు గుర్తునున్న గమనింపవలెను.

Phariwal
LONG LIFE
WOOLWEAR

ధారివాల్

చిరకాలము వ్రువయోగపడునట్టి కంబళి నరుకులు

దిన్యాఎగర్వెన్ వులకమిల్స్ కంపెనీ

(బ్రిటిష్ ఇండియా కార్పొరేషన్ లిమిటెడ్ వారి బ్రాంచి)

ధారివాల్ పంజాబు

ప్రస్తుతము ఒక్కదానిని మాదిరికి తెప్పించిచూడుడు. మీరు ఈ కంపెనీ 32 వ డిపార్టుమెంటుకు వ్రాసిన యెడల ప్యాకింగు పొస్తుఖర్చులకు వేరుచార్జీ లేమియు తగలనేరవు.

ఈ క్రింది మాదిరీలు దొరకుచున్నవి.

శ్రీకృష్ణ శాలువులు

నెం 322	106" X 48"	5	12	0
" 322	100" X 48"	5	9	0
" 322	90" X 45"	5	0	0
" 322	72" X 45"	4	4	0

ధారివాల్ శాలువులుకూడా యీక్రింది మాదిరీలలో తయారగు చున్నవి.

నెం 8	108" X 54"	7	8	0
" 8	100" X 54"	7	0	0
" 308	106" X 48"	5	11	0
" 308	100" X 48"	5	6	0
" 313	100" X 48"	4	8	0
" 317	100" X 48"	5	8	0
" 318	100" X 48"	6	8	0
" 326	106" X 50"	6	4	0
" 360	మేజరుకం 108" X 40"	12	12	0
" 350	" 106" X 48"	12	0	0

మాస్తపున్న ప్లాస్టెక్స్, ట్విడ్స్, శెర్టీలు, బ్యాండ్లు, ప్రయాణీకుల రంగులు, బనీయిక్లు వగైరాలు 30 0 క్రొత్తమాదిరీలకున్నా ధరలు చిత్ర పముగా తగ్గించివున్నాము.

మాదిరీలకు నేడే వ్రాయుడు.

ఈ లేబిలు నెం 322 శ్రీ కృష్ణ శాలువులు కన్నీటికిని వేయబడినవి. ఈ లేబిలే మీరు పరియైన పరుకు తీసికొని నందులకు గ్యారంటీ.

ఈ క్రింది రంగులలో దొరకును:-

నలుపు, నేపీల్లు, రాయల్ బ్లూ, పర్పిల్ పీకాకో బ్లూ, బొంబాయి గ్రీన్, ఆకుపచ్చ, పసుపు, ఆరెంజీ, డీప్ ఆరెంజీ, స్కాట్లెట్, రూబీ, మాయాక్, వామరల్ గ్రే, రోజా, నేట్, శివనూత్, రోడ్డుగోల్డు, లయిట్ ఆవిల్, బ్రౌన్, ఛార్మిస్మల్.

ఈ శ్రీ కృష్ణ శాలువులకు యీక్రింది చారి లతో చిత్రపు పనులు గూడ కావలసినవారికి చేసి పంపుదుము.

మరిది	ఎ.	ఆర్డుస్కి	యూరక్	ర్సు	1	7	0
"	బి.	"	"	"	1	5	0
"	సి.	"	"	"	0	14	0
"	డి.	"	"	"	0	9	0

ఈ చిత్రములు అనేకమైన రంగులతో గలదు

ఈ క్రిందిధారివాల్ ఏజంటుచే స్టాకు చేయబడి విక్రయింపబడుచున్నవి.

అమృతనరం	మెసర్సు ప్యారాసింగ్ అండు సస్సు బజారు సబునియక్	డెహరాడక్	మెసర్సు మాధనరామ్ అండు సస్సు.
ఆగ్రా	" లక్ష్మీదాస్ మూల్ చెండ్, జోహిబజారు	ఫెరోజ్ పూర్	" కన్యాలాల్ అండు సస్సు బ్యాంకర్లు.
అలహాబాదు	" మహ్మద్ తా కంపెనీ వి 63-4 రాణీమండి.	ఘోర్కా పూర్	" మర్రిప్రసాద్ రామ్ కిషక్, వురూబజార్.
బాలాగాట్	మిస్టర్ ఇ. బి. ము పాటియా-మర్నాటియా టెర్రెస్.	జయపూర్ సిటీ	" సత్ బెహారీక్ అండు కొ.
భగల్పూరు	ది యం. ఆర్. మార్నాదీ స్టోర్సు.	కరాచీ	" బాజ్ కదాన్ తులసీదాస్ అండు కో మ్యూక్లాల్ మూల్స్.
బొంబాయి	మెసర్సు ఒమర్ దాస్ (ఇండియా) లిమిటెడ్ 20 బ్యాంకి		
	సిధి పోర్టు	లక్నో	" ది జేసీవ్యాపార్ 441 అమనాబాద్ రోడ్డు
కలకత్తా	" మోతీలాల్ రాంబీదాస్ 197 హరిసక్ రోడ్డు.	లూథియానా	" మన్యారామ్ బెహార్ సీదాస్.
కన్పూరు	మిస్టర్ కె.వి. నారాయణ్, మేనేజరు బహారే శే. యక్.	లూథియానా	" రత్న మర్ రత్ యూరాం, ఛాక్లెట్స్ స్ట్రీట్.
	అండు సక్స్.	మిరట్ సిటీ	" బాల్ ముకుంద్ ధనపత్ రాయ్, 158 బజార్
ధర్మంగా	మెసర్సు శివప్రసాద్ జానకిదాస్, బారాబజారు.		
ఢాన్ బాంగ్	మిస్టర్ యం. కాశీ.	ముజఫర్ పూర్	" ముక్తూలాల్ బ్రిక్ మోహక్.
ఢిల్లీ	మెసర్సు కన్యాలాల్ అండు సస్సు, ఎగర్వెల్ రోడ్డు.	సి.కార్ పూర్	" భజ్జ్ కదాన్ తులసీదాస్ కంపెనీ, హజారగేటు

మా ఏజంటు సంపూర్ణమైన మాదిరీలతో మీవద్దకువచ్చి ఆర్డరు వ్రాయించిపంపగలరు. వారి కొక్క టపాల్ కార్డు పంపండి.

దేశబంధు సారక దినము
(సంకయ విలేజిలి)

అడసు—చిదంబర గంధమాలా
పొన్నూరు పొన్ను నుండూరుజిల్లా.

శ్రీకృష్ణ ఆయుర్వేదము

కొండపల్లి

(ఒకవిలేఖరి)

శ్రీకృష్ణ దేవరాయ గ్రంథనిలయమువద్ద యీనెల 9 వ తారీఖున (శ్రేష్ఠ బి 30) సాయంత్రము 5 గంటలకు బహిరంగపథ జరుపబడినది. ముగిసిన తర్వాత వేంపాటి సీతా రామయ్యవంతులుగారు 'తల్లిదండ్రుల సహకారము' ను గూర్చి బహు చక్కగా నుపన్యసించిరి.

ఇట్టి సభలలో ప్రతి అమావాస్యవాడును విద్యావిషయములు, పృథ్వివిషయములు, ప్రజాసంస్థలు, గ్రామపునర్నిర్మాణవిషయములు మున్నగువాటిని గూర్చి విద్యావంతులు నుపన్యసించుచుండుదురు.

అమలాపురం

(ఒక విలేఖరి)

మరణము

నాప్రసిద్ధ న్యాయవాదులగు పేరి శంకరశాస్త్రిగారు మొన్న సాయంకాలము పరమపదించిరి. మాలానా పేరిశంకరగారివంటి సమస్త తత్వజ్ఞులను గలిగి వారితలచే ప్రజలందరిచే ప్రేమింపబడుచుండిరి. రెండవతరగతి న్యాయవాదులయినను మంచి ఆదాయము వచ్చుచుండెడిది. వారి యకాలమరణమున కందరంబు లింతిల్లుచున్నాడు.

కాలము

పదిరోజులనుండి అమితముగా వానలు కురియుచున్నవి. కాబట్టి నీరు అవసరము లేకుండగనే ఊడ్చులు పూర్తియగుచున్నవి.

ఉన్నతపాఠశాల

బోర్డు ఉన్నతపాఠశాలను తెరచిరి. గత సంవత్సరము చూపులు పైసలు పరీక్షలో కృతార్థులు కాజాల నట్టియు, ఇంగ్లీషులో తక్కువ మార్కులు వచ్చినట్టియు విద్యార్థులను తిరిగి తేర్చుకొనుటలేదట. తాము బోధించు ఇంగ్లీషులో యెక్కువనుండి కృతార్థులగుటలు జూపుట కిటుల తక్కువ మందిని తేర్చుకొనుచున్నారని తెలియుచున్నది.

సెంట్రలు బ్యాంకు

1926-27 జూన్ 30-న తేదీతో అంతమొందు కో ఆఫరేట్లను సంవత్సరములో శ్రీకోసినీను కో-ఆఫరేట్లను సెంట్రలు బ్యాంకు మంచి యభివృద్ధిని జూపినది. వడ్డీలన్నియు పూర్తిగా వసూలగుటయే గాక అసలు బాకీలు కూడ చాల తగ్గినట్లు తెలియుచున్నది. అట్టి పూర్తియైన పిదప లాభము నిశ్చయింపబడును.

తిరుత్తనీ

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాలమానము

జూలై 11:—నూర్కాతప మొక్కునయై సహింపజాలని పండలబాధ ననుభవించి యీ ప్రాంతీయప్రజలకు గత పది తాళ్ళనుండియు బదునుడు వర్షధారలచే చల్లదనము గలిగింపుటయే గాక నీటి కలుపును చాలామట్టుప దీరిపోయినది.

ఆత్మహత్య

ధర్మనిగస్వారి యనే రామనాథము సన్యాసి (నేటిపు వైద్యుడు) నలువది వత్సరముల వయస్సు గలవాడు సుమారు వ్యాధిహింసములగా తిరుత్తనీ మరం గ్రామమున వాసముచేయుచుండెను. రోగులకు మంచిచ్చి చాచినట్లు ఆదాయముచే తన జీవితమును గడుపుచుండెడివాడు. ఈనెల 4 వ తేదీ పుడయము తన స్నానమునవనరి 5 వ తేదీనాడు అరక్కోణము రోడ్డునకు పడమరభాగమున గానుగపిండికొండ చిరగము గల పాడు గారి గోపురమువద్ద చచ్చిపడియుండులాగు నీయూరి పోలీసువారికి తెలిపి పోయిచూచిరి. పోలీసువారు పంచాయతీ విచారణ గావించి తగినపరాని ఋణబాధలచే విడిగి విషము దిని ఆత్మహత్య గావించుకొనినట్లు దీర్చానించిరి ఈ యూరిలోని లోకంలో ఖండు వైద్యులకు బాధ్యులగునట్లు శపథపరీక్ష గావించి విషముచే చచ్చినట్లు సర్టిఫికేట్లు నిచ్చిరి.

ఉపాహారపు విందు

ఈ యూరియందు గత వాలుగోష్ఠమండేయు లోకలో ఖండు ఓవర్నియరుగా యుండి యిప్పుడు పుత్తూరునకు బదలాయించబడిన శ్రీయుతులు యా. సి. రాఘవయ్యగారి గౌరవార్థము తిరుత్తనీ డివిజన్లోని లోకలో ఖండు కంట్రాక్టుడు మొన్నను ఉపాహారపు విందు దొసంగి గౌరవించి వీడుకో లాసంగిరి.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునకు ఎన్నికలు

చిత్తూరుమండల స్థానికసంఘములనుండి ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమున కెన్నుకొనబడవలసిన ఇద్దరు సభ్యులకుగాను ఆర్థులు పెద్దమనుష్యులు తీవ్రముగా పోటీకేసిరి గాని, బంగారు పాశాయం జమిందారుగారును, చిత్తూరు తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులును యగు శ్రీయుత యం.వి. రామవాసప్పనాయనిం వారును, కలిగిరి వాస్తవ్యులును, చిత్తూరు జిల్లాబోర్డుసభ్యులును పరపతిసంఘముల గౌరవ అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారును యగు శ్రీయుత నల్లారి నారాయణరెడ్డిగారును ఎక్కువ సమ్యక్తులచే విజయ మందిరి.

ఓటరుల మహాసభ

రాగల కాపసపభా ఎన్నికలయందు ఎవరికి వోట్ల నీయవలసినది యను విషయమును గూర్చి చర్చించి తీర్మానము చేయుటకై ఈ తిరుత్తనీ తాలూకా "ఓటరులమహాసభ" నొక దానిని యీసామాంత్యమున గాని రాగల ఆగష్టు మాసారంభమునగాని నీ యూర సమావేశపరచుటకు రైతులు కొందరు బ్రయత్నము లొనర్చుచున్నారు.

జిల్లాబోర్డు

మాచిత్తూరు జిల్లాబోర్డునకు, ప్రెసిడెంటు నెన్నుకొనెడి యధికారమును ప్రభుత్వమువారు బోర్డున కొనసెద రనియు, నీ మాసాంత్యమున బోర్డువారు అధ్యక్షుని ఎన్నుకొందు రనియు తెలియుచున్నది.

విజయనగరనివాసులగు బ్రహ్మశ్రీ మదబ్బా డాది భట్ట నారాయణదాసుగారు రచించిన

శ్రీ యథాధిక రామాయణము

హరికథారూపక పద్యగద్యగీతప్రబంధము. ఇందు శ్రీరామ జననము, శిశుత్వము, పాదుకాపట్టాభిషేకము, ముగ్ధివసఖ్యము, హనుమత్సేవము, సామ్రాజ్యసిద్ధియను నాతాస్వములు. హరికథాకాలక్షేపములకుం బసినచ్చును. దీనివల పొన్నేటిగాక రు 2-8-0. గ్రంథకర్తగారికి వలసినవారు ప్రాసి తెప్పించుకొనవలెను. 112

ప్రమేహ హరి

2

గ్యారంటీ గుణమధికము సుమారు 35 పంలిలకుండి మా అనుభవములోనుండి ఎందు తీసిన సుఖవ్యాధిబాధితులను వృత్త్యులుఖమునుండి రక్షించిన ఔషధరాజము. మేహ సంబంధములగు వ్యాధులను, కొరుకు, సవ్యాధి, పిటిక, భగంధరము, గజేరియా మొదలగు వాటిని పడునైదుదినములలో అత్యద్భుతముగా కుదుర్చుచున్నది. గుణముచేయలేదని రుజువుచేయువారికి వారిసొమ్ము తిరిగి యివ్వబడును. ఐ. పి. వశ్యేకముమందు ఖరీదు రూ 10.

శ్రీ కృష్ణ ఆయుర్వేద ఫార్మసీ ఏలూరు (ప్ర. గోదావరి.)

హిందీ పుస్తకములు

హిందీ (బాలీం) భాషను తెలుగువారియందెల్ల నేర కొనుటకు వీలయిన సులభ తెలిసి వ్రాయబడినవి:—

1. హిందీ స్వబోధిని 0-12-0. 2. హిందీ నిఘంటువు 5-0-0. 3. తెలుగు హిందీనిఘంటువు, 1-0-0.

హిందీ తెలుగు వ్యాకరణము

(లేఖకులు పం. శివన్న శాస్త్రిగారు)

క్రొత్తగ వెలువడినది. స్వయంసహాయమున కొలది రోజులలో శుద్ధముగు హిందీభాషను అభ్యసించుటకు వీలగునట్లుల ఈపుస్తకము వ్రాయబడినది. ఇది సర్వ హిందీ వ్యాకరణముల యొక్క సారము. వెల 0-14-0. హిందీప్రచారక:— మాధవ ప్రతిక సం|| చం|| 1-8-0. పుస్తకముల క్యాలట్రాను ఉచితము.

హిందీప్రచారకార్యాలయం,

2805

ప్రెస్టిజ్. మద్రాసు.

చెన్నపురి బజారుధరలు

1926-వ సం|| జూలై నెల 13-వ తేదీ మంగళవారము

1. ధాన్యములు.

దనియాలు బా 1-కి రు 80,00 మొదలు 78 00 వరకు		
బియ్యముబస్తాలు		
కుసుమ తెనాలివి ,, ప 48 గలవి రు 12 80 18 00		
నెల్లూరివి ,, డిటా ,, 14 00 15 00		
డిల్లి ,, డిటా ,, 15 00 16 00		
రాగులు ర. 164 బస్తా 1-కి ,, 8 12 0 9 00		
నవ్వులు ,, ,, 20 00 24 00		

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205 ,, 11 80 12 80		
పెసగలు ,, డిటా ,, 12 80 18 80		
పెసలు ,, డిటా ,, 14 00 15 00		
మినుములు ,, డిటా ,, 16 80 18 00		
ఉలవలు ,, ర 164 ,, 8 80 9 00		

3. నూనెపస్త్రులు.

నవ్వులనూనె బా 1-కి ,, 150 00 152 00		
నెయ్యి మ 1-కి ,, 14 00 25 00		
కొండాపురంవేరుసెనగపప్పుబా1కి ,, 59 00 62 00		
ఇతరప్రదేశము ,, ,, 56 00 58 00		
వేరు సెనగనూనెగానుగబా1-కి రు 187మినుకొనూనె 182 00		
అముదము బా 1-కి ,, 98 00 100 00		

4. చిల్లరపస్త్రులు.

చావుపసుపు బా 1-కి ,, 70 00 75 00		
కూరపసుపు ,, ,, 80 00 85 00		
మిరపకాయలు(గుంటూరివి) బా 1 కి 105 00 140 00		
గుంటూరుపావుకట్టు నీలిమందు ముఘగు 1-కి రు 40,45		
కాశపా స్లిపాయకట్టు ,, ,, 50,55		
తెల్లము బా 1-కి రు 40 00 60 00		
చింతపండు బా 1-కి ,, 28 00 54 00		

5. ఇనుము.

పట్టారకం బా 1-కి ,, 80 00 82 00		
చదరం ,, 29 00 31 00		
రవుండు ,, 28 00 29 00		

6. లోహములు.

కండి 100 తులంకు ,, 69 80 70 00		
బంగారము, తులము 1-కి ,, 21 40 21 80		
సవరిము 1-కి ,, 13 90		
ఇత్తడి బా 1-కి ,, 252 00 260 00		
రాగి డిటా ,, 260 00 261 00		

7. దూది.

బోండావెచ్చు బారవ 1-కి రు 800 00		
పల్నాడు దూది ,, ,, 145 00		

8. నూలు.

పుల్లూరు యేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి ,, 5 12 0		
నూళయేనుగ నెం 20 ,, 7 4 0		
నెం 20 పెట్టె సింహం యీటె ,, 7 12 0		
,, ,, ,, 7 14 0		
నెం 12½ పెట్టె పర్కగు ,, 6 8 0		
నెం 14½ ,, ,, 6 12 0		
నెం 12½ అలెన్సు ,, 5 8 0		
నెం 12½ పాండిచేరి ,, 6 2 0		
నెం 14½ ,, ,, 6 6 0		
నెం 12½ న్యూకాటన్ ,, 5 10 0		
నెం 14½ ,, న్యూకాటన్ ,, 6 0 0		
నెం 16½ కోయంబుట్టాట ,, 6 4 0		
నెం 12½ ,, ,, 5 18 0		
నెం 14½ ,, ,, 6 8 0		
నెం 12½ మాక ,, 5 12 0		
నెం 10½ ,, ,, 5 6 0		

అమృతాంజనము

కొనిదబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు లేజ్, పొంబాయి

బ్రిటిష్ సర్వేట్ ఆఫ్ అమ్మోనియా ఫెడరేషన్ (లిమిటెడ్)

(ఇంగ్లాండు దేశములో స్థాపించబడినది)

ఏజెంట్లు:- పావాలెస్ అండ్ కంపెనీ, మద్రాసు.

వ్యవసాయదారులకు

ఈ అత్యుత్తమమైన ఎరువును దయచేసి కొంచె ముపయోగించి చూడుడు.
ఈ ఎరువును వాడినవారికి అద్భుతముగా ఫలములలో ఫలితము కనుపించియున్నది.
ఆచారవ్యవహారములకు విరుద్ధమైన యెట్టి పదార్థము గాని యిందు చేరియుండలేదు.
వరిపంటలు, చెఱుకు, ధాన్యము వగైరా అన్ని పంటలకు దీనిని వుపయోగింపవచ్చును.
ఇతర వివరములకు సమీపమున వ్యవసాయశాఖాధికారులకు (Agricultural Demonstrator) గాని, క్రింద కనుపరిచిన ఇండో-అగ్రి లిమిటెడ్ డిపోలలో మా ప్రతినిధులకు గాని వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

డిపో	విలీనము	ప్రతినిధి
తెనాలి	ఆర్. బి. పోడ్డర్.	జి. హెచ్. వి. పి. సుబ్రహ్మణ్యం.
నెల్లూరు	జి. లక్ష్మీనరసింహం.	జి. పట్టాభిరామయ్య.
కడప	126, బదర్ ఖాన్ మసీదువీధి	యం. సర్వజ్ఞరావు.
హన్మేట్లు	హన్మేట్ల కొలపకేట్ (ప్రేడింగ్ యూనియన్, లిమిటెడ్)	డి. వీరాసామి నాయుడు.
సామల్కోట	నెం 36, గోళిగారి వీధి
అనకాపల్లి

ఇండో-అగ్రి లిమిటెడ్ (Indo-Agri Ltd) డిపోలలో రొక్క అమ్మకపు ధర 80 పౌనుల పై 1.కి రు 8-8-0.

SULPHATE OF AM ONIA

మా త్ర తో త వ్యా భు లు - ఒక కొత్త చికిత్స
URESOL (యురిసోల్)

అను బోషణమును వాడుటచే తప్పక నిజముగా కుదురును

9 మొదలు 12 కాప్ సల్ఫు ఉపయోగించిన చాలును

అన్ని మందుల హేతులందు, యితర దుశాణములందు వికరమునకు దొరుకును.

ప్రాప్తికై కావలసినవారు ఈ దిగువ విభాగమునకు వ్రాయవలెను.

C F Hart & Co 48, Singarachari Street Triplicane Madras

ఎవరు దేశభక్తులు?

స్వదేశవృత్తులను పరదేశీయుల పోటీనుండి రక్షించువారే.

మద్రాసు వెన్నిట్ ప్యాక్టరీ

తపాలావెట్టె ర౯, మద్రాసు.

శ్రీభద్రాచల అనాధశరణాలయం

మహాజనులారా:-

శ్లో॥ కాశ్యాంజనానాం సాహస్రం
భోజయిత్వాతు యత్ఫలం
తత్ఫలం భద్రశిఖరే
జనన్యకస్య భోజనాత్॥

అనగా కాశీక్షేత్రముందు వెయ్యిమంది కన్నము లెట్టిన నెంత ఫలమో ఈ భద్రాద్రిక్షేత్రముం దొకనికి అన్నములెట్టిన నంతఫలమని పురాణవచనము గలదు. కాన ఈ ధర్మశాలయందు వార్ధక్యమునగాని రోగాదులవలనగాని జీవిత క్షేత్రేనియనాధ మనుజులకు మాత్రమే యన్నము పెట్టబడును.

ఈ క్షేత్రమునకేకమందియార్తికులువచ్చి యానేకధర్మములు చేసి భగవదనుగ్రహపాత్రు లగుచున్నారు.

కాన ఈ క్రింద వ్రాలు చేసిన నా చేతికి కమతమ శక్తి నుసారము ద్రవ్యసహాయము చేయించిన, జాతిమతవిభాగములం లేకుండా గ్రుడ్డి కుంటి మొదలగు వికలాంగులకును, రోగపీడితులైన రోగార్తులకును వచ్చిన ద్రవ్యమునుబట్టి అన్నపాదముల న్నూ సంవత్సరమునకు ఒకసారి కట్టువస్త్రములనుపాపముల న్నూ చేయబడును.

1-2-3 నెంబరు చందాదారులు 5 గురికి తక్కువలేకం దా వచ్చి ఆడిగినచో క్రమమైన లెక్క యుంచి జమాఖర్చు చూపించబడును.

చందా వివరం

- 12-0-0 1 బ వ క్లాసు సంవత్సరము 1 క
- 6-0-0 రెండవ క్లాసు
- 3-0-0 మూడవ క్లాసు
- 1-0-0 నాల్గవ క్లాసు
- 0-1-0 సామాన్య చందా

ఒక రూపాయకు తక్కువకాకుండా చందా యిచ్చు వారికి రసీదుకూడ యివ్వబడును.

శ్రీ భద్రాచలం } గొ॥ నీ తా రా మా ను జా
14-6-26. } చార్జులు
మేనేజరు,
పెద్ద అర్చకుడు, ప్రిడరు.

కాశీ పట్టు పీతాంబరములు

కొత్తసంకులు సరసమైనధరలు
జరి క్లావరులందు సాదాచీరలు 16 మూరల పొడవు 2 1/2 మూర వడల్పు రు 22 మొదలు 28, 24, 25, 28, 30, 35 వర్క్ల పైమాదిరి చీరలు 18 మూ X 2 1/2 = ఒకటికి రు 24 మొ 25, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40 వర్క్ల.
పైమాదిరి జరి అందు ఖండువాలు 5 X 2 1/2 మూ. ఒకటికి రు 7 మొ. 8, 9, 10, 12 వర్క్ల.
పైమాదిరి ఖండువాలు 6 X 2 1/2 మూ. ఒకటికి రు. 9 మొ. 10, 12, 13, 14, 15 వర్క్ల.
పై క్లావరు జరిఅందు రవిక ఒకటికి రు 1/8 మొదలు 1/12, 2, 2/4, 2/8 వర్క్ల.
పైమాస్తరు జరి లచ్చాలందు సాదాచీర 16 X 2 1/2 మూ. ఒకటికి రు 28 మొ. 30, 34, 36, 38, 40 వర్క్ల.
పై మాస్తరు 18 X 2 1/2 మూ. చీర ఒకటికి రు 32 మొ 35, 36, 37, 38, 40, 41, 43, 45 వర్క్ల.
ఇంకా అన్నిరకముల పట్టుదీనుములు, నే పా శ త్తు రుద్రాక్షములు, కస్తూరియు మావర్ష దొరుకును.
మ్యానేజరు, భవానీకంపెనీ పట్టువర్తకము, కాశీ.